NEUVOSTOLIITTO

N:o 127
1967

NUMEROSSA:

MOSKOVA TÄNÄÄN JA HUOMENNA

●

SYDÄNKUVASTO

●

SEITSEMÄN TYTÄRTÄ

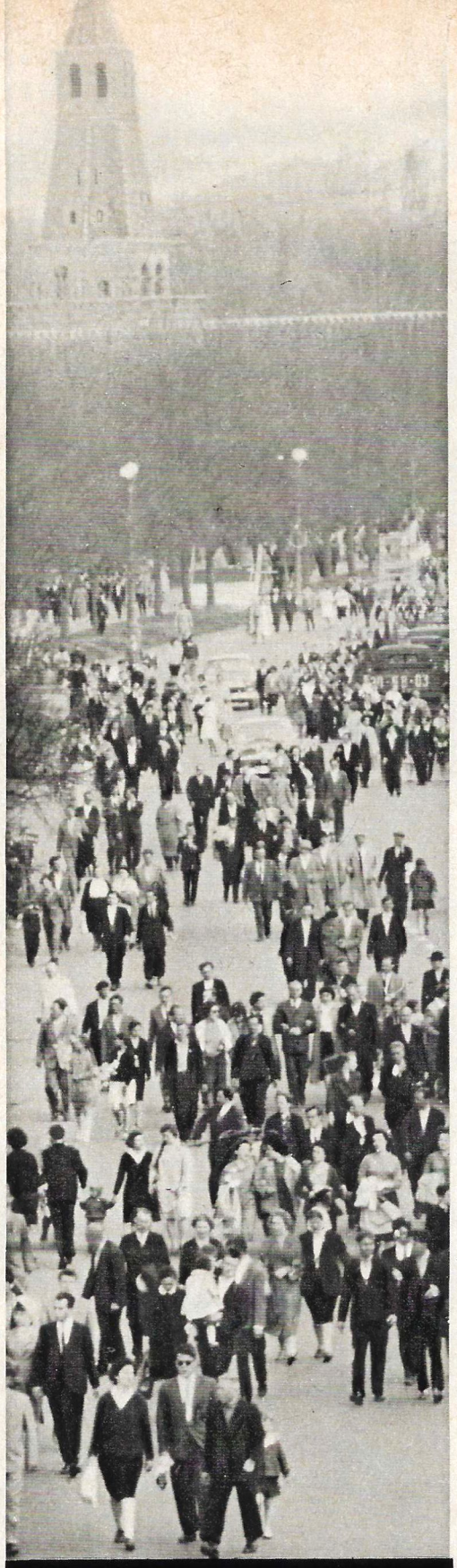

MOSKOVALAISET

Mitä tehdään näiden ihmisten vuoksi

ks. ss. 5—10.

Valok. L. BERGOLTSEV.

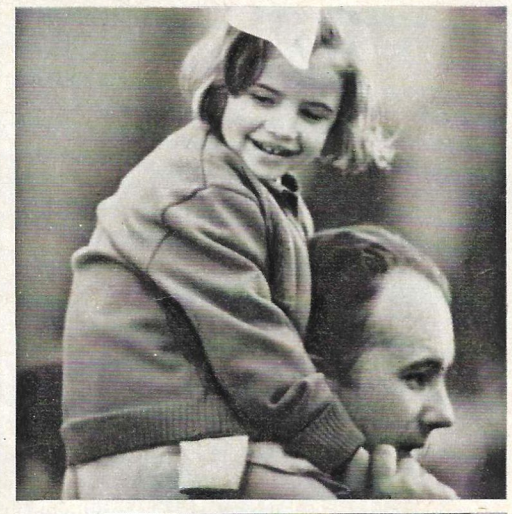

NEUVOSTOLIITTO

KERRAN KUUKAUDESSA ILMESTYVÄ KUVALEHTI

julkaistaan venäjän, suomen, kiinan, korean, hindin, urdun, arabian, vietnamin, mongolian, unkarin, serbokroaatin, romanian, englannin, ranskan, saksan, espanjan ja japanin kielellä

N:o 127 1967

Tapahtumia ja ongelmia

HYÖKKÄYS PITKÄLLÄ TÄHTÄIMELLÄ

LÄHI-IDÄN tapahtumat ovat vallanneet ihmiskunnan huomion. Tämä ei ole tapahtunut niiden dramaattisuuden takia. Yhä laajemmille piireille käy ilmeiseksi planeettamme tapahtumain keskinäinen yhteys. Maapallon jossain osassa muodostunut vaarallinen tilanne johtaa jännityksen voimistumiseen kaikkialla maailmassa. Muutamien maiden suhteissa syntynyt ennakkotapaus saattaa vaikuttaa olennaisesti kansainvälisten suhteiden luonteeseen ylipäänsä. Semminkin kun kysymyksessä on sellainen kärkevä ongelma kuin päällekarkaus ja sen seurausten hävittämiseen asennoituminen.

Israelin hyökkäystä arabimaiden kimppuun ei voida sanoa yllätykseksi. Israelin päällekarkaus oli seuraus kansainvälisen imperialismin ja ensikädessä USA:n taantumuksellisimpien voimien salaliitosta, joka on suunnattu kansallisen vapautusliikkeen erästä osaa vastaan. Israel valmistautui hyökkäykseen kauan, ja välittömästi sotatoimien edellä se sai, ennen kaikkea USA:sta ja Saksan liittotasavallasta, runsaasti uudenaikaisimpia aseita. Jo toukokuussa Amerikan ja Englannin lehdet, radio ja televisio aloittivat maailman yleisen mielipiteen voimaperäisen muokkauksen väittääkseen etukäteen israelilaisten valloittajien toimet "puolustukseksi", "olemassaolo-oikeutensa" suojelemiseksi. Tällainen kahden suuren länsivallan asenne ei ole sattuma. Muistissa on vielä vereksenä vuoden 1956 Suezin seikkailu. Nyt on käsillä selvä revanssi-yritys. Sitä epäilemättä joudutti kiinnostuneiden imperialistipiirien pyrkimys tuhota YAT:n, Syyrian ja Algerian edistykselliset järjestelmät, antaa isku arabien imperialisminvastaiselle liikkeelle ja palauttaa siirtomaakomento Lähi-itään.

Kuten tunnettua kuluvan vuoden alussa voimistui kaikkialla arabien taistelu todellisen itsenäisyyden saavuttamiseksi. Liike alkoi jopa Bahrainsaarilla ja arabialaisissa ruhtinaskunnissa. Öljyätuottavat arabimaat vaativat yhä päättävämmin amerikkalaisten ja englantilaisten yhtiöiden kanssa solmittujen epäedullisten sopimusten tarkistamista. Tasavaltalaisen Jemenin saavutukset sosiaaliuudistusten suorittamisessa tuottivat öljymonopoleille lisävaikeuksia. Nämä saavutukset voimistivat pyrkimystä todelliseen itsenäisyyteen myös niissä arabimaissa, jotka ovat vapaita vain nimellisesti tai taistelevat vapauden puolesta. Tilanne muodostui erikoisen jännittyneeksi Adenissa, missä isänmaanystävät saavuttivat huomattavaa menestystä Israelin päällekarkausta edeltävinä viime viikkoina.

Tällaiset ovat ne olennaiset syyt, joiden takia vaikutusvaltaiset piirit auttoivat Israelia hyökkäyksen valmistelussa ja kaikin tavoin kiirehtivät sitä. Kaikista Israeliin ulkomailta tuoduista aseista pistää öljyn haju.

Kannattaa mainita, että tämä ei ole ensimmäinen kerta, kun imperialistit ovat yrittäneet hyvitystä vuoden 1956 tappiosta. Mutta Neuvostoliiton ja muiden sosialististen maiden arabikansoille antama tehokas ja päättävä apu sekä edistyksellisten imperialisminvastaisten voimien tuki estivät nuo yritykset. Näin kärsivät tappion Syyriaa vastaan monta kertaa toistuneet salaliitot, joita imperialistiset tiedustelulaitokset valmistelivat, estettiin ulkomainen päällekarkaus Irakiin 1958.

Tiedämme myös, että Israel on kaikkina näinä vuosina suorittanut aggressiivisia tekoja milloin Yhdistynyttä arabitasavaltaa, milloin Syyriaa ja Jordaniaa vastaan.

NEUVOSTOLIITON tuossa osassa maailmaa noudattama politiikka ei johdu itsekkäistä laskelmista. Neuvostoliitolla ei ole Lähi-idässä öljykenttiä tai öljyjohtoja, ja omat öljyvarat riittävät sekä oman maan talouselämän tarpeisiin että vientiin. Tuki, jota Neuvostoliitto on antanut johdonmukaisesti ja horjumatta arabimaille, johtuu sosialistisen maailmanjärjestelmän ja kansallisen vapausliikkeen etujen yhteisyydestä. Niillä on yhteinen vihollinen — imperialismi, ne ovat yhtäläisesti kiinnostuneita pysyvästä rauhasta, sillä sisäpolitiikassaan ne ratkaisevat suuria rakennustyön tehtäviä. Sitä paitsi Neuvostoliitto on tietenkin kiinnostunut siitä, että sen etelärajoilla vallitsisi rauha, eikä Lähi-itä ole niistä kaukana.

Uskollisena periaatteelle, että on autettava päällekarkauksen uhria ja tuettava kansoja, jotka puolustavat itsenäisyyttään ja vapauttaan, Neuvostoliitto ja muut sosialistiset maat asettuivat päättävästi hyökkäyksen kohteeksi joutuneen Yhdistyneen arabitasavallan, Syyrian ja Jordanian puolelle. Neuvostohallituksen julkilausuma ja sen Turvallisuusneuvostossa omaksuma päättävä asenne esittivät tärkeää osaa siinä, että sotatoimet Lähi-idässä saatiin loppumaan. Sen aloitteesta kutsuttiin koolle ylimääräinen YK:n Yleiskokous.

Kaikkialla maailmassa kuultiin Moskovaan kokoontuneiden sosialististen maiden kommunististen ja työväenpuolueiden sekä hallitusten johtajien julkilausuma. Ilmaisten solidaarisuutta arabikansojen oikeudenmukaiselle taistelulle kokouksen osanottajat lausuivat, että heidän maansa tulevat antamaan näille apua hyökkäyksen torjumisessa sekä kansallisen itsenäisyyden ja alueellisen eheyden puolustamisessa. Moskovan kokouksen osanottajat vaativat Israelia lopettamaan viipymättä sotatoimet ja vetämään joukkonsa aselepolinjan taakse.

Ellei Israelin hallitus lopeta viipymättä hyökkäystä ja vie joukkojaan aselepolinjan taakse, sanotaan julkilausumassa, sosialistiset maat "tekevät kaiken välttämättömän arabimaiden kansojen auttamiseksi päättävän vastaiskun antamisessa päällekarkaajalle, näiden laillisten oikeuksien suojaamisessa, Lähi-idän sotapesäkkeen sammuttamisessa ja rauhan palauttamisessa tuolle alueelle".

Arabimaiden kansalaispiirit ovat arvostaneet korkealle Neuvostoliiton ja muiden Euroopan sosialististen maiden periaatteellisen asenteen, arabikansoille annetun päättävän tuen näille raskaina hetkinä. Tämä tuki lujittaa vielä enemmän maittemme välistä ystävyyttä. Sosialististen maiden tällä hetkellä noudattamalla perusperiaatteella on ensiarvoinen merkitys myös koko ihmiskunnalle: päällekarkaajan ei saa antaa käyttää hyväksi valapattoisuutensa hedelmiä. Ellei nyt torjuta Israelin tavoitteluja, niin huomenna toiset isot ja pienet päällekarkaajat saattavat yrittää kaapata muiden rauhantahtoisten maiden alueita.

Jos Israelin arabimaita vastaan suorittamat toimet jätettäisiin rankaisematta, se olisi samaa kuin esiinnyttäisiin kansojen kansallista vapautusta vastaan, monien Aasian, Afrikan ja latinalaisen Amerikan maiden etuja vastaan.

TAISTELUSSAAN oikeudenmukaisen asian puolesta arabikansat eivät ole yksin. Niiden puolella ovat kaikki sosialistiset maat, kaikki jotka katsovat, että päällekarkaajan ei saa riemuita. Yhdistyneet Kansakunnat-järjestön tulee esittää merkittävää osaa tämän historiallisesti tärkeän periaatteellisen kysymyksen ratkaisemisessa. Neuvostoihmiset toivovat, että YK täyttää loppuun asti velvollisuutensa kansoja kohtaan, turvaa arabimaiden suvereenisuuden ja alueellisen koskemattomuuden, palauttaa rauhan ja turvallisuuden Lähi-itään. Rauhantahtoiset kansat vaativat, että hyökkääjän joukot on viipymättä ja ilman minkäänlaisia ehtoja vedettävä takaisin. Ei ole sallittava käyttää hyväkseen aggressorin valapattoisia tekoja. Lähi-itään on palautettava rauha.

Igor BELJAJEV.

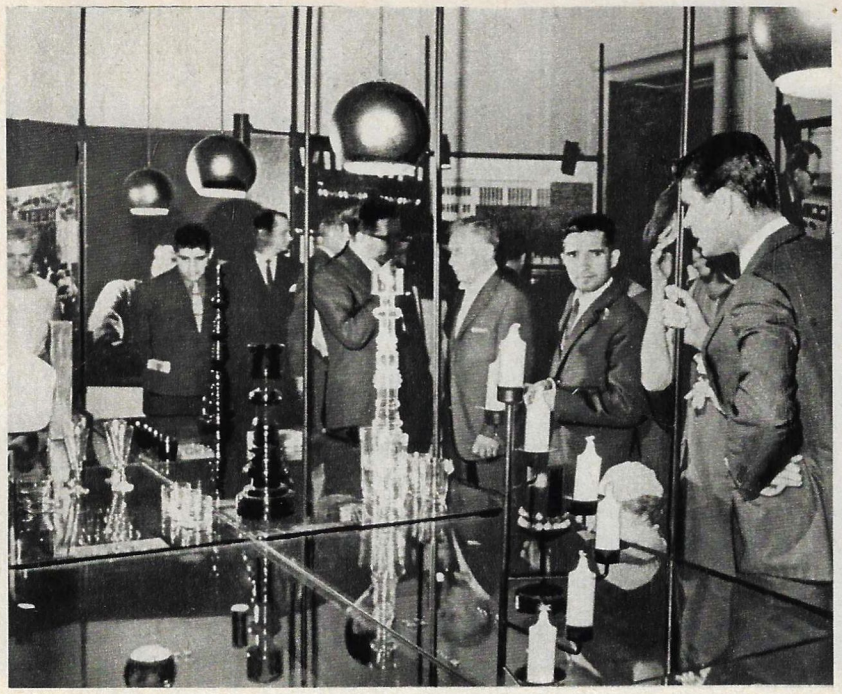

Kuvissa: 1. Lauri Aho: — Helsinki-näyttely on Suomen pääkaupungin asukkaiden kädenpuristus ystävyyskaupungilleen, Moskovalle. Eläköön kaupunkiemme ja kansojemme ystävyys. 2. Helsingin kaupunginjohtaja Lauri Aho puhumassa Arkkitehtien talolla Moskovassa "Helsinki tänään ja huomenna" -näyttelyn avajaistilaisuudessa. 3. Näyttely on avattu. Yleisö tutustuu näyte-esineisiin.

MOSKOVA TUTUSTUU HELSINKIIN

Vladimir PROMYSLOV, Moskovan neuvoston puheenjohtaja

Helsinki on yksi niistä maapallon 42 pääkaupungista, joiden kanssa Moskovan neuvoston toimeenpaneva komitea ylläpitää ystävyyssuhteita. Ne solmittiin Helsingin kaupunginvaltuuston kanssa 1954, jolloin Neuvostoliitossa kävi ensi kerran kaupunginjohtaja von Frenckellin johtama Helsingin valtuuskunta. Siitä hetkestä lähtien alkoi säännöllinen valtuuskuntien vaihto kaupunkiemme kesken. Toteamme tyydytyksellä, että kaupunkiemme edustajien vierailut ovat muodostuneet hyväksi perinteeksi.

Suuren panoksen Moskovan neuvoston ja Helsingin kaupunginvaltuuston ystävyyssuhteiden kehityksen hyväksi ovat antaneet kaupunginjohtaja Lauri Aho ja kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Teuvo Aura.

Moskovan neuvoston valtuuskunnan vieraillessa tuhansien järvien maan pääkaupungissa meillä oli tilaisuus todeta, että Moskovan neuvosto ja Helsingin kaupunginhallitus ratkaisevat monia samankaltaisia kunnallisteknillisiä ongelmia pyrkien parantamaan asukkaiden elämää. Käydessään Moskovassa vieraamme antoivat korkean arvion neuvostoliittolaisesta asuinrakennustoiminnasta, liikennelaitoksen työskentelystä, terveydenhoidostamme sekä koulujärjestelmästämme.

Helsingissä rakennetaan isoa istuntosalia, ja suomalaisia vieraita kiinnostivat Kremlin kongressipalatsin katsomon omaperäiset radiolaitteet, joiden avulla on mahdollista mm. kuunnella puheiden samanaikaista kääntämistä monille vieraille kielille.

Emme rajoittaneet vieraittemme käyntiä yksinomaan Moskovaan. Suomalaisilla ystävillä oli Leningradissa, Sotšissa, Taškentissa ja Samarkandissa mahdollisuus tutustua laajalti monimiljoonaiseen maahamme, jossa yli 50 muuta kaupunkia on solminut ystävyyssuhteet 50 Suomen kaupunkiin.

Valtuuskuntien vaihdon ohella pääkaupungeillamme on muitakin kanssakäymisen muotoja. Niinpä Moskovan neuvosto lähetti Helsinkiin Moskovan kunnallisteknillistä taloutta kuvaavan näyttelyn, jossa kerrottiin Moskovan neuvoston toiminnasta ja moskovalaisten elämästä. Olemme vaihtaneet nuorisovaltuuskuntia. Helsingissä oli esillä lähettämämme lastenpiirrosten näyttely. Meillä on hyvät liikesuhteet monien suomalaisten toiminimien kanssa, ostamme Helsingistä mm. kauniita nykyaikaisia huonekaluja.

Olemme varmat, että Neuvostoliiton ja Suomen kesken on olemassa laajat näköalat taloudellisten, tieteellis-teknisten ja sivistyksellisten suhteiden molemminpuolisesti edulliselle kehitykselle. Helsingin kaupunginvaltuuston viime vierailu sekä "Helsinki tänään ja huomenna" -näyttelyn esittely Moskovassa ovat olleet omiaan edistämään Neuvostoliiton ja Suomen pääkaupungin ystävyyssuhteiden lujittumista ja laajenemista. Tämä taas edistää maailman rauhaa, ja rauhaa tarvitsevat kaikki.

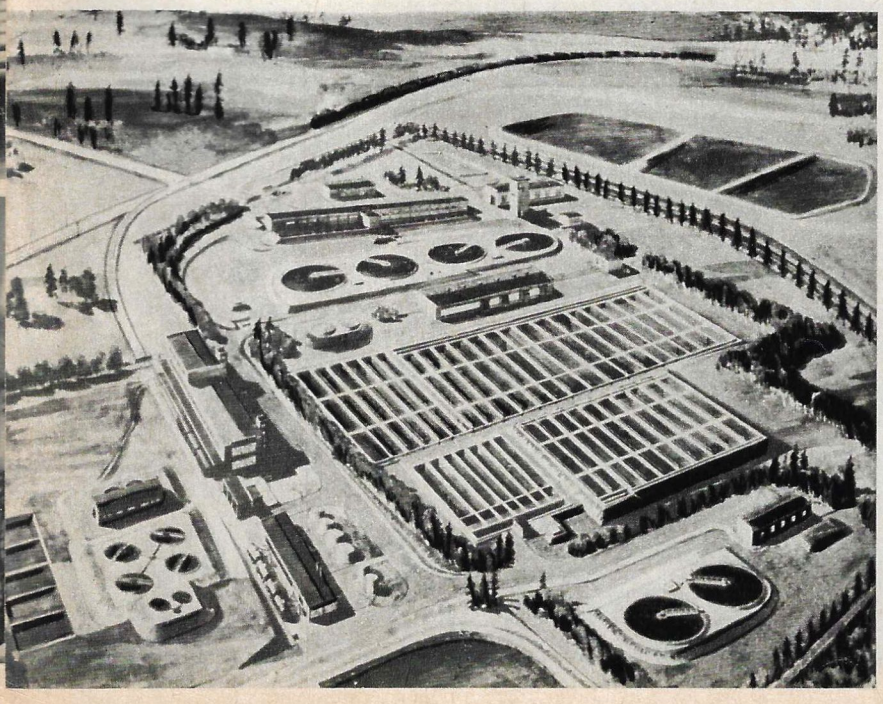

Neuvosto-Eestin pääkaupunkiin, Tallinnaan saapui lentokoneilla, junilla ja meritse vieraita Suomesta, Tanskasta, Norjasta, Ruotsista, Puolasta, Saksan demokraattisesta tasavallasta, Saksan liittotasavallasta, Itämeren neuvostotasavalloista, Kaliningradista, Leningradista ja Moskovasta. Siellä pidettiin Itämerenmaiden rauhanpuolustajain kokous. Reportaasi kokouksesta ks. ss. 54 ja 55.
Kuvassa: Skandinavian maiden rauhanpuolustajien vastaanottotilaisuus Tallinnan satamassa.

Mielenosoitus Moskovassa Israelin päällekarkausta vastaan. Tällaisia mielenosoituksia ja vastalausekokouksia on pidetty kaikkialla maassa. Neuvostoihmiset ovat tuominneet suuttumuksella valloittajat, vaatineet näiden taltuttamista ja ilmaisseet solidaarisuuttaan arabimaiden kansoille.

BAIKAL JÄÄ PUHTAAKSI

Baikal on omalaatuinen ja runollinen. Tämä maailman suurin makeavesiallas Siperiassa on 636 kilometriä pitkä. Taigametsät, hongikot, kalliot ja hiekkakummut rannoilla tekevät siitä ainutlaatuisen kauniin.

Luonto on antanut Baikalille runsaan kasvi- ja eläinmaailman. Tiedemiehet laskevat siellä olevan noin 1 200 eläin- ja 700 kasvilajia. Baikalin seutu on kuulu metsävaroistaan. Niitä on käytetty vähän. Sen vuoksi sinne päätettiin rakentaa viskoosiselluloosatehdas.

Kuten tunnettua selluloosatehtaiden jätevesissä ei ole erikoisen myrkyllisiä aineita. Mutta ne sisältävät sokeria, alkoholeja, happoja ja jätekuitua, jotka muodostavat helposti hapettuvia yhdisteitä. Juuri ne ottavat vesistöstä hapen, likaavat pohjan, samentavat veden, ja se taas on Baikalilla poikkeuksellisen puhdasta. Järvi on syvä, siihen laskee 336 jokea. Sateet lisäävät 22 000 kuutiokilometriin vettä vuosittain vielä 9 kuutiokilometriä. Se on tavattoman paljon, mutta siitä huolimatta selluloosatuotannon jätevesi vahingoittaisi Baikalia.

Tehtaan kaluston on toimittanut Neuvostoliittoon Rauma-Repola Oy. Tuotantoprosessissa oli edellytetty pitkällekehitetyt laitteet, jotka ottavat kuidun talteen, ja hapettuvien yhdisteiden jäännösmäärä oli taattu vähäiseksi. Ongelmana oli kuitenkin se, että tämäkään vähimmäismäärä, jota ei ole maailmassa alitettu, ei kelvannut Baikalilla. Oli luotava lisäpuhdistus, jotta järveen laskettava vesi ei poikkeaisi hapella kyllästetystä kirkkaasta luonnonvedestä. Sillä aikaa, kun tehdasta rakennettiin ja kalustoa asennettiin, Yleisliittolaisessa selluloosa- ja paperiteollisuuden tutkimuslaitoksessa (Leningrad) tiedemiehet suunnittelivat yhtenäistä jäteveden puhdistusmenetelmää.

Tämä menetelmä edellyttää, että jätevesi puhdistetaan biologisesti ja kemiallisesti ja sen jälkeen kuljettuaan erikoissuodattimien lävitse rikastetaan hapella. Vesi lasketaan Baikaliin 40 metrin syvyyteen pitkää viemäriä pitkin ja laimennettuna järven vedellä 39-kertaisesti.

Neuvostoliiton hydrometeorologisen laitoksen erikoisretkikunnan ottamat lukuisat näytteet ovat vahvistaneet, että laskelmat ovat olleet oikeat, ja että uusi menetelmä on erittäin tehokas.

Kuvissa puhdistuslaitejärjestelmän skitsi. Laitteet on rakennettu ja otettu käyttöön samanaikaisesti kuin Baikalin selluloosatehdas. Viereisessä kuvassa Baikal-järvi.

KANSILEHDISSÄMME

Moskovassa rakenteilla olevien julkisten rakennusten joukossa on keskeinen sija Taloudellisen keskinäisavun neuvoston (SEV) rakennuskompleksilla, johon kuuluu 30-kerroksinen virkatalo ja ajanmukainen hotelli. Kompleksi valmistuu vuoden lopulla.
Valokuvannut **J. Korolev**.

NEUVOSTOLIITTO

N:o 127 1967

NUMEROSSA:

TAPAHTUMIA JA ONGELMIA 1
MOSKOVA TUTUSTUU HELSINKIIN 2
MOSKOVAN ÄÄRIVIIVAT 5
SEITSEMÄN TYTÄRTÄ 11
LENININ KANSSA 14
NEUVOSTOMAA JA MAAILMANKAUPPA 16
MAIJA PLISETSKAJA — CARMEN JA RUHTINATAR TVERSKAJA 18
TEOLLISUUDEN VOITTOKULKU 20
VÄHÄN KAIKKEA 24
KULAUS TULEVAISUUTTA 26
NOSTAN HATTUA 27
KÄTHE KOLLWITZ 27
MUSTAN MEREN REGATTA 28
JUHLAMERKKEJÄ 29
MOSKOVA—TOKIO, TOKIO—MOSKOVA 30
ARMENIA. RIVI UUSINTA HISTORIAA 34
KESÄAIHEITA 38
GAZI SABIROV, KEKSIJÄ JA MINISTERI 40
SYDÄN 42
LABORATORIOISSA, KLINIKOISSA, APTEEKEISSA 44
KUKA MISTÄKIN PITÄÄ 44
LAPSILLE 46
ATERIOIMME VENÄLÄISITTÄIN 48
RAJALLA 48
JULKAISTUN JOHDOSTA 51
EPÄTAVALLISTA 52
LÄÄKÄRIN NEUVOJA 52
VIERAITA, TAPAAMISIA, TAIDETTA 53
URHEILU 55
NUORTEN HUMORISTIEN KERHO 56

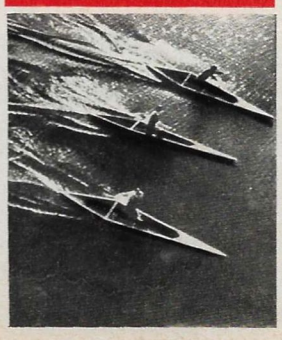

Eräs suosituimpia urheilulajeja Neuvostoliitossa on melonta mm. kanadalaiskanootilla. Sitä harrastetaan niinkin "kuivassa" tasavallassa kuin Kazahstanissa. **J. Bagrjanskin** ottamassa kuvassa näemme kazahstanilaisia melojia harjoittelemassa tekoaltaassa.

KIRJOITETUSTA JA SUUNNITELLUSTA

Kirjailijat edustajakokouksessaan

Kuka hyvänsä nimikirjoitusten metsästäjä haaveilisi pääsevänsä tällaiseen kokoukseen. Jokainen melkein puolesta tuhannesta kokoontuneesta on omassa maassaan ja monet myös kaukana ulkomailla suosittu ensimmäisen suuruusluokan tähti. Juuri sen vuoksi 6 500 kirjailijaa olikin lähettänyt heidät edustajakokoukseensa.

Edustajat asuvat ja työskentelevät eri puolella maata. Osanottajiston kokoonpano sinänsä havainnollisti hyvin neuvostokirjallisuuden monikansaista luonnetta: he kirjoittavat 46 kielellä. Kun lisätään tähän vielä, että edustajakokouksessa oli myös paljon ulkomaisia kirjailijavieraita, jotka ovat vilpittömästi kiinnostuneita neuvostoliittolaisten kollegojensa luomistyöstä, käy kokouksen luonne selväksi.

Edustajakokouksessa keskitettiin koko huomio nykykirjallisuuden perusongelmiin. Puhuttiin eri kirjallisuuslajien tilasta, nuorten kirjailijoiden luomistyöstä, todellisuuden taiteellisen tulkinnan menetelmistä sekä kosketuksesta lukijaan.

Puheenvuoroissaan monet kirjailijat koskettelivat luonnollisesti tulevaa Lokakuun vallankumouksen 50-vuotispäivää, koska neuvostokirjallisuuden kulkemaa taipaletta ei voida irrottaa maan historiasta. Kyvyillään, älyllään ja sydämellään neuvostokirjailijat ovat palvelleet ja tulevat palvelemaan kansaa, he julistavat koko maailmalle sosialismin historiallisia saavutuksia, kommunismin valoisia ja jaloja ihanteita.

Yläkuvassa Konstantin Fedin lausumassa neuvostokirjailijain IV edustajakokouksen avaussanoja. Vasemmanpuoleisissa kuvissa: Mihail Šolohov ja Nikolai Tihonov; chileläinen runoilija Pablo Neruda puolisoineen; Anna Seghers (DDR); Rockwell Kent (USA); Leonid Leonov ja englantilainen kirjailija Charles Snow; Petrus Brovka; Berdy Kerbabajev ja Konstantin Fedin; ceylonilainen kirjailija Martin Wikrama Singhe.

Valok. A. Garanin.

Italialais-neuvostoliittolaisen kauppakamarin yleiskokoukseen Moskovaan oli saapunut noin 200 Italian suurimpien yhtiöiden edustajaa. Vasemmanpuoleisessa kuvassa kokouksen osanottajille järjestetty vastaanottotilaisuus. Oikeanpuoleinen kuva on otettu V/O Meždunarodnaja knigan puheenjohtajan B. Makarovin pitämässä lehtimieskonferenssissa. Hän kertoi ulkomaisille lähettiläille ja lähetystövirkailijoille johtamansa ulkomaankauppajärjestön toiminnasta.

MOSKOVAN ÄÄRIVIIVAT

KUINKA RATKAISTAAN MONIMILJOONAISEN KAUPUNGIN PERUSONGELMIA.
Kertoo Moskovan neuvoston puheenjohtaja Vladimir PROMYSLOV.

— On käynyt tavalliseksi nimittää Moskovaa moninumeroisten lukujen kaupungiksi, sanoi puheenjohtaja kirjeenvaihtajallemme. — Päätelkää itse, pääomasijoitukset kaupungin talouteen ylittivät viime vuonna jo miljardin ruplan rajan. Tänä vuonna ne lisääntyvät jälleen.

— MILJARDI ON VALTAVA SUMMA, MIHIN SE KÄYTETÄÄN?

— On vaikea luetella kaikkia pääkaupungin jälleenrakennussuunnitelman eri kohtia. Jokaisessa on konkreettisia asioita moskovalaisten elämän parantamiseksi. Esimerkiksi asuinrakennustoiminta. Olemme viime vuosina luovuttaneet asuttavaksi 105—120 tuhatta asuntoa vuodessa. Se tietää lähes puolen miljoonan henkilön muuttamista uuteen asuntoon. Toisin sanoen vuosittain syntyy itseasiassa uusi kaupunki, jonka asukasluku on verrattavissa sanokaamme Oslon tai Dresdenin vastaaviin lukuihin. Asuintalojen lisäksi tässä kaupungissa on kaikki mitä ihminen tarvitsee: lastentarhat, -seimet, koulut, elokuvateatterit, sairaalat, poliklinikat... Me nimitämme sitä kompleksiseksi eli yhtenäiseksi rakentamiseksi.

— NEUVOSTOLIITON MINISTERINEUVOSTO ON HYVÄKSYNYT MOSKOVAN UUDEN YLEISSUUNNITELMAN TEKNILLISET JA TALOUDELLISET PERUSTEET. VOISITTEKO KERTOA LYHYESTI TUOSTA SUUNNITELMASTA?

— Kaupungin uudistamisen ohjelma on laadittu puoleksitoista vuosikymmeneksi eteenpäin. Tällöin ratkaistaan erittäin tärkeitä kaupunginrakennusongelmia, joita pidetään monissa pääkaupungeissa kompastuskivenä.

Sata vuotta sitten oli maailmassa viisi kaupunkia, joiden asukasluku ylitti miljoonan. Nykyään tällaisia kaupunkeja on 115, ja 200 lähentelee tuota lukua nopeasti. Käydessäni Lontoossa ja Tokiossa olen monet kerrat kuullut kuinka rakentajat ja sosiologit paheksuvat kaupunkien eri laitosten kaaosmaista, epäluonnollista kasvua. Siitä on seurauksena asuntopulan kärjistyminen, hienostokortteleiden ja slummialueiden vastakohtaisuuden kasvu sekä tonttikeinottelu. Ei ole ihme, että näissä oloissa ilmestyy (ja nopeasti katoaa) täysin mielikuvituksellisia vanhojen kaupunkien uudistamisen ja uusien rakentamisen suunnitelmia: kaupunkeja veden alla ja pilvien yläpuolella, kaupunkeja ilman katuja ja autoja, "riippukatuja" ja vihdoin superpilvenpiirtäjiä. Pelkkä vilkaisu suunnitelmiin herättää masennusta. Kaikki nuo haaveilut ovat kiivaiden väittelyiden aiheena, mutta harvoja poikkeuksia lukuunottamatta ne jäävät erikoisjulkaisuissa painettujen artikkelien puitteisiin.

Vanhan venäläisen rakennustaiteen luomusten ja toisaalta nykyaikaisen rakennustaiteen, Moskovaan rakennettujen kerrostalojen taitava sovittaminen yhteen on neuvostoliittolaisten rakentajien vaikea, mutta samalla kunniakas tehtävä.

Jatkoa

Suunnitellessaan Moskovan, samoin kuin muidenkin kaupunkien kehitystä neuvostoliittolaiset kaupunginrakentajat eivät kohtaa tällaisia vaikeuksia. Maa on täällä valtion omaisuutta ja käytetään yhteiskunnan eduksi. Rakentajillamme on hyvät luomisen mahdollisuudet, joiden hyväksikäytön takaavat Neuvostoliiton talouselämän mahti sekä tieteen ja kulttuurin saavutukset.

Tarkastelkaamme vaikkapa nykyaikaisen kaupunginrakennuken pulmista keskeisimpää — asukasluvun säännöstelyä. Mikä on Moskovan kasvun raja? Säilyttämällä kaupungin nykyiset rajat, jona on rengastie (87 500 hehtaaria), aiotaan asukasluku vakiinnuttaa 6,6—6,8 miljoonan tasolle. Tällaisen vakiinnuttamisen tärkeimpänä ehtona on teollisuuden, tieteellisten laitosten, korkeakoulujen ja liikenteen palveluksessa olevan työkykyisen väestön säännösteleminen.

— KUINKA SE SAAVUTETAAN?

— Kielletään kaikkien muiden laitosten rakentaminen paitsi niiden, joita kaupunki kipeästi tarvitsee. Tuotantoa toimivilla tehtailla lisätään yksinomaan niitä ajanmukaistamalla. Moskovan teollisuus tullaan erikoistamaan. Etusija annetaan tarkkuuskoneita, radioelektronisia laitteita, hienomekaanisia kojeita ja työkoneita sekä korkealaatuisia kulutushyödykkeitä tuottaville aloille.

Teollisuusjättiläisten rinnalla, jotka toimittavat tuotteitaan moniin maihin, Moskovassa on nykyään useita satoja pieniä tehtaita. Osa niistä aiotaan lakkauttaa ja jäljellejäävät suurentaa. Kahdensadan vähäisen tuotantolaitoksen tilalle ilmestyy jo ennen viisivuotiskauden loppua 12 kulutushyödykkeitä valmistavaa teollisuuskompleksia.

Kuten tunnettua Moskovassa on satoja tieteellisiä laitoksia. Suurin osa niistä sijaitsee täällä oikeutetusti. Mutta sanokaamme suoraan, että on sellaisiakin, jotka eivät ole välittömästi Moskovan kanssa tekemisissä ja voidaan kivuttomasti siirtää muihin kaupunkeihin. Sama koskee eräitä korkeakouluja. Onko välttämätöntä pitää Moskovassa esimerkiksi 7 korkeakoulua, jotka tavalla tahi toisella kouluttavat työntekijöitä merialalle. Eikö olisi parempi, että eräät niistä muuttaisivat lähemmäksi merta?

Yleissuunnitelman teknilliset ja taloudelliset perusteet edellyttävät, että tulevaisuudessa työntekijämäärää liittovaltion, tasavallan ja paikallisissa virastoissa vähennetään huomattavasti. Samalla tulee huomattava määrä työntekijöitä siirtymään yleisönpalvelun piiriin.

— MUUTTUUKO KAUPUNGIN ASEMAKAAVA?

— Historiallisesti muodostunut säteettäis-rengasmainen asemakaava säilytetään ja sitä parannetaan. Aiotaan jakaa kaupunki noin 350—500 tuhannen asukkaan kaupunginosiin. Ne puolestaan jaetaan pienempiin

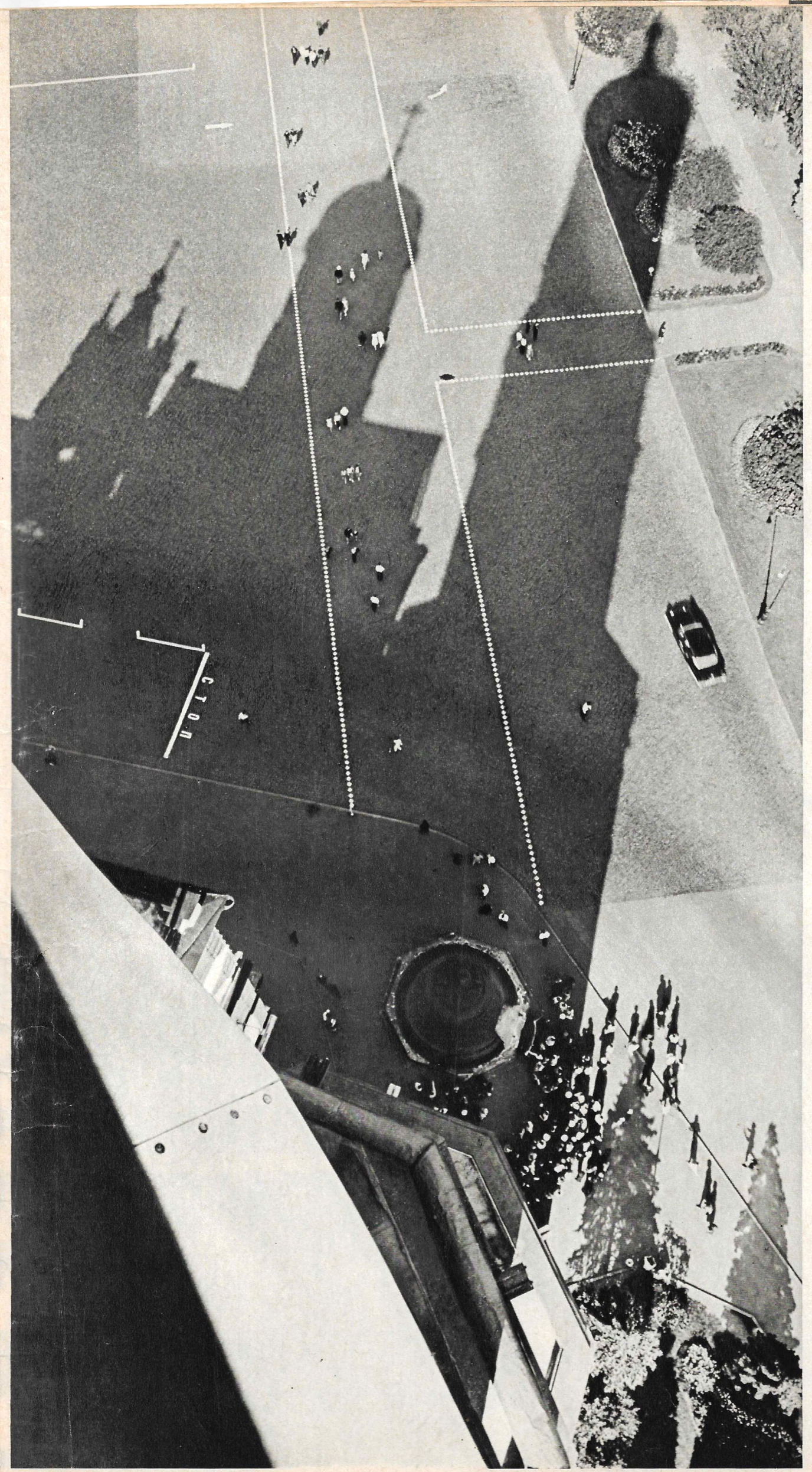

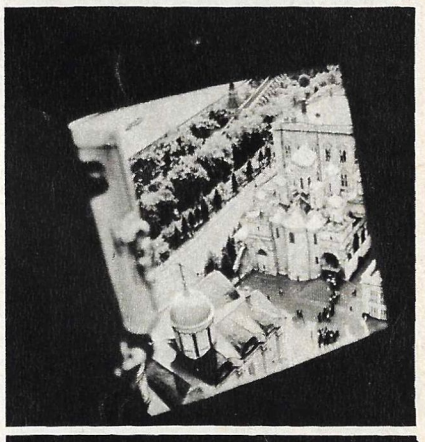

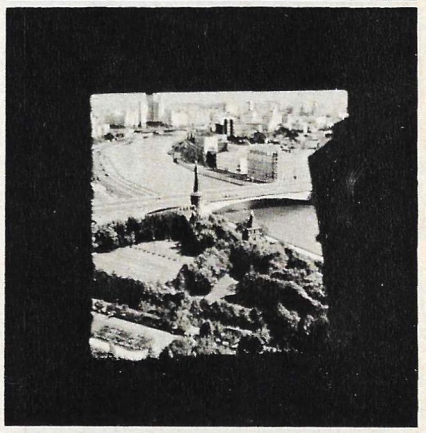

Siitä ei ole kauankaan, kun Ivan Velikin kellotapulia Kremlissä pidettiin kaupungin korkeimpana rakennelmana. Nykyään se on jäänyt "pituudessaan" pahasti jälkeen melkeinpä kaikista Moskovan kerrostaloista, puhumattakaan Ostankinon tornista, joka on pyrähtänyt yli puolen kilometrin korkeuteen.

Tällaiselta näyttää Moskova Ivan Velikin kellotapulista.

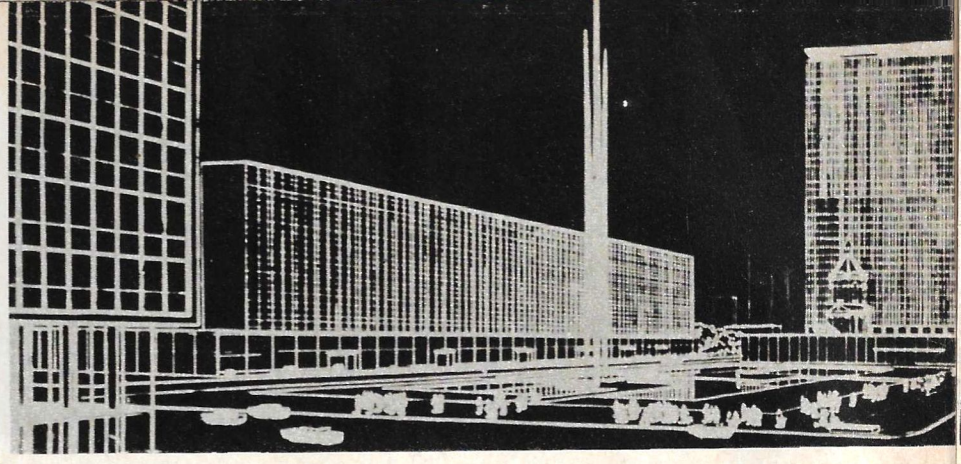

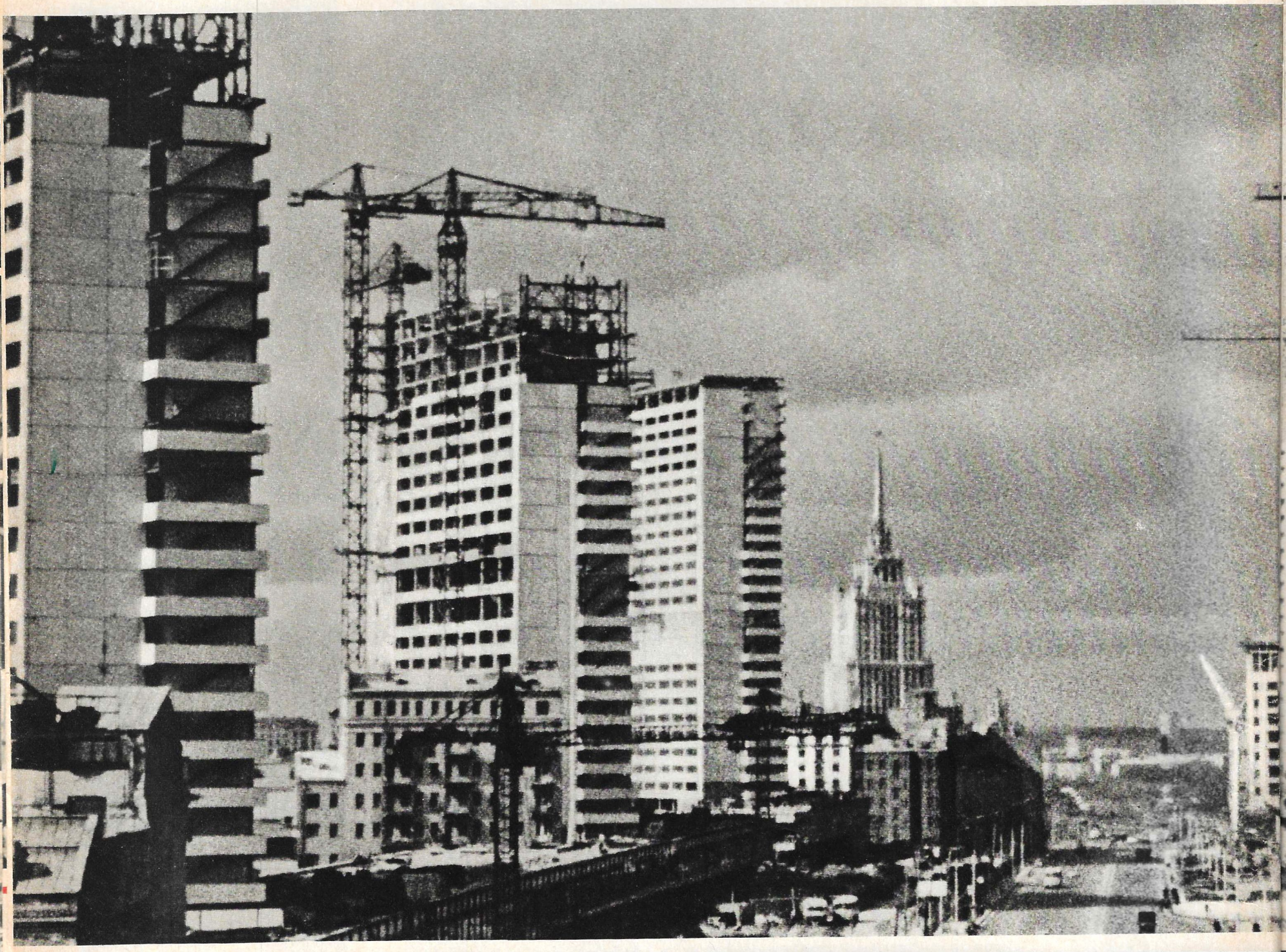

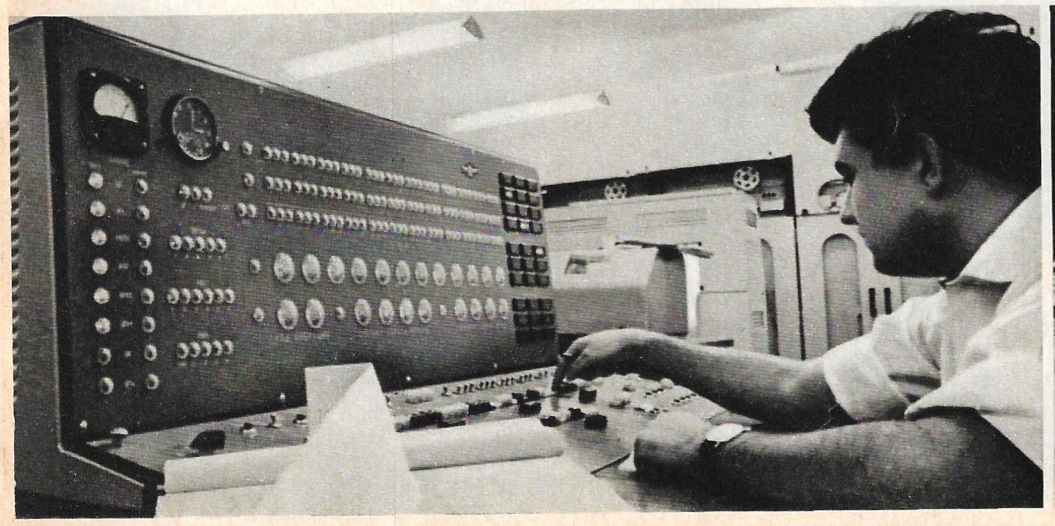

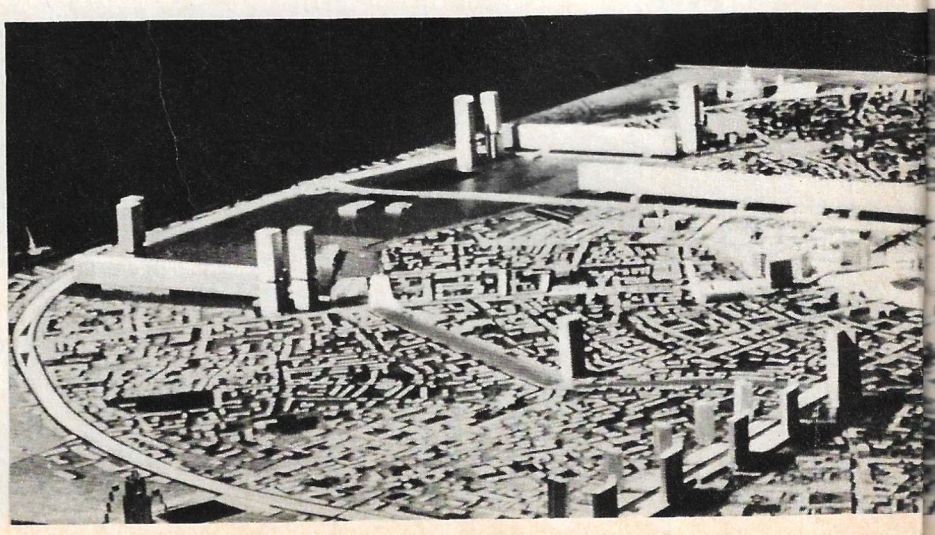

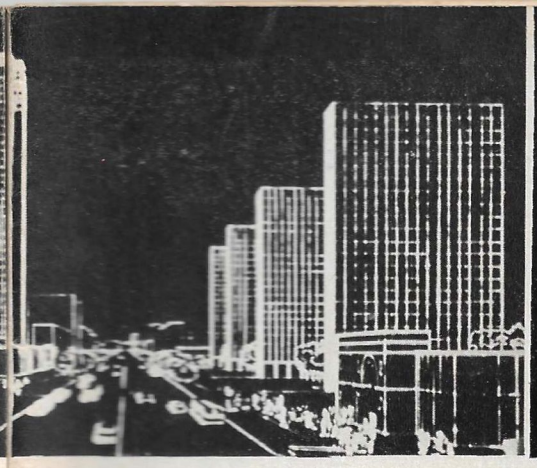

Jokaisen asuintalon, julkisen rakennuksen, kadun tai kokonaisen asuntoalueen suunnitelma käsitellään yksityiskohtaisesti Moskovan kaupunginrakennusneuvostossa jo paljon ennen kuin rakentajat tulevat niille varatulle tontille.
Kaksi vuotta sitten Kalininin prospekti oli vasta paperilla. Nyt se on venynyt koko pituuteensa. Toteutetaan kymmeniä ja satoja rakennustaiteellisia aatteita. Niiden joukossa on myös pääkaupungin erään keskusaukion, Dobryninin torin ja Moskovan keskustan uudistaminen.

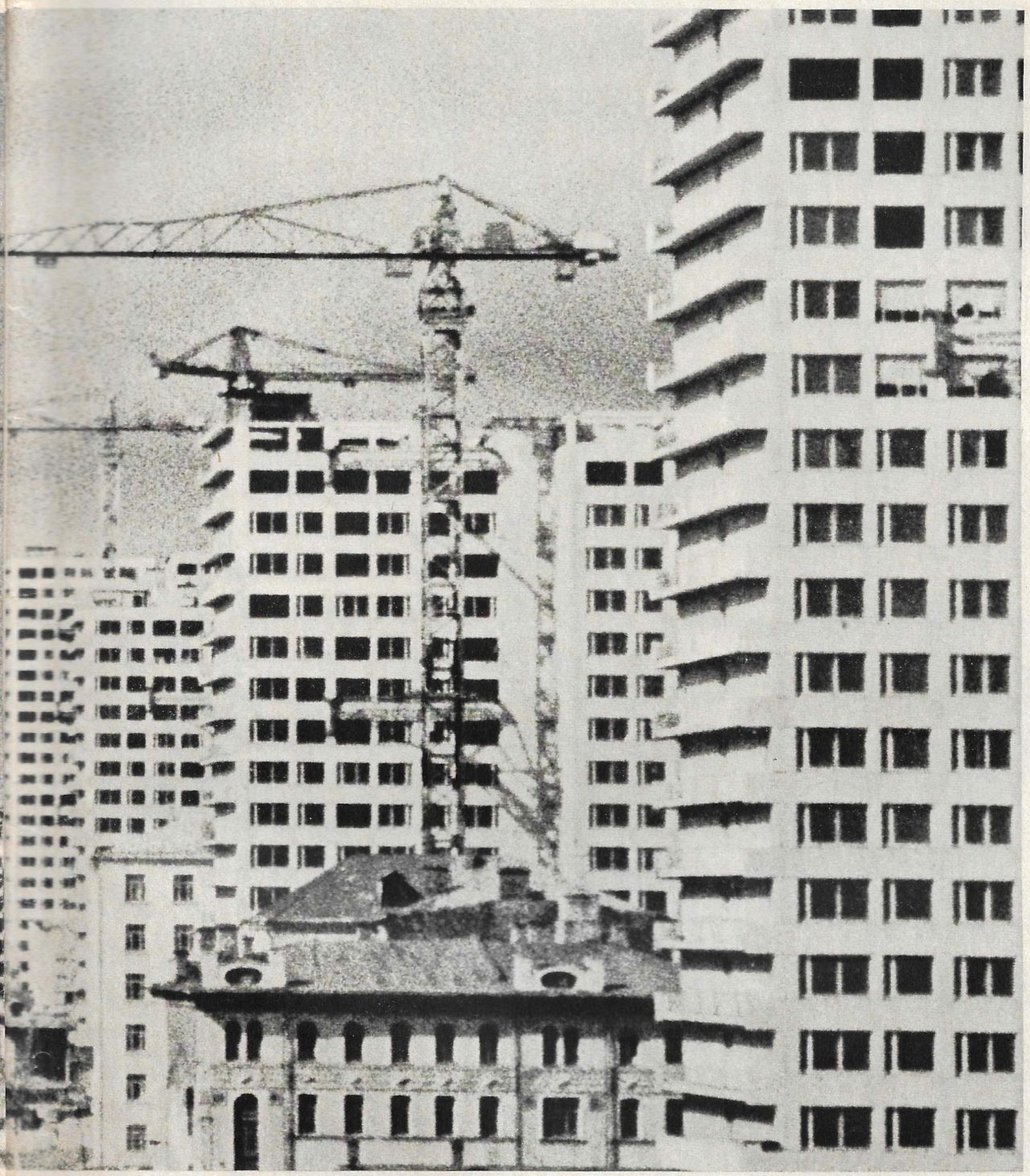

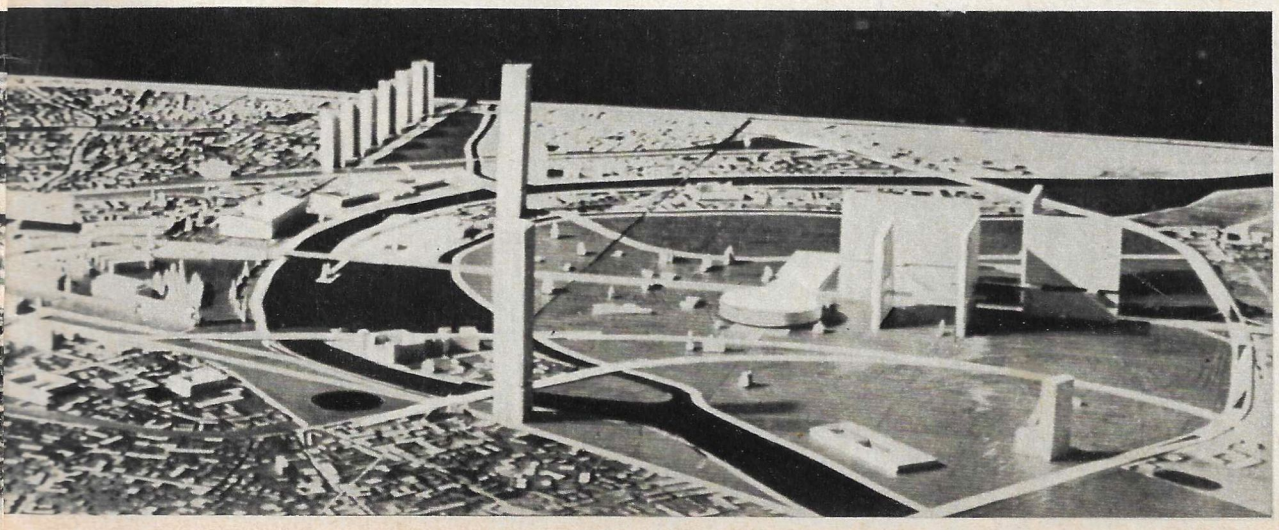

Jatkoa

asuntoalueisiin, minne luodaan kaikki väestön työskentelyn ja levon edellytykset. Jaon viimeinen vaihe on pienoiskaupunginosat.

Kaupungin keskustassa, toisin sanoen Sadovoje-rengaskadun sisällä olevassa osassa, tapahtuu olennaisia muutoksia. Se on Moskovan edustavin osa, joka on varattu valtion ja julkisten laitosten työskentelyä, sekä mielenosoituksia ja kansalaiskokouksia varten. Keskustan asukasluku vähennetään 250—300 tuhanteen (nykyään se on 600 000). Sadovoje-rengaskadun ulkopuolelle siirretään laitokset ja virastot, jotka eivät vastaa pääkaupungin keskustan erikoisluonnetta.

— MITKÄ YLEISSUUNNITELMAN PÄÄKOHDISTA ASETTAISITTE ETUSIJALLE?

— Jokapäiväiseen elämään liittyvien ongelmien ratkaisemisen. Tähän laajaan käsitteeseen kuuluu ennen kaikkea asuntojen riittämättömyyden poistaminen. Mainitsin jo, että tällä alalla on saavutettu huomattavaa menestystä. Ajanmukaisten asuntojen riittämättömyys on kuitenkin vielä yhä tuntuva. Kaivataan ratkaisevia toimenpiteitä. Niistä puhutaan ohjelmassa yksityiskohtaisesti.

Vanhojen talojen purkamisen tuloksena poistetaan vähitellen Moskovan nykyisestä asuntovarannosta noin 8 miljoonaa neliömetriä. Mutta menetykset korvataan runsaasti uusilla taloilla. Vuosina 1966—1980 rakennetaan noin 50 miljoonaa neliömetriä eli yli puolitoista miljoonaa asuntoa. Siten mainitun ajan kuluttua tulee jokaisella perheellä olemaan erillinen ajanmukainen asunto ja jokaisella perheenjäsenellä oma huoneensa. Yhtä henkilöä kohti tulevan asuntopinta-alan keskinormi tekee silloin 12—15 neliömetriä ja yhteisen hyötypinta-alan kohdalla 20 neliömetriä.

Esikoululaitoksia ja kouluja rakennettaessa pidetään silmämääränä, että kaikilla halukkailla olisi jo 1970 mennessä mahdollisuus jättää lapsensa hoidettavaksi seimeen tai tarhaan ja että kaikissa kouluissa opetus tapahtuisi yhdessä vuorossa. Suunnitellaan luokkien oppilasmäärän asteettaista vähentämistä 20—25 henkeen. Poliklinikkojen verkostoa aiotaan lisätä vähintään puolella.

Koko palveluverkosto (1000 asukasta kohti) muuttuu 15 vuodessa seuraavasti: paikkojen määrä kouluissa lisääntyy (suluissa nykyinen määrä): 120:een (96), lastentarhoissa ja -seimissä 60:een (52), elokuvateattereissa 40:een (10,2), teattereissa ja konserttisaleissa 15:een (8), hotelleissa 20:een (5,4), sijojen määrä sairaaloissa kasvaa 17,5:een (13,6), paikkojen määrä ravintoloissa, ruokaloissa ja kahviloissa kasvaa 150:een (59,5).

Tässä näemme erään viidestätoista suunnitelmasta, jotka on jätetty Moskovan keskustan eli Sadovoje-rengaskadun sisällä olevan alueen asemakaavakilpailuun.

Moskovassa on samanaikaisesti rakenteilla yli 3 000 taloa. Rakentajat ovat ottaneet avukseen tietokoneet.

Loppu

Sähkönkulutus yhtä moskovalaista kohti on nykyään 2 500 kilowattituntia vuodessa. Tämä luku melkein kolminkertaistuu.

Kukin moskovalainen kuluttaa keskimäärin 1 750 kuutiometriä kaasua vuodessa. Vuonna 1980 on kulutus 3 800 kuutiometriä.

Jotta voitaisiin tyydyttää täydellisesti asukkaiden, teollisuuden ja kunnallistalouden vedentarve on suunniteltu normiksi 980 litraa vuorokaudessa henkeä kohti. Todettakoon, että nykyinenkin normi — 600 litraa — on korkeampi kuin monissa Länsi-Euroopan pääkaupungeissa.

— USA:n, ENGLANNIN, LÄNSI-SAKSAN JA MUIDEN MAIDEN RAKENNUSTAITEELLISTEN AMMATTILEHTIEN JOHTAVANA AIHEENA OVAT KAUPUNKIEN LIIKENNEONGELMAT. NIITÄ PIDETÄÄN SIELLÄ VAIKEINA, USEINKIN MAHDOTTOMINA RATKAISTA. ENTÄ MOSKOVASSA?

— Aiotaan uudistaa kaupungin katuverkoston rakenne, luoda Moskovaan ja esikaupunkivyöhykkeelle yhtenäinen pikateiden ja katkeamattoman liikenteen järjestelmä sekä suorittaa useita toimenpiteitä liikenteen siirtämiseksi pois kaupungin keskustasta. Päiväjärjestyksessä on ei-katuliikennelinjojen kehittäminen, valtaväylien rinnakkaisväylien luominen sekä metron ratojen ja sähköistettyjen esikaupunkiratojen yhdistäminen. Metron rataverkosto pitenee 320:een kilometriin (nykyään 140 km). Metro ulottuu kaupungin ulkopuolelle ja sen asemia ilmestyy lentokentille.

— MILLOIN UUSI YLEISSUUNNITELMA VALMISTUU LOPULLISESTI?

— Suunnitelma jätetään hyväksyttäväksi 1968.

Tuon asiakirjan valmisteluun — se käsittää useita painavia niteitä, joissa on runsaasti kaavoja, piirustuksia ja karttoja — osallistuu eri alojen päteviä asiantuntijoita: arkkitehtejä, insinöörejä, ekonomeja, lääkäreitä, rautatieläisiä, vesiliikenteen tuntijoita ja puutarhureita. Yleissuunnitelman ovat laatineet Moskovan tieteelliset tutkimuslaitokset sekä Neuvostoliiton tiedeakatemia.

Moskovalaiset käyttävät hyväksi kaikkea parasta, mitä kotimainen ja ulkomainen kokemus voi tarjota. Moskovan kunnallistalouden työntekijäin valtuuskunnat käyvät säännöllisesti eri maiden pääkaupungeissa perehtymässä parhaisiin kaupunginrakentamisessa saavutettuihin tuloksiin. Tämä kanssakäyminen on apuna jättiläistyössämme pääkaupungin uudistamiseksi.

●

O i k e a l l a öinen Moskova.

Valok. N. RAHMANOV,
Mih. GRATŠEV,
S. KROPIVNITSKI.

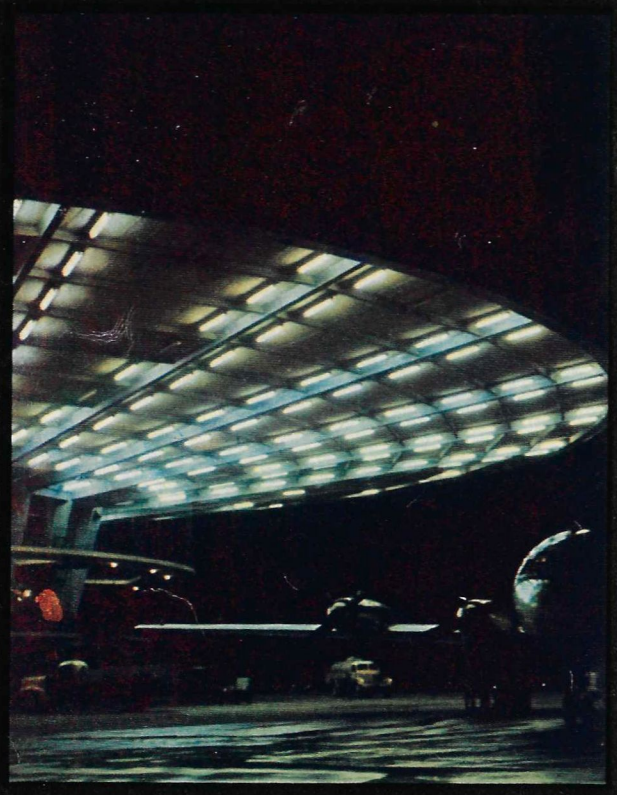

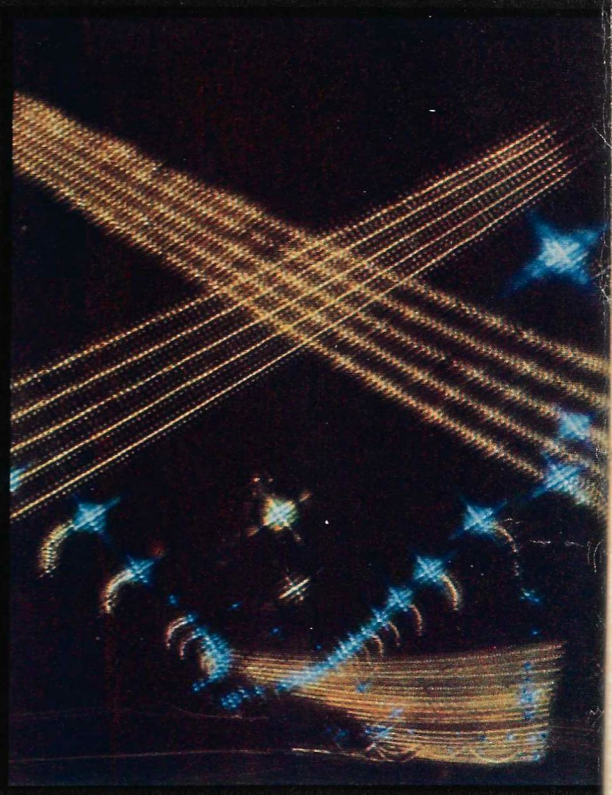

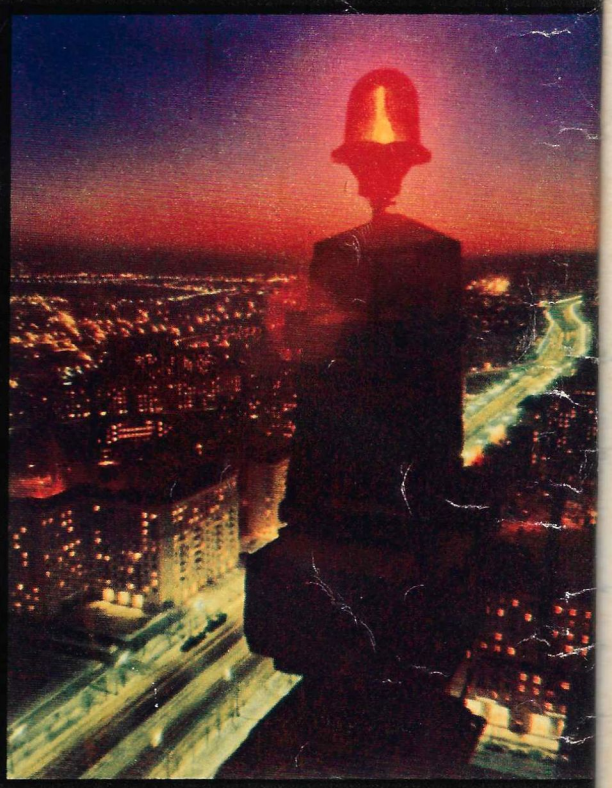

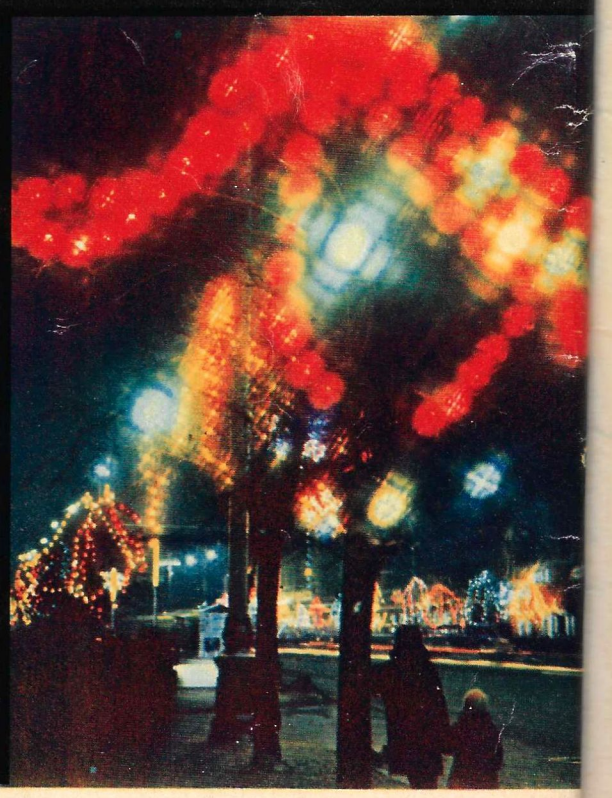

Seitsemän tytärtä

Valok. ja kirj. A. PTITSYN
ja V. SIMAKOV.

Vanha itämainen sananparsi kuului: "Seitsemän tytärtä – seitsemän onnettomuutta". Kohtalo toi kazahilaiselle talonpojalle Abilda Burkejeville seitsemän tytärtä ja yhden pojan. Tämä ristittiin Bakytiksi, mikä on suomeksi "Onni". Mutta jos muistellaan sanontoja, niin tässä tapauksessa sopivat paremmin Tolstoin kuuluisat sanat: "Kaikki onnelliset perheet ovat toistensa kaltaisia." Tämä johtuu siitä, että perheen onni on tunnetusti lapsissa, ja tämä koskee välittömästi iäkästä Abildaa. Millainen onni,– sen näemme seuraavilla sivuilla.

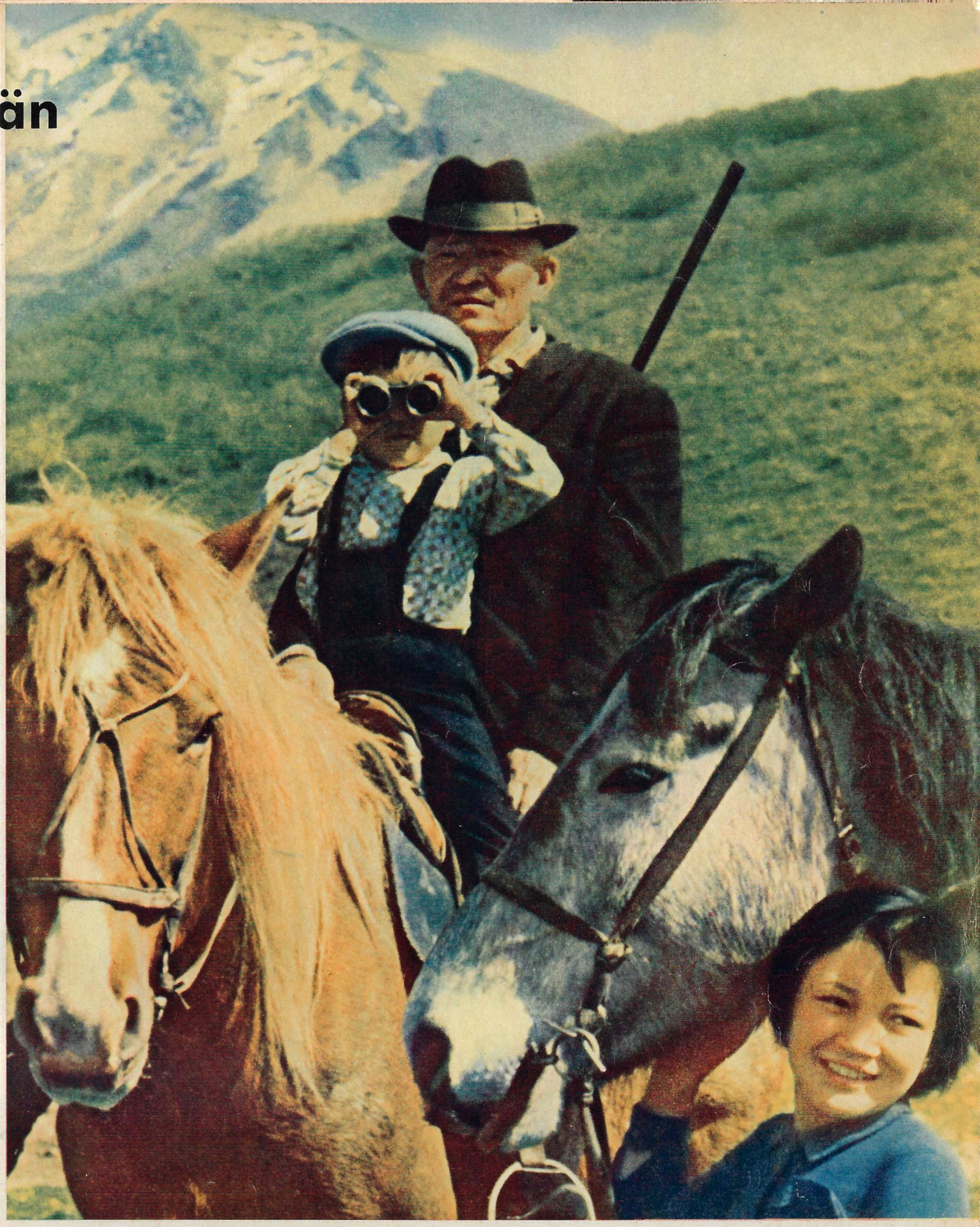

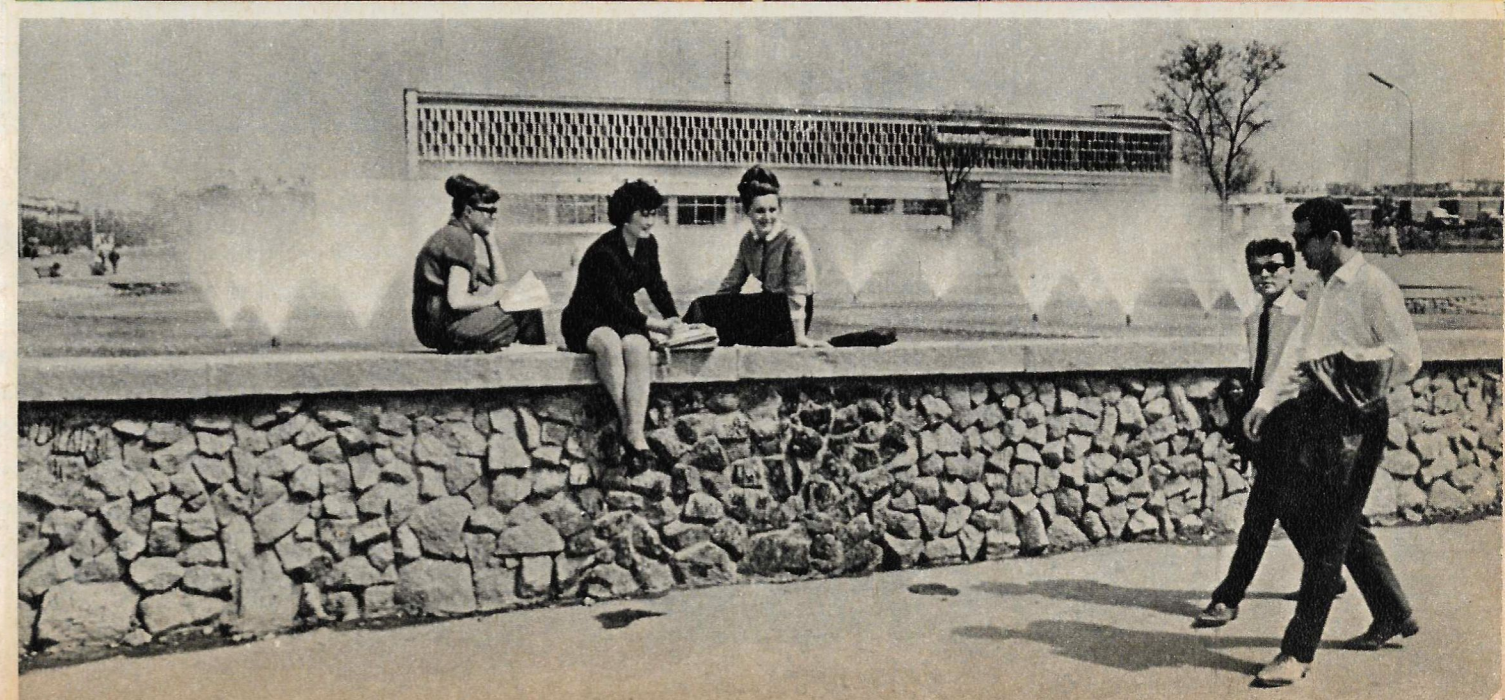

Vanhalla Abildalla on jo 13 lapsenlasta. Yläkuvassa näemme hänet nuoremman tyttären ja lemmikkinsä Darmenin, Bakytin pojan kanssa. Isoisä väittää leikillään, että Darmen on perheessä "tärkein", hän on isän sukunimen perijä.

Alakuvassa Šara (keskellä), eräs Abildan tyttäristä, joka on ylioppilas, valmistautuu ystävättäriensä kanssa tenttiin.

Seitsemän tytärtä

ALIPA on kemian opettaja. Hän on toimessa Kirov-hedelmätilan koulussa noin 10 kilometrin päässä Tau-Turgenista. Hänen miehensä Zamanbek on saman koulun opetusosaston johtaja ja samalla opettaa tilan työläisten lapsille hedelmäviljelyä ja maantietoa. Molemmat ovat käyneet Alma-Atan kasvatusopillisen korkeakoulun. Alipalla ja Zamanbekillä on kolme lasta: tytär ja kaksi poikaa.

SVETLANA on 21-vuotias eikä ole vielä naimisissa. Hän on työskennellyt kolmatta vuotta alaluokkien opettajana Issykin yhdyskunnan internaattikoulussa. Siellä käyvät koulua ja saavat täyshoidon paimenten, metsänhoitajien sekä lääkäreiden ja radistien, toisin sanoen niiden lapset, jotka joutuvat työnsä vuoksi olemaan vuoristossa tai arolla kaukana kouluista.

ŠALIPA, joka on sisaruksista vanhin, työskentelee samassa internaattikoulussa kuin Svetlana ja opettaa yläluokilla historiaa. Hänellä on 4 lasta: kaksi poikaa ja kaksi tytärtä. Hänen miehensä Battal on piirilehden toimittaja. Mies sanoo leikillään: "Olen perheessä kuin toisenvärinen hevonen. Voisin kälyistäni muodostaa pienen koulun opettajakunnan!" Kuusi Abildan tytärtä, kaksi vävyä ja miniä ovat opettajia.

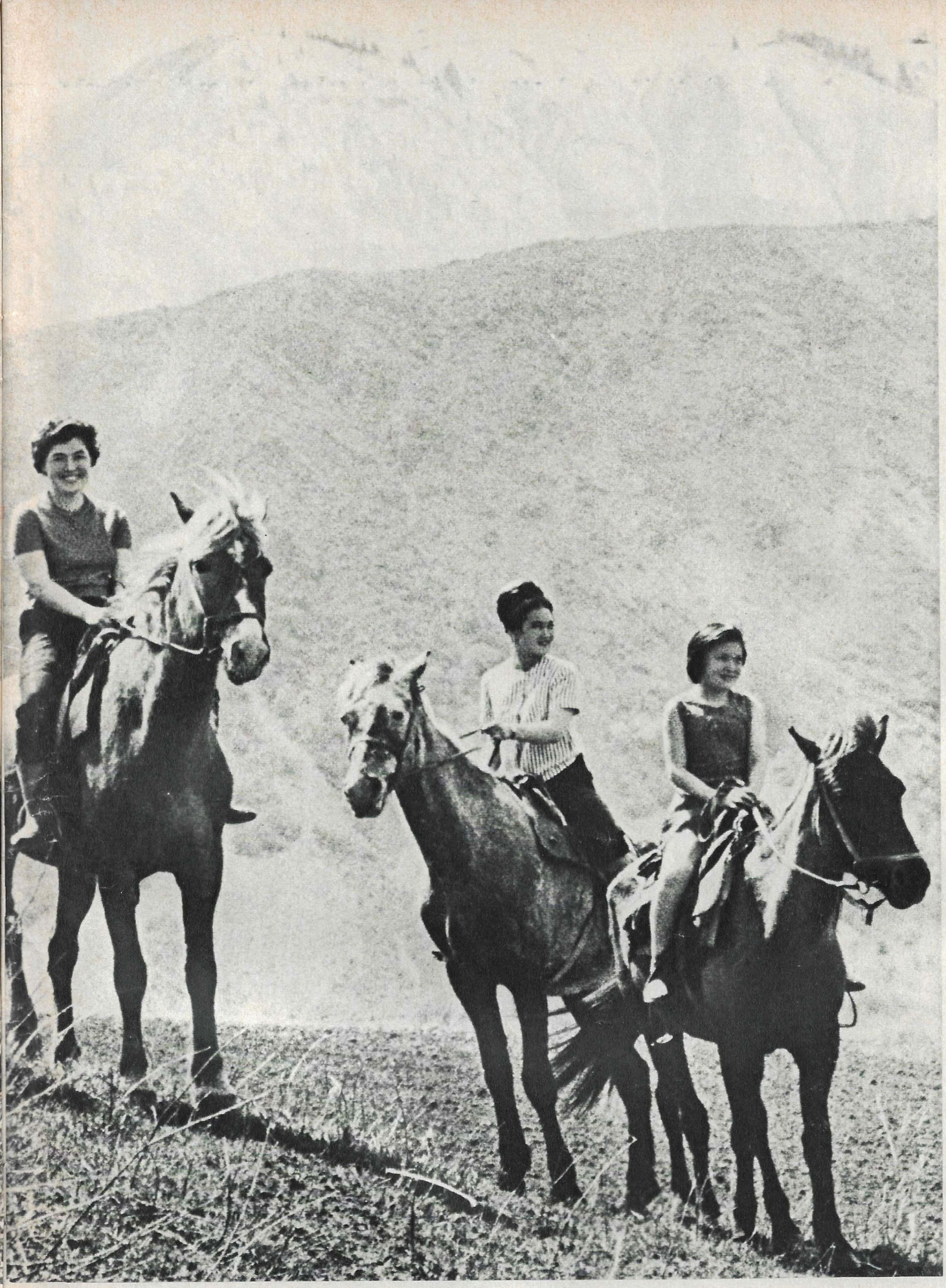

Tau Turgenin aulissa, vuorisolan alkupäässä on Lenin-kollektiivitilan ylikarjanhoitajan Abilda Burkejevin talo. Näillä seuduilla vaelsi aikoinaan paimentolaisena Abildan isä. Täällä paimensi paikallisen pohatan lampaita varhain orvoksi jäänyt poikanen. Hän oli 17-vuotias, kun kaukaisessa Pietarissa alkoi vallankumous.

Vuorilta on sen jälkeen virranut paljon vettä. Paimentolaiskazahit asettuivat vakinaisille asuinsijoille. Syntyi kolhoosi ja sen mukana myös yhdyskunta, missä Abilda nykyään asuu. Yhdyskuntaan rakennettiin ensimmäinen koulu. Kaikki — talous, tavat ja perhesuhteet — siirtyi uusiin uomiin.

Puhuimme Abildan kanssa vanhoista tavoista ja kazahilaisen perheen elämän aikoinaan noudattamista ankarista laeista. Isä määräsi lastensa kohtalosta. Hän itse valitsi heille sulhaset ja morsiamet. Pidettiin onnena päästä rikkaampaan perheeseen. Usein tehtiin kaupat jo alaikäisistä lapsista: näin oli jopa edullisempaa, koska silloin oli pitempi aika lunnaiden maksamiseen morsiamesta. Naisella ei ollut juridista oikeutta lapsiinsa. Miehen kuolemankin jälkeen hän itse ja lapset ''siirtyivät'' tämän suvulle.

Mitä tekemistä tällä on Abildan lasten kanssa? Ei tietenkään mitään. Vanhus itse kuitenkin muistaa ne ajat hyvin.

Vanhempienkoti on kazahialaisilla ollut kautta aikojen suuressa kunniassa. Vaikka Abildan lapset, nuorinta tytärtä lukuunottamatta, eivät enää kukaan asu omassa aulissa, Burkejevien iso perhe kokoontuu mielellään isän luo. Vanhan paimenen Abildan tyttäret onkin valokuvattu juuri tällaisen perhekokoontumisen aikana.

Älkää luulko, että he ovat seuranneet isänsä jälkiä. He ovat vain kaikki jo lapsesta pitäen istuneet mainiosti satulassa. Ammatti, jonka vanhan paimenen tyttäret valitsevat, on muodostunut perheessä perinteeksi: neljä on opettajana ja kaksi lukee opettajaksi. Vain nuorin Gulnar käy vielä koulua. Hän ei ole vielä päättänyt keneksi lukee.

ŠARAA sanotaan perheessä ''saksattareksi''. Hän asuu Alma-Atassa sukulaisten luona ja opiskelee vieraiden kielten korkeakoulussa. Hän on toisella vuosikurssilla ja puhuu saksaa jo kohtalaisen hyvin. Hän laulaa mielellään (laulut ovat myöskin eräs perheen harrastuksia). Šaralla on Dresdenissä ja Leipzigissä kirjeenvaihtoystäviä, joihin hän tutustui saksalaisen turistiryhmän vieraillessa Alma-Atassa.

RAUZA on Kazakhian yliopiston kielitieteellisen tiedekunnan opiskelija. Hän meni hiljattain naimisiin, ja Burkejevien sukuun tuli vielä yksi opettaja: Žolmuhan on samassa yliopistossa psykologian lehtorina. Emme kyselleet kuinka Rauza ''valitsi'' itselleen sulhasen: kaikkialla maailmassa rakastuneet tietävät kuinka se tapahtuu. Mutta sen sijaan häät nuoret pitivät kazahilaiseen tapaan. Häälauluissa tytöt ylistivät morsianta ja nuorukaiset sulhasta, uljasta džigiittiä. Uusi elämä on sälyttänyt hyvät perinteet.

GULNAR on 12-vuotias. Hän on Tau Turgenin koulussa viidennellä luokalla. Keneksi hän aikoo? ''Tietysti opettajaksi!'' nauravat hänen sisarensa: kuinkas muuten? Mutta kuka tietää... Paljastamme salaisuuden, tytöllä on oma haaveensa: häntä viehättää lääketiede. Eihän lääkäri ole opettajaa huonompi. Toistaiseksi opettajat ovat tyytyväisiä Gulnariin: hänellä on pelkkiä kiitettäviä arvosanoja. Äitikin, Zliša-apa on tyytyväinen: tytär on ensimmäinen apulainen kotiaskareissa.

ALTYN, joka on Abildan kolmas tytär, ei ollut voinut tulla isän luo ja siksi otimme hänen valokuvansa perhealbumista. Altyn (mikä tarkoittaa suomeksi ''Kultaa'') on käynyt konservatorion Kazahstanin pääkaupungissa Alma-Atassa ja toimii nykyään musiikkikoulun opettajana. Hän asuu miehensä, insinöörin kanssa vähäisessä Mamljutkan yhdyskunnassa Pohjois-Kazahstanissa. Heillä on 4 lasta.

NGO DUE MAU, VIETNAMILAINEN LEHTIMIES:

LENININ KANSSA

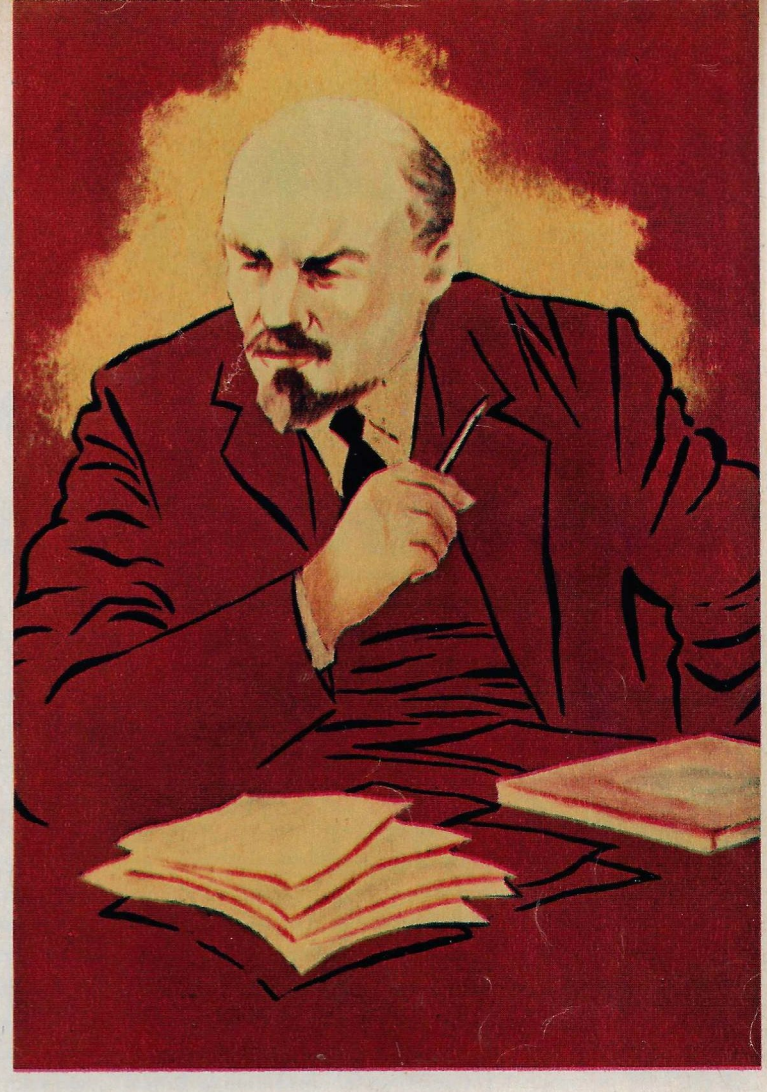

Leninin nimen kuulin ensi kerran huhtikuussa 1924. Se tapahtui näin. Alkeiskoulussa, Hatinin maakunnassa oli maantieteen tunti.

Äänellä, josta kajahti juhlavuus, opettaja sanoi meille: "Muistakaa lapset, Pietarin nimi on vastedes Leningrad."

Koko luokka hämmästyi kovin, kuului kuiskausta: "Katsos, kokonaiselle kaupungille on annettu uusi nimi!"

— Älkää ihmetelkö, jatkoi opettaja. — Entisinäkin aikoina annettiin kaupungeille, kaduille ja oppilaitoksille kansallissankareiden nimiä. Yhdysvaltojen vapauttajan Washingtonin kunniaksi nimettiin maan pääkaupunki. Nyt venäläisen vallankumouksellisen nimi on annettu Venäjän keisarikunnan entiselle pääkaupungille.

Kuka on Lenin? Millaisia ansioita hänellä on Venäjän valtiota kohtaan? Me oppilaat emme olleet ainoita, jotka eivät tienneet sitä, sitä ei tiennyt silloin suurin osa kansaamme.

Me halusimme tietää Leninistä, siitä kuinka hän oli elänyt ja mitä oli tehnyt. Mutta keneltä kysyisi? Joku oppilaista kysyi sitä opettajalta, mutta hän vain katsoi meitä pelästyneesti ja vaikeni.

Ei, ei voi sanoa, ettei opettaja tiennyt mitään. Mutta tässä piili varmaan jokin salaisuus, jonka hän pelkäsi paljastaa.

Kerran opettaja kutsui minut luokseen ainekirjoitusten tarkastamista varten. Käyttäen hyväksi sitä, että oli tullut puhe vallankumouslauluista, kysyin häneltä suoraan Leninistä. Olimme kahden eikä hän pelästynyt. Sitä paitsi hän piti minusta ja luotti minuun.

— Sinun on pidettävä tämä salassa etkä saa kertoa siitä kenellekään, koska silloin meidän molempien käy huonosti, hän sanoi. — Lenin oli suuri vallankumousmies, joka nostatti Venäjän kansan kapinaan tsaarin kukistamiseksi. Hän pystytti Venäjälle kansan vallan. Lenin kuoli tänä vuonna, ja syvän surun vallassa venäläiset antoivat hänen nimensä entiselle Pietarille, missä hän kohotti kapinalipun.

Sanottuaan tämän opettaja avasi kirjan — muistan sen hyvin — "Kiertomatka Ranskassa" ja otti sieltä ranskalaisesta sanomalehdestä leikatun valokuvan miehestä, jolla oli parta.

— Tämä on Lenin, hän selitti minulle.

Mies, joka kukisti tsaarin! Pyysin opettajalta valokuvaa, mutta hän vain puisti päätään: "Ei saa, poikaseni."

"Maailman historiassa" kerrotaan sankareista, jotka ovat taistelleet kotimaan vapauttamisen puolesta, heistä kirjoitetaan avoimesti aikakirjoissa. Mutta voitokkaan vallankumouksen Venäjällä suorittaneen Leninin nimeä kielletään edes mainitsemasta. Miksi?

Kysyin sitä opettajalta. Mietittyään hiukan hän vastasi:

— Minun on vaikea selittää sinulle kaikkea, mutta on ero Leninin johtaman Venäjän Lokakuun vallankumouksen ja muiden aikaisimpien vallankumousten välillä. Tämä oli proletaarinen vallankumous, työläisten ja talonpoikain vallankumous, sen suoritti tavallinen kansa. Kapitalistit pelkäävät Lokakuun vallankumousta samalla tavalla kuin yölintu pelkää auringonvaloa. Jos työläiset kaikkialla maailmassa nousevat taisteluun niin kuin Venäjällä, menettävät kapitalistit ja feodaalit riistolla hankkimansa rikkaudet. Siksi maassamme hallitsevat siirtomaaorjuuttajat myöskin pelkäävät Lokakuun vallankumousta. He pelkäävät, että kansamme ajaa heidät tiehensä ja pystyttää maahamme kommunismin.

En silloin vielä tuntenut tuota sanaa, kommunismi. Mutta opettajan sanat painuivat syvälle mieleeni.

Samoin kuin sadat tuhannet maanmieheni jouduin suoraan koulunpenkiltä lähtemään ansaitsemaan toimeentuloa. Vuosina 1925—1926 alkoi kaikkialla maassa työläisten ja opiskelijoiden lakkoliike. Se herätti Vietnamin sivistyneistön, joka näki ensimmäiset pimeyden ylle nousevat auringonsäteet.

Siirtomaavalloittajia ja näiden apureita vastaan käymämme pitkällisen ja vaikean taistelun aikana muistelimme usein Leniniä, halusimme oppia ymmärtämään selvemmin hänen oppiaan löytääksemme tien vapauteen.

Tuo haave toteutui osittain vuonna 1927, kun ryhmä tovereitani ja minä liityimme vallankumouksel-liseen "Tan Viet" -puolueeseen ("Uudistettu Vietnam") ja "Vallankumouksellisen nuorison toverikuntaan", jotka olivat tulevan Indo-Kiinan kommunistisen puolueen perustana. Silloin aloimme vielä enemmän pitää Leninistä: vanhemman polven toverit kertoivat meille hänen elämästään ja toiminnastaan ja antoivat selvän arvion proletaarisesta vallankumouksesta. Nuorisolle ominaisella innolla aloimme uskoa Leninin vallankumoukselliseen teoriaan ja vaikeasta tilanteesta huolimatta olimme intomielisiä ja uskollisia velvollisuudelle.

Indo-Kiinan kommunistisen puolueen johtaman työläisten ja talonpoikain vallankumousliikkeen nousu vuosina 1930—1931 valoi meihin uutta voimaa taistelun käymiseksi. Tuon liikkeen kohokohtana oli kapina Nge-anin ja Hatinin maakunnissa, missä ensi kerran Vietnamin maaperällä muodostettiin kansanvallan elimet, neuvostot.

Leninistä tuli johtotähti, joka valaisi miljoonien vietnamilaisten, varsinkin työläisten ja talonpoikain tietä. Mitä enemmän siirtomaaorjuuttajat kielsivät puhumasta Leninistä, sitä reaalisemmaksi kansanjoukoille kävi hänen olemuksensa. Imperialistit, siirtomaaorjuuttajat yrittivät heikentää kommunismin vetovoimaa, mutta kommunismin aatteet saivat kymmeniä tuhansia seuraajia ja kannattajia. Kaikki käsittivät: se mikä raivostuttaa siirtomaaorjuuttajia, on edullista kansalle.

Orjuuttajat tukahduttivat neuvostojen muodostamisen liikkeen Nge-anin ja Hatinin maakunnissa, kommunistit ja muut isänmaanystävät ammuttiin tai teljettiin vankilaan ja lähetettiin pakkotyöhön. Mutta tämä ei murtanut meitä, sillä uskoimme Leniniin, uskoimme kommunismin lopulliseen voittoon.

Vaikean 40-vuotisen taistelumme aikana saimme kokea sekä iloa että murhetta, toisinaan epäröimme. Mutta emme koskaan kääntyneet tieltä ja saavutimme mainehikkaita voittoja siksi, että edessämme liehui aina leninismin lippu, siksi että Lokakuun vallankumouksen vapausaatteet valaisivat tietämme taisteluun ja voittoon.

Jäljennöksiä vietnamilaisten taiteilijoiden tauluista — "Itsepuolustuksen taistelijat" ja "V. I. Leninin muotokuva", jotka on lähetetty lehdellemme lahjaksi.

HAASTATTELUMME

NEUVOSTOMAA

KYSYMYKSIIN VASTAA NEUVOSTOLIITON ULKOMAANKAUPAN

KIRJEENVAIHTAJA. Neuvostovaltio viettää tänä vuonna 50-vuotisjuhlaansa. Kertoisitteko Neuvostoliiton ulkomaisten talousyhteyksien kehityksestä.

MINISTERI. Heti olemassaolonsa ensimmäisinä vuosina neuvostomaa piti ulkomaankauppaa suurimerkityksisenä. Se ei tällöin ajatellut sitä yksinomaan tavaroiden vaihdon kanavana. Neuvostohallitus on katsonut aina, että kaupan kehittäminen edesauttaa rauhanomaiseen rinnakkainoloon tähtäävää politiikkaa, parantaa kansojen yhteisymmärrystä, lujittaa rauhaa ja vaikuttaa myönteisesti edistykseen.

Juhlavuottaan viettäessään maamme on eräs maailman johtavista kauppavalloista. Me käymme nykyään kauppaa lähes sadan maan kanssa. Neuvostoliiton ulkomaankaupan vaihto ylitti viime vuonna 15 miljardia ruplaa (noin 17 miljardia dollaria). Näistä luvuista ja saavutuksista huolimatta emme unohda mitä olemme joutuneet kokemaan, emme unohda historiaa.

Neuvostovaltion historia ja sen ulkomaankaupan historia on ollut monimutkaista. Kansalaissota ja vieraiden valtojen päällekarkaus, taloudellinen saarto, jolloin maamme yritettiin eristää kokonaan maailmasta, viivästyttivät ulkomaankaupan kehitystä. Mitä se merkitsi? Ensimmäinen maailmansota ja kansalaissota sekä ulkovaltojen päällekarkaus saattoivat kansantalouden sekasortoon. Se oli kunnostettava, ja luotava sosialistinen talouselämä. Molemminpuolisesti edullisen kaupan käyminen muiden valtioiden kanssa saattoi helpottaa tehtävää huomattavasti. V. I. Lenin kirjoitti siitä jo kuukauden kuluttua vallankumouksen voitosta: hän asetti kysymyksen valtion monopolista ulkomaankauppaan, jotta tämä palvelisi taloudellisen perussuunnitelman tarpeita. Vuonna 1918 neuvostovaltio sääti tällaisen monopolin.

Vuonna 1921 solmittiin Englannin kanssa kauppasopimus, mikä merkitsi Neuvosto-Venäjän ja ulkomaankauppamonopolin tunnustamista de facto. Sen jälkeen solmivat maamme kanssa kauppasopimuksen Afganistan, Iran, Italia, Itävalta, Norja, Suomi, Turkki. Neuvostomaa lähti kansainväliselle areenalle. Kanssamme oli ryhdytty käymään kauppaa. Mutta millä? Selailemme ulkomaankauppaa koskevaa kirjallisuutta vuosilta 1922—1927. Ulkomaiset yhtiöt tarjosivat meille toisarvoisia tavaroita, kuten nuppineuloja, nappeja, virkkuukoukkuja, silppureita ja käyttöhihnoja. Me taas tarvitsimme työkoneita, tehdaskalustoa, vaunuja ja vetureita. Meidän oli, kirjoitti V. I. Lenin, saatava mahdollisuus ostaa välttämättömiä koneita niin pian kuin suinkin. Mitä pikemmin me sen teemme, sitä suuremmat mahdollisuudet meillä on olla taloudellisesti riippumaton kapitalistisista maista. Juuri taloudellista riippumattomuuttamme maailman mahtavat eivät halunneetkaan. Sen estämiseksi he käyttivät kaikkia keinoja.

On laskettu että tuona aikana jokaiset kaksi viikkoa neuvostovastaista kamppailua tuottivat nuorelle tasavallalle miljoonan dollarin vahingon. Emme rupea tarkastamaan tuota lukua. Mutta neuvostomaan valuuttavarojen jäädyttäminen länsimaisiin pankkeihin ja kauppasulku tuottivat Neuvosto-Venäjälle todellakin varsin tuntuvaa vahinkoa.

Noina vuosina olivat suosittuja sotilaalliset sanonnat. Käyttäen niitä voisi sanoa, että neuvostomaan ulkomaankauppajärjestöt olivat silloin etulinjoilla taistelemassa neuvostomaan tunnustamisesta tasavertaiseksi kauppakumppaniksi, taistelussa sosialistisen talouselämän rakentamiseksi.

KIRJEENVAIHTAJA. Ensimmäisen viisivuotissuunnitelman aikana ostettiin ulkomailta teollisuuskalustoa silloisille suuremmille rakennustyömaille: Gorkin ja Moskovan autotehtaille, Moskovan kuulalaakeritehtaalle, useille traktori-, metalli- ynnä muille tehtaille. Kuinka suhteet kumppaneihimme kehittyivät silloin?

MINISTERI. Valtion ulkomaankauppamonopoli oli tuohon mennessä todistanut tehokkuutensa: ulkomaankaupasta oli tullut maan teollistamisvauhdin jouduttamisen voimakas vipusin. Jo silloin, kun ulkomaiset taloussuhteemme olivat vasta syntymässä V. I. Lenin sanoi: "On olemassa voima, joka on suurempi kuin minkä hyvänsä vihamielisen hallituksen tai luokan halu, tahto ja päätös, tuona voimana ovat yleismaailmalliset taloussuhteet." Tahtoen tai tahtomattaan tuo mahti jouduttiin ottamaan huomioon. Meille myytiin jo koneita eikä nuppineuloja. Ei ole salaisuus, että niitä myytiin useinkin monin verroin kalliimmalla, kun taas meiltä yritettiin ostaa pilkkahintaan. Meidän oli opeteltava tekemään kaikki itse. Emme voineet odottaa apua mistään. Siksi maa ja kansa opettelivat, oppivat päivissä ja kuukausissa. Meillä ei ollut aikaa liioin.

Muistelmissaan neuvostoliittolainen tiedemies V. Jemeljanov kertoo tällaisen tapauksen. Vuonna 1932 hän työskenteli Saksassa. Krefeldin tehtaalla neuvostoliittolaiset insinöörit pyysivät näyttämään heille pikateräslevyn tuotantoa. Heille näytettiin ja samalla selitettiin, että tuon prosessin omaksuminen oli vienyt yhtiöltä 10 vuotta ja että neuvostoliittolaisilta insinööreiltä menisi siihen 20 vuotta. Siihen mennessä tämä menetelmä vanhenisi auttamattomasti. Kolmen kuukauden kuluttua neuvostoliittolainen "Elektrostal"-tehdas omaksui vielä paremman teräksen tuotannon. Sellaista oli vauhtimme. Niin me opettelimme.

Vuosina 1925—1926 tuotantovälineet käsittivät 83 prosenttia ja v. 1932 90 prosenttia kaikista tuomistamme tuotteista. Ulkomaankauppa toimitti maalle suuren määrän teollisuuskalustoa ja koneita, joiden avulla voitiin kohottaa teollisuuden teknistä tasoa. Samalla Neuvostoliitto järjesti itse lyhyessä ajassa monimutkaisten koneiden, kojeiden ja teollisuuskaluston tuotannon. Maa, joka vuoteen 1914 toi sirppejä ja kivihiiltä, vapautui 20 vuoden kuluttua (joista kolmanneksen vei sota) yksipuolisesta riippuvaisuudesta tuotantovälineiden ja teollisuusraaka-aineen tuonnista.

Saanen lainata tunnettua englantilaista kirjailijaa James Aldridgea. "Kapitalistien kieltäytyminen käymästä kauppaa teki elämänne moniksi vuosiksi vaikeammaksi", kirjoitti hän hiljattain Pravdassa. "Mutta samalla se nopeutti prosessia, jonka tuloksena Neuvostoliitto pystyi itse turvaamaan itsensä kaikella välttämättömällä. Jotain samantapaista tapahtuu nykyäänkin."

Neuvostoliiton ulkomaankauppa on kehittynyt erikoisen laajaksi toisen maailmansodan jälkeen sosialistisen maailmanjärjestelmän syntymisen tuloksena.

KIRJEENVAIHTAJA. Tiedämme, että 70 prosenttia Neuvostoliiton ulkomaankaupan vaihdosta lankeaa sosialististen maiden osalle. Mihin kaupankäynti niiden kanssa perustuu?

MINISTERI. Ennen kaikkea päämäärien yhtäläisyyteen. Sosialististen maiden keskinäisesti edullisella työnjaolla on yhä suurempi merkitys kansantalouden kehittämisessä ja väestön huoltamisessa.

Korostettakoon, että Taloudellisen keskinäisavun neuvoston (SEV:in) jäsenmaiden osuus ja merkitys Neuvostoliiton ulkomaisissa taloussuhteissa kasvaa herkeämättä. Vuotuinen tavaranvaihto niiden kanssa on yli 8,4 miljardia ruplaa. Niinpä Neuvostoliiton ja Saksan demokraattisen tasavallan kauppavaihto on noin 2,4 miljardia ruplaa ja on eräs huomattavimpia maailmassa.

Sosialististen maiden kanssa käymämme kauppa perustuu veljelliseen keskinäisapuun ja molemminpuoliseen etuun. Ostamme Euroopan sosialistisista maista noin 4/5 kaikesta Neuvostoliiton tuomista koneista ja teollisuuskalustosta. Näiden toimitusten merkitystä osoittaa tällainen esimerkki. Olemme viimeisten 10 vuoden aikana saaneet sosialistisista maista 315 000 tonnia valssaamokalustoa. Pukimien tuonti niistä on tänä aikana lisääntynyt 47-kertaisesti, jalkineiden 24-, hedelmien ja vihannesten yli 6-kertaisesti.

Neuvostoliitto toimittaa veljesmaille puolestaan näiden tarvitsemia tavaroita: nykyaikaisia koneita, teollisuuskalustoa, niiltä puuttuvaa teollisuusraaka-ainetta ja kulutushyödykkeitä.

SEV:in jäsenmaiden kanssa solmitut kauppasopimukset edellyttävät tavaranvaihdon huomattavaa kasvua: viisivuotissuunnitelman aikana se tekee merkittävän summan, noin 50 miljardia ruplaa ja lisääntyy edelliseen viisivuotiskauteen verrattuna noin puolitoistakertaiseksi.

Ulkomaankaupan ohella on syntynyt ja kehittynyt muitakin taloudellisen yhteistyön muotoja. Yksityisten maiden kansallisiin etuihin samoin kuin niiden poliittisen ja taloudellisen kehityksen yhteisiin etuihin perustuvan kansainvälisen sosialistisen työnjaon syvenemistä osoittavat muun muassa seuraavat luvut:

Keskinäisen kaupan osalle tulee kaksi kolmannesta SEV:in jäsenmaiden ulkomaankaupanvaihdosta. Keskinäisillä toimituksilla tyydytetään 97 prosenttia kivihiilen, 96 prosenttia öljy- ja öljyjalosteiden, lähes 80 prosenttia rautamalmin, 78 prosenttia lannoitteiden sekä 76 prosenttia koneiden ja teollisuuskaluston tuontitarpeesta.

Molemminpuolisesti edullinen kauppa Neuvostoliiton kanssa on helpottanut huomattavasti veljesmaiden sosialistisen talouden kehitystä, vapauttanut ne niistä imperialistisen saarron ja vientikiellon rasituksista, joita nuori neuvostomaa joutui aikoinaan kokemaan.

KIRJEENVAIHTAJA. Neuvostoliitto on nykyään tavaranvaihdossa viidennellä sijalla maailmassa, kun ennen sotaa se oli peräti kuudennellatoista. Neuvostoliitto käy kauppaa melkein kaikkien maiden kanssa. Mitkä ovat tuon kaupan periaatteet?

JA MAAILMANKAUPPA

MINISTERI N. PATOLITŠEV

MINISTERI. Ilmaisten neuvostohallituksen halua "tehdä kaikki voitava maailman taloudellisen tilanteen vakiinnuttamiseksi" Neuvostoliiton valtuuskunta lausui Genevessä 1927 pidetyssä kansainvälisessä talouskonferenssissa: "Ken ei halua sotaa on velvollinen etsimään rauhanomaisen rinnakkainolon perustaa." Tämä linja on pysynyt muuttumattomana neuvostovallan koko olemassaolon ajan.

Neuvostoliitto laajentaa taloudellisia suhteitaan kaikkiin kehittyneisiin kapitalistisiin maihin, jotka ovat kiinnostuneita kaupankäymisestä kanssamme. Tavaranvaihto noiden maiden kanssa on viimeisten kymmenen vuoden aikana kasvanut yli 2,5-kertaiseksi. Viime vuonna kohosi ensimmäiselle sijalle Englanti (449 miljoonaa ruplaa), sitä seuraa Suomi (427 miljoonaa) ja Japani (417 miljoonaa ruplaa). Kauppa Ranskan, Italian, Itävallan, Skandinavian maiden ja muiden kanssa myöskin kehittyy menestyksellisesti.

Yhä useammat taloudellisesti kehittyneet länsimaat osoittavat kiinnostusta niiden ja maamme taloussuhteiden laajentamiseen ja kehittämiseen. Osoituksena siitä ovat muun muassa pitkäaikaiset kauppasopimukset, jotka on viime vuosina solmittu useimpien Länsi-Euroopan maiden ja Japanin kanssa. Sitä osoittaa myös se, että Englanti, Ranska ja Italia ovat myöntäneet meille pitkäaikaista pankkiluottoa, minkä ansiosta on voitu sijoittaa huomattavia tehdaskaluston lisätilauksia.

Neuvostoliitto käy aktiivista kamppailua kansainvälisten taloussuhteiden koko ilmapiirin tervehdyttämiseksi, maailman kaupan normalisoimiseksi kaikkien kansojen taloudellisen ja sosiaalisen edistyksen eduksi. Eriarvoisuuden ja sanelupolitiikan jäänteiden hävittäminen maailmankaupasta on ajan vaatimus. Eikä ole sattuma, että valtaenemmistö Genevessä 1964 pidetyn kansainvälisen kauppa- ja kehityskonferenssin osanottajamaista kannatti tätä. Neuvostoliiton ja muiden sosialististen maiden aloitteesta tuo laaja kokous julisti kansainvälisen taloudellisen kanssakäymisen tärkeimmiksi periaatteiksi: välttämättömyyden kunnioittaa valtioiden suvereenista tasa-arvoisuutta, olla puuttumatta muiden maiden sisäisiin asioihin sekä olla sallimatta sosiaalisten ja taloudellisten järjestelmien erilaisuuteen perustuvaa syrjintää. USA, joka äänesti näitä periaatteita vastaan samoin kuin Saksan liittotasavalta, joka vastusti syrjinnän kieltämistä, kompromettoivat itsensä jälleen.

KIRJEENVAIHTAJA. Kuinka Neuvostoliitto toteuttaa käytännössä näitä periaatteita suhteissaan kehitysmaihin?

MINISTERI. Neuvostoliitto käy kauppaa monien Aasian, Afrikan ja Latinalaisen Amerikan maiden kanssa. Useimpien kanssa se pohjautuu kauppasopimusten vankalle perustalle. Sellaisista maista kuin Intiasta ja Yhdistyneestä Arabitasavallasta on tullut suurimpia kauppakumppaneitamme. Kauppasuhteemme eteläisiin naapureihin — Pakistaniin, Iraniin ja Turkkiin ovat viime aikana saavuttaneet uuden kehitysasteen. Niinpä hiljattain solmimme tärkeitä pitkäaikaisia sopimuksia, joiden mukaan ostamme Afganistanista ja Iranista suuria määriä maakaasua korvaukseksi koneistamme, teollisuuskalustosta ja muista tavaroista.

Mainitsen vielä eräitä seikkoja äskeisestä menneisyydestä. Afganistan alkoi saada yhä lisääntyvissä määrin Neuvostoliiton apua silloin, kun kuninkaallinen hallitus ryhtyi toteuttamaan laajaa edistyksellistä ohjelmaa maansa talouselämän kehittämiseksi. Neuvostoliitto antoi Intialle taloudellista ja teknillistä apua heti, kun Jawaharlal Nehrun hallitus asetti päämääräkseen maan teollistamisen. Yhdistyneelle arabitasavallalle annettiin taloudellista apua hetkellä, jolloin imperialismi ryhtyi sotaan tasavaltaa vastaan ja itse asiassa harjoitti taloudellista saartoa. Monet muut maat, jotka ovat laatineet taloudellisen ja sosiaalisen kehityksensä ohjelmat ovat saaneet ja saavat Neuvostoliiton myötävaikutusta. Sillä on tavallisesti sangen olennainen merkitys niiden suunnitelmien täyttämisessä.

Nykyään on käynnissä kaiken sen rujouden hävittäminen, mitä kapitalismi on luonut maailman markkinoilla. Tiedämme esimerkiksi kuinka jyrkkää kielteistä vastakaikua herätti kehitysmaiden kansalaispiireissä USA:n kieltäytyminen rahoittamasta teräsvalssaustehtaan rakentamista Bokaroon (Intia). Todellisena syynä kieltäytymiseen oli se, että rakennustöiden tuli tapahtua valtion eikä yksityisen pääoman voimin, mikä oli johtava valtion sektorin voimistumiseen Intian talouselämässä. Tiedetään, että Neuvostoliitto, joka auttoi Intiaa Bhilain tehdaslaitoksen rakentamisessa edesauttaa nyt myös Bokaron tehtaan rakentamista.

Mitä sektoria kehitetään ja kuinka talouselämä järjestetään, on kehitysmaiden oma asia. Meidän päämäärämme on auttaa nuoria valtioita niiden pyrkimyksessä edistykseen.

Neuvostoliiton taloudellinen yhteistyö ja kaupankäynti kehitysmaiden kanssa on tärkeä osa ponnistuksissa, joiden tavoitteena on rauhan turvaaminen sekä kansojen oikeus vapauteen ja itsenäiseen kehitykseen. Nuorten valtioiden taloudellisen kehityksen rahoittamiseksi Neuvostoliitto on antanut Aasian ja Afrikan maille luottoa edullisin ehdoin. Korostettakoon, että kehitysmaat voivat kuolettaa ne perinteellisillä vientitavaroilla ja nuoren kansallisen teollisuuden tuotteilla.

Neuvostoliiton ja noiden maiden molemminpuolisesti edulliset kauppasuhteet ja taloudellinen yhteistyö voimistuvat kuluvana viisivuotiskautena. Kysymys ei ole vain kauppavaihdon lisäämisestä, vaan myös kaupan rakenteellisista muutoksista, jotka vastaavat noiden maiden talouselämässä tapahtuneita muutoksia.

Neuvostoliittoa yritettiin aikoinaan häiritä sen talouselämän luomisessa. Nykyään me yritämme tehdä kaiken voitavamme, jotta kukaan ei voisi häiritä nuorten valtioiden vapaata kehitystä.

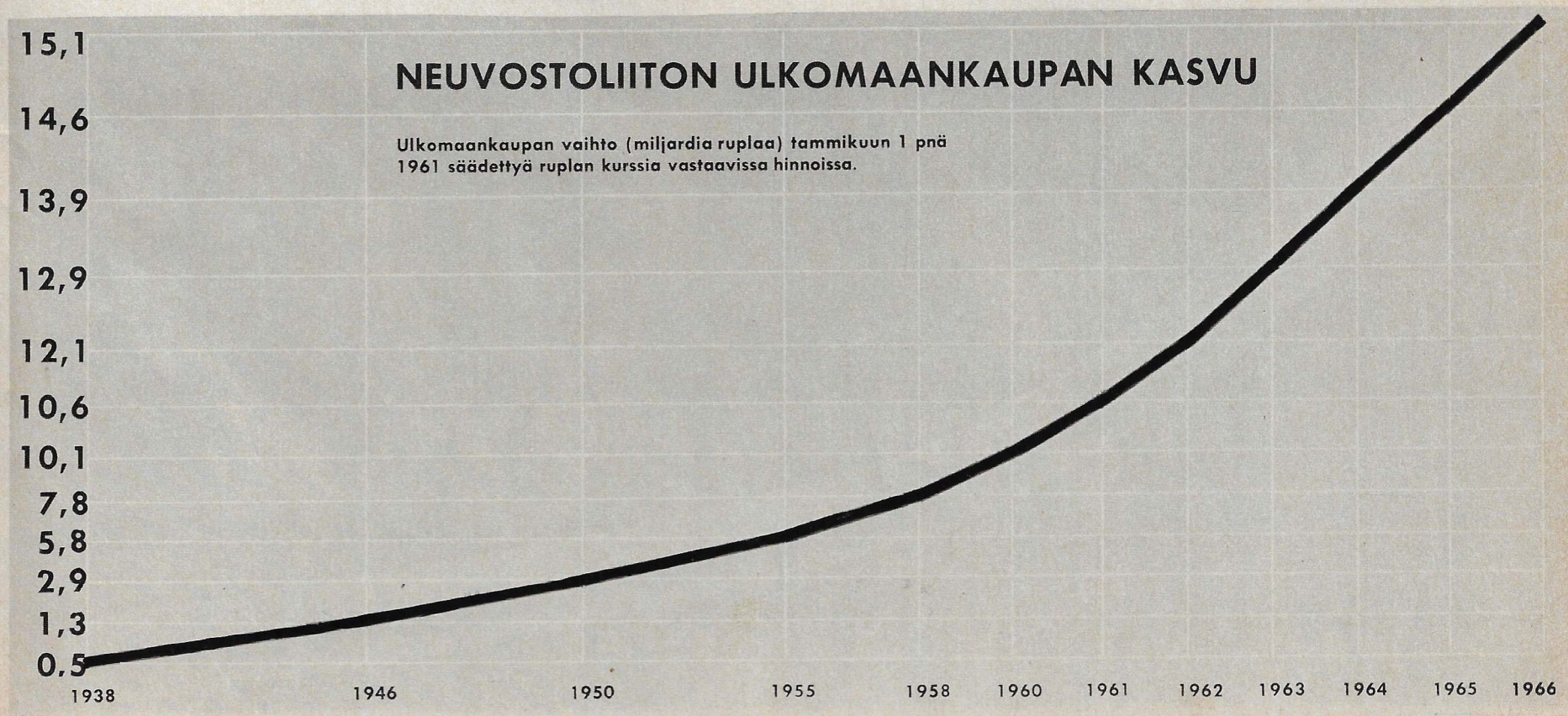

MAIJA PLISETSKAJA —

Carmen ja ruhtinatar Tverskaja

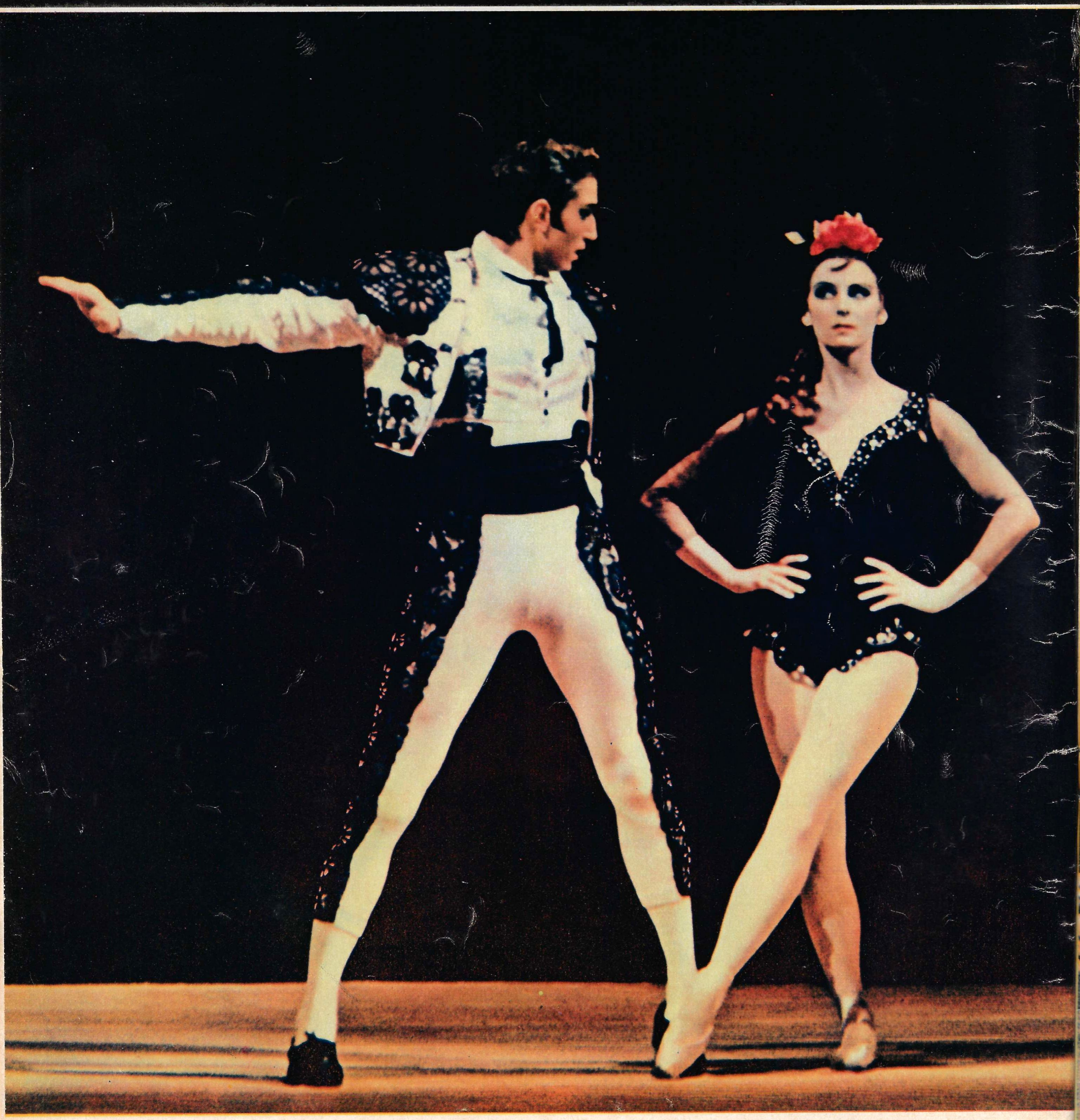

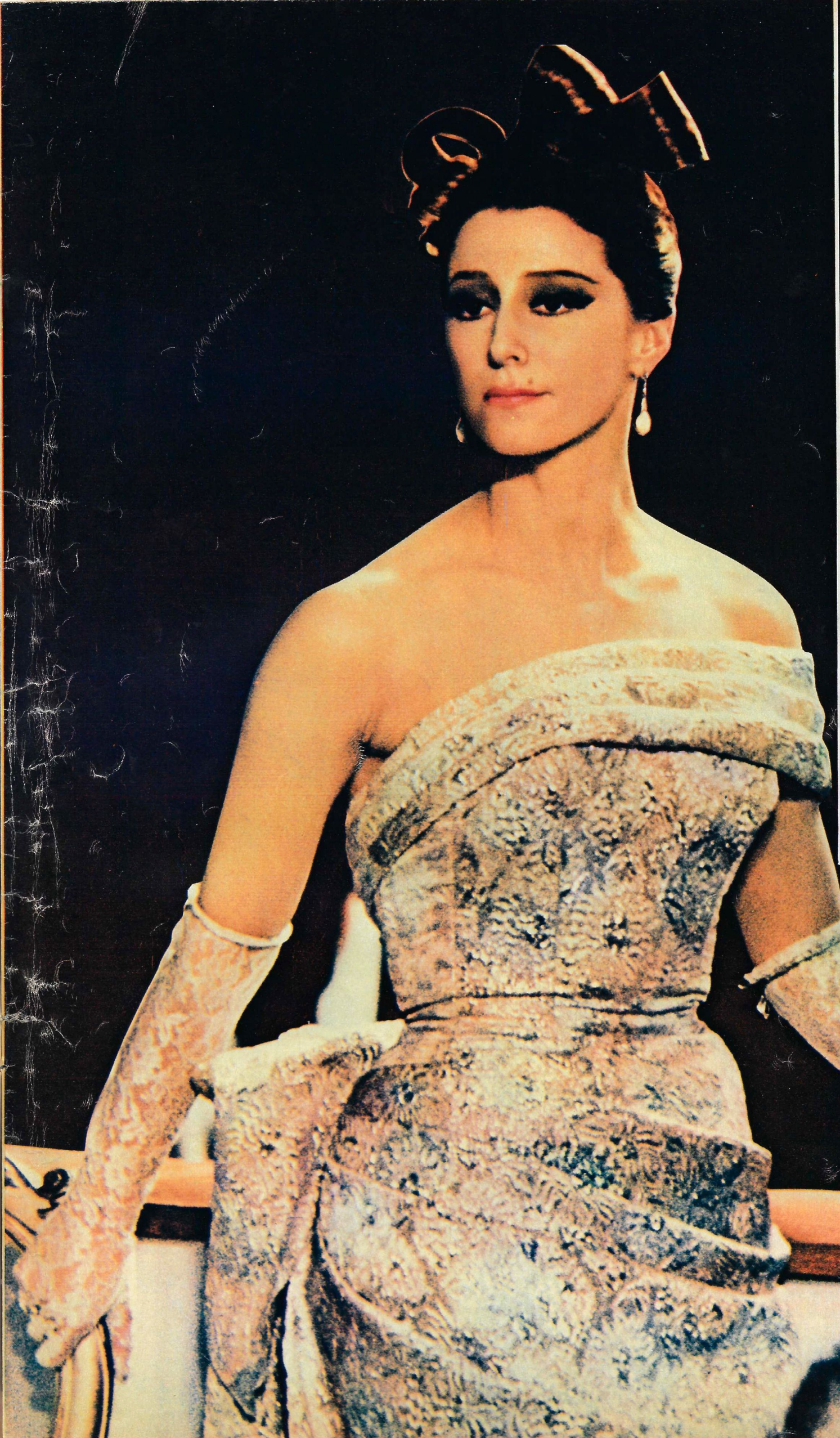

LOISTAVAN TANSSIJATTAREMME MAIJA PLISETSKAJAN KAKSI UUTTA OSAA OVAT HERÄTTÄNEET TEATTERIPIIREISSÄ TAVALLISTA SUUREMPAA MIELENKIINTOA. BALLERINA ON JO ESITTÄNYT TOISEN NIISTÄ, NIMITTÄIN CARMENIN BOLŠOI-TEATTERISSA. JÄLKIMMÄINEN, RUHTINATAR BETSI TVERSKAJA LEO TOLSTOIN ROMAANIIN "ANNA KARENINAAN" PERUSTUVASSA ELOKUVASSA ON VALMISTUMISVAIHEESSA.

BALETIN "CARMEN" ON OHJANNUT BOLŠOI-TEATTERISSA HUOMATTU KUUBALAINEN BALETTIMESTARI A. ALONSO G. BIZET'N JA R. ŠTŠEDRININ MUSIIKIN POHJALLA. R. ŠTŠEDRIN ON "POIMINUT" TUNNETUSTA PARTITUURISTA KESKEISET SÄVELMÄT, SITONUT JA KEHITTÄNYT NE OMALLA MUSIIKKIKIELELLÄÄN, MINKÄ TULOKSENA ON SYNTYNYT OMAPERÄINEN TEOS.

PLISETSKAJA TANSSII BALETISSA TEMPERAMENTIKKAASTI, VÄRIKKÄÄSTI, PAIKOITELLEN GROTESKISTI. HÄNEN TANSSISSAAN ON LUKUISIA YLLÄTTÄVIÄ LÖYTÖJÄ, MIKÄ TODISTAA JÄLLEEN BALETTITAITEEN MONISÄIKEISYYTTÄ. TÄMÄ NÄYTELMÄ ON HERÄTTÄNYT KIIVAITA VÄITTELYJÄ. EITTÄMÄTÖNTÄ ON KUITENKIN SE, ETTÄ ON LUOTU KIINNOSTAVA NÄYTELMÄ, JOKA ON TULVILLAAN ETSISKELYJÄ JA LÖYTÖJÄ.

ELOKUVAN "ANNA KARENINAN" OHJAAJA A. ZARHI ON OIVALTANUT, ETTÄ PLISETSKAJAN MESTARUUS BALLERINANA, HÄNEN TAITONSA "DRAMATISOIDA" LIIKE OVAT LÄHEISIÄ ELOKUVATAITEEN LAEILLE. KRIITIKOT OVAT JO NÄHNEET KOHTIA ELOKUVASTA JA "ILOITSIVAT LÖYDETTYÄÄN" UUDEN ELOKUVANÄYTTELIJÄTTÄREN. KUKATIES VAIKKA TÄSTÄ ELOKUVANÄYTTELIJÄTTÄRESTÄ TULISI YHTÄ KUULUISA KUIN BALLERINASTA!

OLIPA MESTARIN NIMI KUINKA KUULU HYVÄNSÄ, NIMEN HYPNOOSI ON OHIMENEVÄÄ. PLISETSKAJA KUULUU NIIHIN TAITEILIJOIHIN, JOTKA KÄSITTÄVÄT SEN ERINOMAISESTI.

A. RODIONOV.
Valok. J. UMNOV.

HISTORIAN SIVUJA

TEOLLISUUDEN VOITTOKULKU

On helppo kuvitella kuinka vaikeaa fasistilehden oli jo 1943 kirjoittaa: **"Ikään kuin jokin suuri taikuri muovaisi Uralin savesta missä määrin hyvänsä bolševistisia ihmisiä ja koneita"**. . . Jättäkäämme syrjään sana "savi", joka on viimeinen ivallisuuden ponnistus, muistelkaamme sitä, miksi Kolmannen valtakunnan johtajat, ja muutkin olivat **hämmästyneitä**, kun huolellisesti laadittu Barbarossa-suunnitelma, neuvostovaltiota vastaan suunnatun salamasodan suunnitelma alkoi mennä myttyyn.

Jotta käsittäisimme reaalisemmin niinä vuosina vallinneen tilanteen, silmäilkäämme numeroita ja tosiasioita.

Neuvostoliittoon hyökkäämisen edellä Hitler-Saksalla oli jo kokemusta sotatoimien käymisestä strategisesti laajoilla alueilla, se oli käytännöllisesti katsoen alistanut melkein koko Euroopan. Saksaa huolsi Ranskan, Belgian ja Tšekkoslovakian kehittynyt teollisuus. Saksassa ja siitä riippuvaisissa maissa asui 100 miljoonaa henkeä enemmän ja tuotettiin 1,5 kertaa enemmän terästä ja 2,5 kertaa enemmän kivihiiltä kuin Neuvostoliitossa. Talouselämän sotilaallistamisen ansiosta Hitler pystyi muodostamaan neuvostomaata vastaan suunnattujen hyökkäystoimien alkuvaiheessa huomattavan teknillisen ylivoiman.

Mutta kysymys ei ole vain siitä, että Neuvostoliiton teollisuuden kokonaiskapasiteetti oli vihollisen kapasiteettia pienempi, vaan myös siitä että olimme rauhantahtoinen maa, joka käytti mahdollisuuksiensa valtaosan kansan elin- ja kulttuuritason kohottamiseen.

Kun itärintamalla käytyjen sotatoimien ensi kuukausien jälkeen fasistit olivat alistaneet 40 prosenttia Neuvostoliiton väestöstä, kaapanneet 40 prosenttia rautateistä, 40 prosenttia viljelysalasta, tuhonneet tai kuljettaneet pois 137 000 traktoria ja 49 000 leikkuupuimuria, vieneet Saksaan tai teurastaneet 17 miljoonaa päätä karjaa, he pitivät itseään voittajina.

He jo tähyilivät kiikareilla Moskovaa, painattivat kutsulippuja Leningradissa pidettäviin voitonjuhliin, jakoivat Kubanin seudun viljavia maita tilanherroille, mutta eivät olleet tajunneet yhtä asiaa. He eivät tajunneet sen samaisen **"taikurin" voimaa** ja **kestävyyttä**, joka jo valmistautui näyttämään mahtiaan.

Voimme ehkä sanoa niinkin, että he eivät tunteneet yhtä ainoaa miestä joka ei ole keksitty ja jolla ei ollut yliluonnollisia kykyjä, tavallista kuolevaista, jonka nimi oli Pavel ja sukunimi Kinevitš, ja jolla oli vaimo Matrjona ja alaikäisiä lapsia.

Hänestä kerrommekin tänään. Mutta ensiksi mainitsemme vielä kaksi tärkeää lukua. Valtion puolustuskomitean päätöksen mukaisesti sotatoimialueelta Uralille, Siperiaan, Kazahstaniin ja Keski-Aasiaan jo sodan ensimmäisinä viikkoina ja kuukausina evakuoitiin **1 523 teollisuuslaitosta, joista 1 360 suurta**. Sillä aikaa, kun miljoonat Kinevitšin veljet torjuivat sankarillisesti vihollisen hyökkäyksiä, ja selustassa lisääntyi jatkuvasti sotatarvikkeiden tuotanto, entinen talonpoika, Dneprin voimalaitoksen ja Harkovin traktoritehtaan rakentaja Pavel Kinevitš jäätyään kodittomaksi ja ilman rehellisellä työllään hankkimaansa omaisuutta, useinkin nälkäisenä ja väsyneenä kylmässä tavaravaunussa, kiirehti Altaille. Hän ja hänen toverinsa suorittivat jo toista evakuointimatkaa. Aluksi heidän tehtaansa siirrettiin Volgalle, sitten vielä kauemmaksi, Siperiaan.

Nykyään se on sekä kotimaassa että ulkomailla kuuluisa M. I. Kalininin nimeä kantava Altain traktoritehdas. Sen tuotteita lähetetään 40 maahan, ja sadat tuhannet tämän tehtaan merkillä varustetut traktorit työskentelevät oman maan pelloilla. Näin on asia nyt, mutta syystalvella 1941 täällä ei ollut käytännöllisesti mitään: vain vähäisiä varastotiloja ja viljasiilo.

Hitleriläiset strategit pyyhkäisivät kirjoista yli puolitoista tuhatta neuvostoliittolaista tehdasta. Heidän päähänsä ei pälkähtänyt, että uskomattoman vaikeissa oloissa pystytään evakuoimaan arvokas tehdaskalusto ja että nuo tehtaat rupeavat käsittämättömän lyhyessä ajassa valmistamaan tuotteita. He eivät yksinkertaisesti tunteneet Pavel Kinevitšiä eikä hänen tovereitaan.

Kirjassaan "Venäjä sotavuosina" englantilainen lehtimies Alexander Werth toteaa, että Neuvostoliitossa suoritettu tuotantolaitosten evakuointi oli **"oikea joukkoluontoinen uroteko, jonka vertaista ei ollut toisen maailmansodan historiassa"**, että **"se oli inhimillisen kestävyyden ja urheuden ihme, jota voidaan verrata vain puna-armeijan taistelutantereella osoittamaan uljuteen. Ihmiset rakensivat uusia sotatarviketehtaita hirvittävässä pakkasessa, työskentelivät 12, 14, 15 tuntia vuorokaudessa, elivät puolinälässä, joutuivat usein kulkemaan jalkaisin työhön ja työstä monien kilometrien päähän."**

— Millaista se oli, ei voi nyt edes kertoa, virkkaa Pavel Kinevitš mietteliäänä. — Oli hyvin raskasta, mutta se oli myöskin hyvin tarpeellista!

Siinä kaikki. "Taikureiden" koko salaisuus on siinä: se oli hyvin tarpeellista. Ku-

MEISTÄ TUNTUU IHMEELTÄ, ETTÄ ÄÄRETTÖMISTÄ NEUVOSTOAROISTA NOUSEE YHÄ UUSIA IHMIS- JA KALUSTOMASSOJA IKÄÄN KUIN JOKIN SUURI TAITURI MUOVAISI URALIN SAVESTA MISSÄ MÄÄRIN HYVÄNSÄ BOLŠEVISTISIA IHMISIÄ JA KONEITA.

"Das Schwarze Korps", Kolmannen valtakunnan SS:n äänenkannattaja. V. 1943.

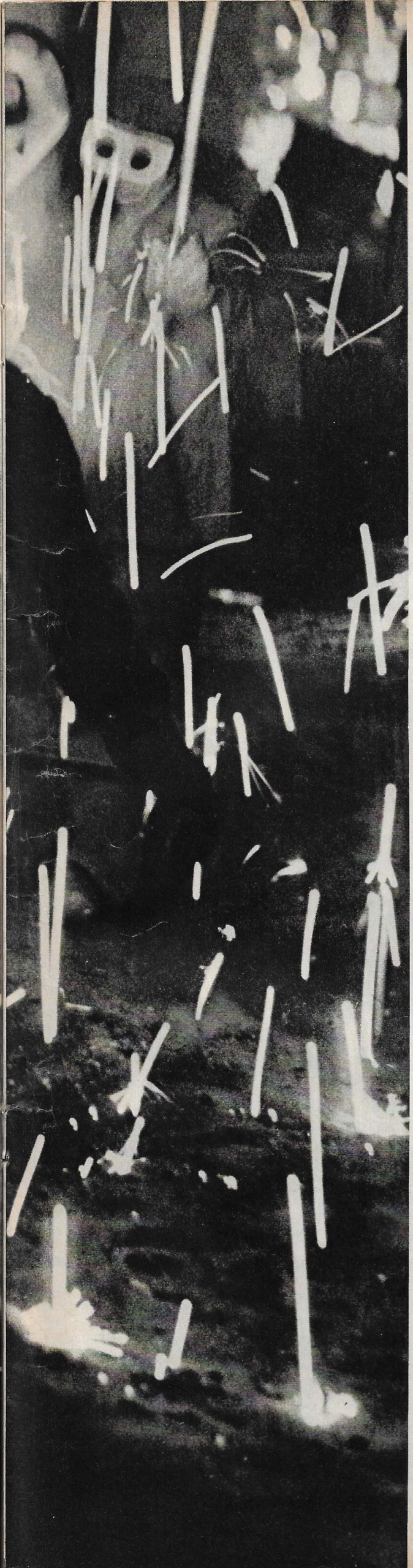

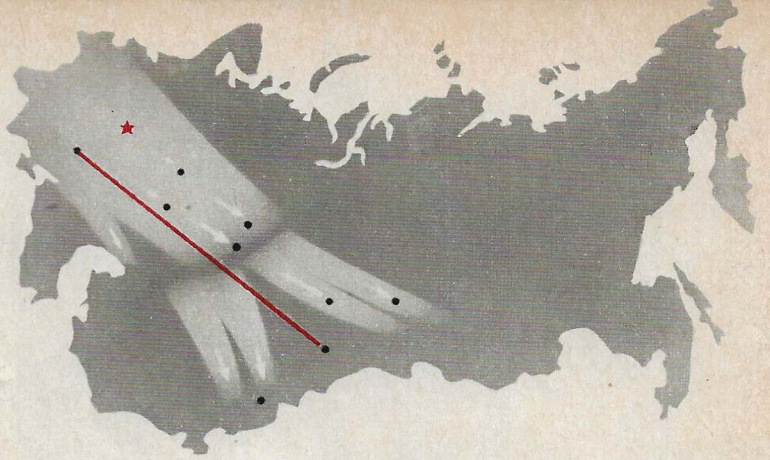

Toisen maailmansodan aikana evakuoitiin sotatoimialueelta 1 523 teollisuuslaitosta. Nuolet osoittavat evakuointisuuntia Uralille, Siperiaan, Keski-Aasiaan ja Kazahstaniin. Ehjä viiva kuvaa Harkovin traktoritehtaan reittiä Altain aroille Rubtsovskiin.

luu aika, talousmiehet ja historioitsijat pukevat niiden vuosien kotirintaman sankareiden sanat lukuisiin tärkeihin ja täsmällisiin määritelmiin, selittävät evakuointisuunnitelmat ja mainitsevat monia lukuja. Mutta milloinkaan eivät katoa isoihin ja tärkeihin asiakirjoihin niiden nimet, jotka tuttavamme tavoin suorittivat ihmeitä, hämmästyttivät sekä Neuvostoliiton ystäviä että sen vihollisia.

Jo 9 kuukauden kuluttua saapumisesta uudelle (korostamme, käytännöllisesti katsoen paljaalle) paikalle tehtaan työläiset, insinöörit ja teknikot kokosivat ensimmäisen traktorin. Sen ajoi tehtaan portista Pavel Kinevitš. Työläiset lähettivät traktorin 56. toimivaan armeijaan. Siitä päivästä (elokuun 24. 1942) lähtien Altain traktoreita lähti yhä lisääntyvissä määrin sotaan ja kollektiivitilojen pelloille.

Sotaan lähti Siperian ja Uralin panssarivaunuja, lentokoneita ja tykkejä, joita varten maaöljy ja metalli oli hankittu Keski-Aasiasta ja Kazahstanista, useinkin vasta hiljattain löydetyistä ja nopeasti käyttöön otetuista esiintymistä.

Yksistään sodan kolmena vuonna (1942—1944) maan itäisissä piireissä oli rakennettu 2250 suurta sotatarviketehdasta. Sulauduttuaan yhteen evakuoidut ja uudet tehtaat tuottivat kolmena viimeisenä sotavuonna vuosittain 30 000 panssarivaunua ja -autoa, 40 000 lentokonetta, 120 000 tykkiä eli kaksi kertaa enemmän kuin Saksa (puolitoista kertaa enemmän kuin USA) ja tykkejä 4 kertaa enemmän kuin fasistit (2,5 kertaa enemmän kuin USA). Tuon mahdin ansiosta saatoimmekin voittaa.

Mitä tulee USA:n ja Englannin sotatarviketoimituksiin Neuvostoliitolle toisen maailmansodan aikana, niin ne tekivät 4 prosenttia Neuvostoliiton tehtaiden sotatarviketuotannosta.

Pavel Kinevitš on nyt jo eläkkeellä. Hänestä on tullut Siperian ukrainalainen. Kokoonpano-osaston laatutarkkailijan Altain ensimmäisen traktorin 25 vuotta sitten tehtaan portista ajaneen miehen käsien kautta on kulkenut satoja tuhansia traktoreita.

Rubtsovsk on ajanmukainen kaupunki kerrostaloineen. Mutta tuon tuostakin kaupungin yleisnäkymässä vilahtaa kirsikankukkien keskelle hukkuva pieni valkaistu talo. Silloin muistuu mieleen väkisinkin Ukraina, sen vitivalkeat kylät ja puutarhat, muistuu ehdottomasti mieleen, että 25 vuotta sitten tulivat tänne Ukrainasta tovereineen Kinevitšit,Bahmatšit, Tsyganovit, ne samaiset kotirintaman, kaukaisen Siperian selustan sankarit, jotka myöskin kulkivat voitokkaasti yhdessä armeijan ja koko neuvostomaan teollisuuden rinnalla.

A. ADŽUBEI.

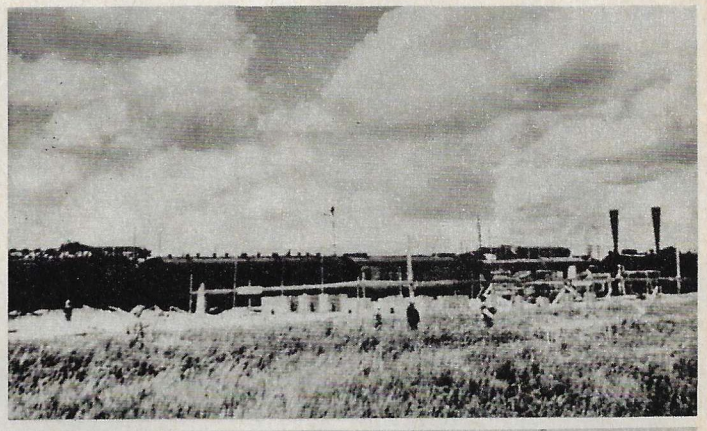

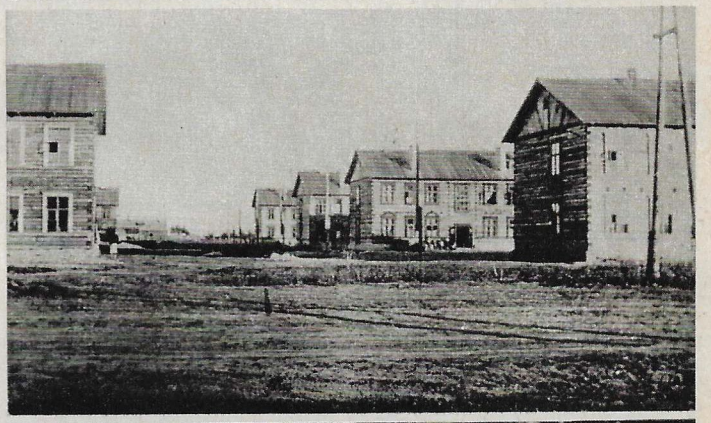

Nämä kuvat kertovat siitä, kuinka Altai otti vastaan Harkovin traktoritehtaan työläisten ensimmäiset junat. Ennen töiden alkua pidettiin kokous. Kohta kohosivat asuintalot, ja muutamien kuukausien kuluttua ajoi tehtaan portista ensimmäinen traktori.

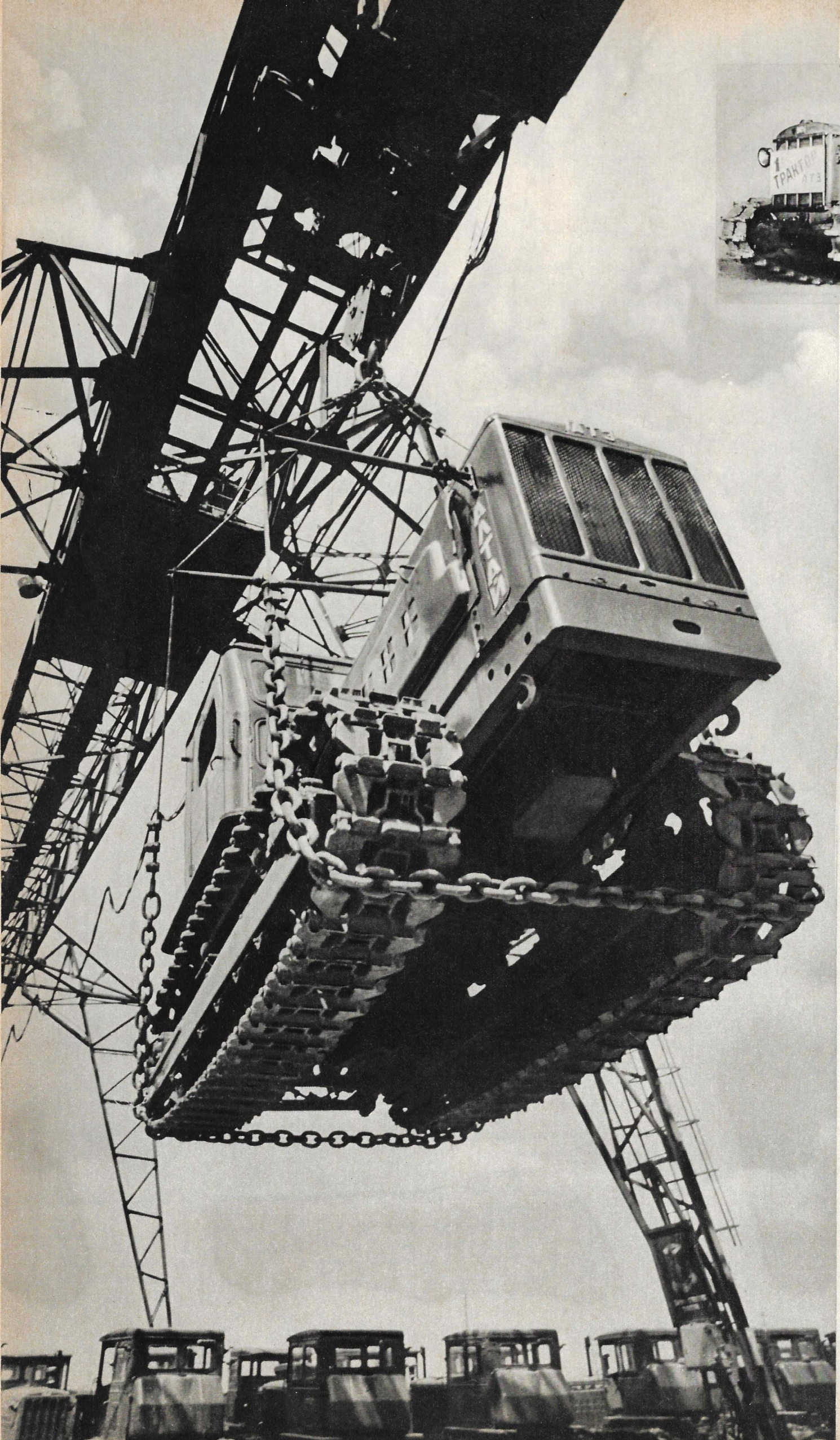

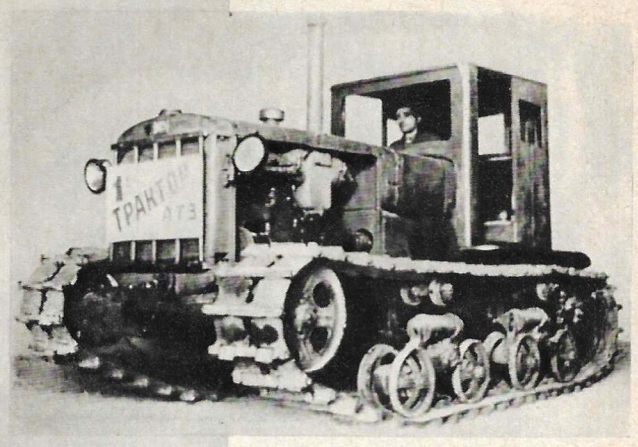

Ensimmäisen traktorin ohjausvipujen ääressä istui Pavel Kinevitš. Näemme hänet pienessä kuvassa.

Siitä on kulunut neljännes vuosisataa. Tehtaalla tuotetaan ajanmukaisimpia traktoreita, muun muassa juontotraktoreita. ATZ-merkkisiä tuotteita toimitetaan 40 maahan: Intiaan, Maliin, Ranskaan, YAT:een ja moniin muihin maihin. Ne ovat siellä hyvässä maineessa.

Uusi T-4-mallinen traktori on entistä tehokkaampi ja uudenaikaisempi.

Pavel Kinevitšin ja hänen vaimonsa tapaa melkein aina kotoa: molemmat ovat ansaitulla levolla. Heitä käyvät tapaamassa lapset ja lapsenlapset.

Lapset ovat kasvaneet. Poika työskentelee Altain konerakennusteollisuuden tutkimuslaitoksessa ja opiskelee samalla Novosibirskin sähköteknillisessä korkeakoulussa, josta valmistuu kohdakkoin. Tytär opettaa venäjän kieltä Rubtsovskin oppikoulussa.

A l a k u v a s s a näemme Pavel Kinevitšin pojan, tämän vaimon ja heidän poikansa lähdössä tapaamaan vanhempia.

Nuoremmille Kinevitšeille Rubtsovsk on kaupunki, jossa on heidän koko elämänsä. Se on kasvanut heidän kanssaan, ja he ovat auttaneet sen kehitystä. Kaupungin väkiluku on 25 vuodessa lisääntynyt sadallatuhannella. Tuotannon palveluksessa on nykyään 78 000 henkeä. Rubtsovsk on muuten ensimmäisellä tilalla maassa teollisuuden palveluksessa olevien asukkaiden määrän suhteen.

Valok. J. BAGRJANSKI.

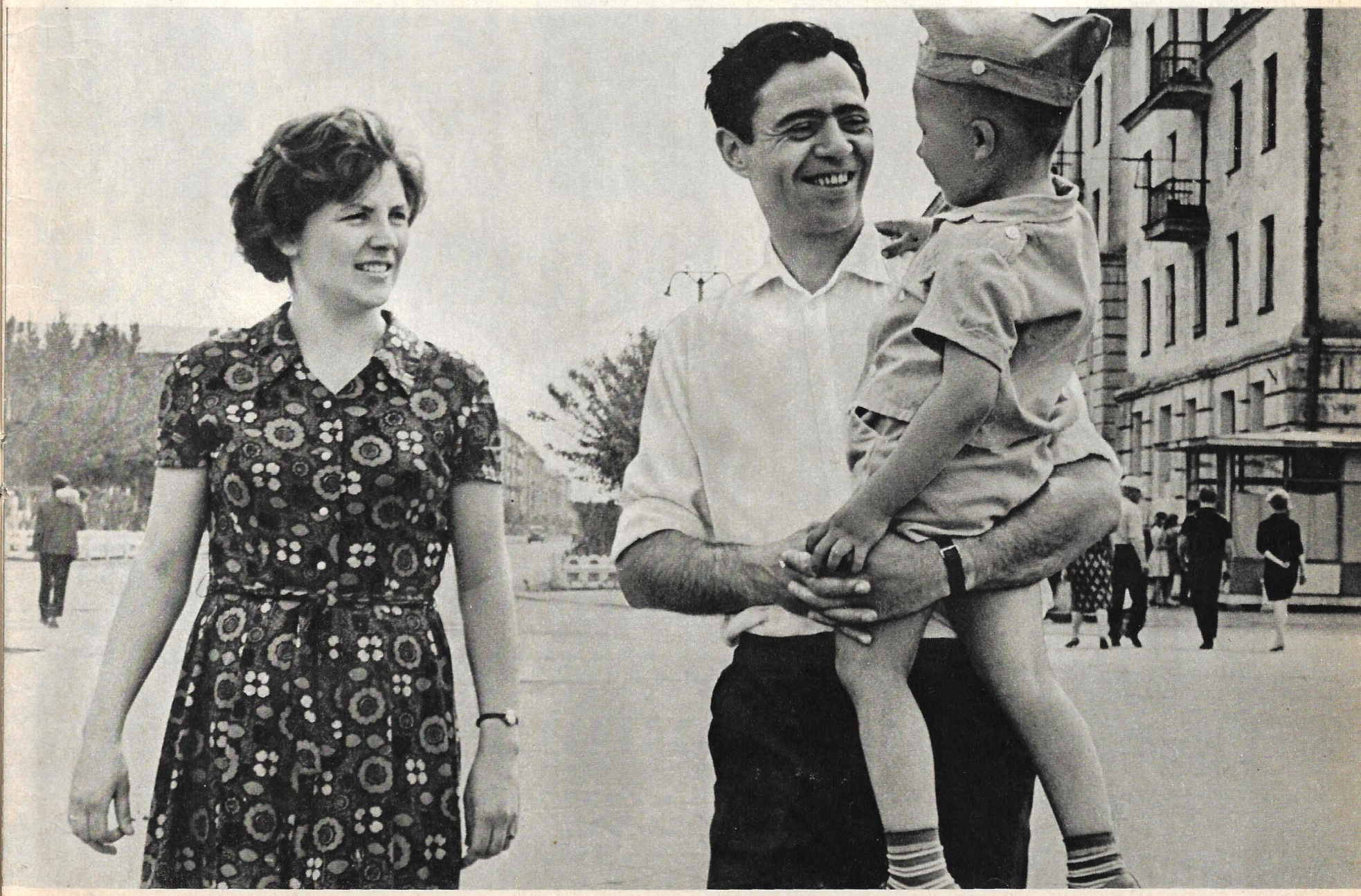

Harkovin traktoritehtaan liukuhihnalta on lähtenyt traktori, johon on kirjoitettu "miljoonas". Tämän numeron merkitys käy selvemmäksi kun muistamme, että puoli vuosisataa sitten maassa ei ollut traktoriteollisuutta, että tehdas on täyttänyt vasta 35 vuotta ja fasistit tuhosivat sen sota-aikana. Harkovilaiset tuottavat nykyään erilaisia telaketju- ja pyörätraktoreita. Niitä valmistetaan maan muidenkin kaupunkien tehtailla. Neuvostoliitossa valmistettuja traktoreita työskentelee monien maiden viljelmillä.

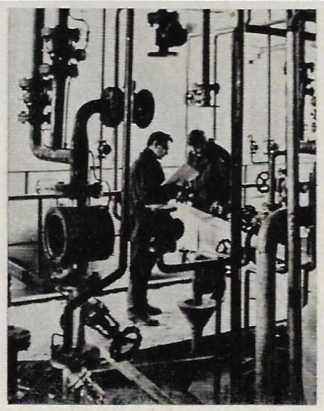

Eräs vanhan venäläisen Toržokin kaupungin uudisrakennuksia on painoväritehdas. Tehtaan toista vaihetta rakennetaan Neuvostoliiton ja Ranskan taloussopimuksen pohjalla. Ranskalaiset insinöörit ovat suunnitelleet värien valmistusteknologian raaka-aineisiimme soveltuvaksi ja toimittaneet tarvittavan kaluston. Tehtaasta tulee maan suurin painovärilaitos. Kuvassa yliasentajat Jean-Pierre Leverd ja Jacques Maillard trimmaavat kalustoa.

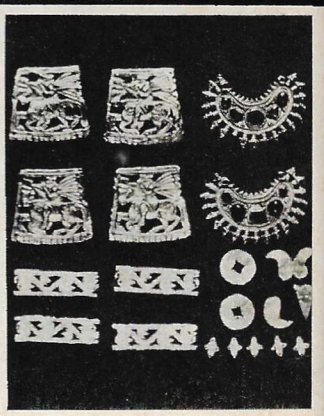

Aina Venäjän laivaston syntymisestä asti siinä on palvellut Butakoveja. Kuuluisan merimiessuvun alullepanija Konstantin Butakov rakensi kaleerilaivoja ja osallistui Pietari Suuren aikaisiin retkiin. Laivastossa on palvellut 122 tähän sukuun kuuluvaa upseeria. Grigori Butakov osallistui Lokakuun vallankumoukseen ja vuosien 1941—1945 sotaan. Kommodori on nykyään eläkkeellä, asuu Leningradissa ja luennoi nuorisolle neuvostolaivaston historiasta.

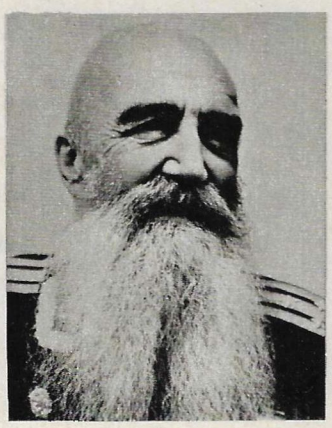

Mihin suuntaan urheilija kohdistaa ponnistuksensa kunakin hetkenä ja kuinka voimakas on ponnistus? Tähän vastaa Latvian liikuntakasvatuskorkeakoulussa suunniteltu elektroninen lava. Se mittaa ja rekisteröi urheilijan ponnistuksen pysty- ja sivusuunnissa. Kuvassa näemme urheilumestari Lilita Zageren käyttämässä mittauslavaa harjoituksissa.

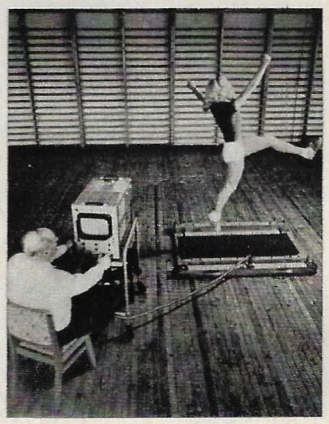

Eräs Venäjän liittotasavallan 15 000 historiallisesta ja sivistyksellisestä muistomerkistä on Smolenskin linna. Se on yli 350-vuotias. Tähän venäläisen insinööri- ja rakennustaiteen näytteeseen liittyy lukuisia menneiden aikojen sankarillisia vaiheita. Smolenskissa, missä käy usein neuvostoliittolaisia ja ulkomaisia retkeilijöitä, ovat parhaillaan käynnissä entisöimistyöt. Tähän mennessä on entistetty linnan Pjatnitskin torni ja rakentajat ovat siirtyneet kuvassa näkyvään Gromovajatorniin.

Keski-Aasian ja Etelä-Kazahstanin yhtenäinen voimajärjestelmä on yhdistänyt voimansiirtokehään laajan alueen, jota 50 vuotta sitten pidettiin eräänä kaikkein takapajuisimpana. Suurjännitelinjat kulkevat myös kolmen kilometrin korkuisten vuoriharjanteiden ylitse. Rakennetun voimansiirtokehän ansiosta on voitu ryhtyä maaseutupaikkakuntien täydelliseen sähköistämiseen. Kuva on otettu keskusohjaamosta Taškentissa, mistä kauko-ohjataan koko voimansiirtojärjestelmä.

Neuvosto-Gruusian taloudellisessa olemuksessa ovat nykyään määräävinä sähköteknillinen, koneenrakennus- ja kemianteollisuus, kevyt- ja elintarviketeollisuus sekä viinirypäleiden, citrushedelmien ja teen tuotanto. Ensi kerran maailmassa siellä on ryhdytty korjaamaan teelehteä koneellisesti "Sakartvelo"-koneilla. Tasavallan teeviljelmillä, jotka käsittävät noin 60 000 hehtaaria, osallistuu tänä vuonna korjuuseen tuhat tällaista konetta. Kuvassa "Sakartvelo" Laiturin valtiontilan teeviljelmillä Gruusiassa.

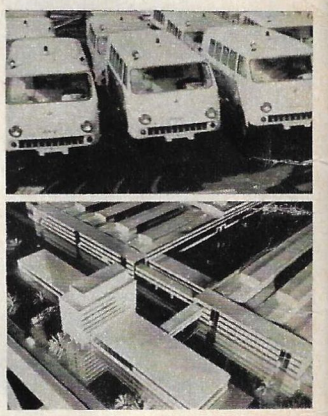

Katsotaan, että kirjapainotaidon pani Valko-Venäjällä alulle Georgi Skorina. 1500-luvun alussa Georgi Skorina kävi Padovassa (Italia), missä on säilynyt mielenkiintoisia asiakirjoja. Ne kertovat että "oppinut, mutta köyhä kaukomailta tullut nuorukainen", suoritti menestyksellisesti tutkinnot Padovan yliopistossa. Italialaiset tiedemiehet ovat lähettäneet Minskiin valokuvajäljennökset Skorinaa koskevista asiakirjoista. Näemme ne kuvassa ensimmäisen kirjapainajan veistoksen vieressä.

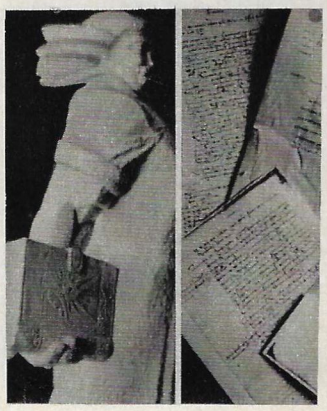

Volgogradin laitaan on pystytetty tällainen muistomerkki. Tämä panssarivaunu oli ensimmäinen niistä, jotka tammikuun 26 päivänä 1943 mursivat fasistiarmeijan puolustuksen ja paloittelivat Hitlerin joukkojen ryhmittymän. Panssarivaunun miehistöä pidettiin kaatuneena. Hiljattain kuitenkin selvisi, että sen kuljettaja Nikolai Makurin on elossa. Hänet löysi Uralilta sverdlovskilainen lehtimies V. Novoselov, joka oli hankkinut tietoja panssarivaunumiehistön uroteon yksityiskohdista ja kirjoittanut heistä kirjan sekä dokumenttielokuvan.

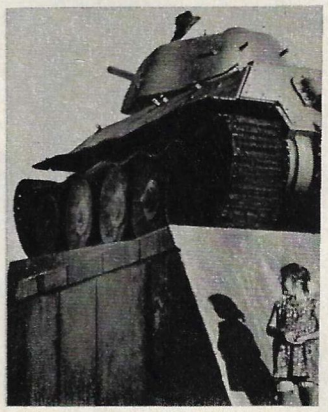

Jääkarhut ovat Neuvostoliitossa rauhoitettuja: niitä ei ole enää paljon. Mutta kuinka paljon niitä on? Miten ne vaeltavat? Näihin kysymyksiin vastaa neuvostoliittolaisten tiedemiesten retkikunta. Se on lähtenyt Frans Josefin maalle, jonka karhut ovat valinneet lisääntymispaikakseen. Retkikunta on ottanut mukaansa isot pyyntihäkit, joissa on liikkuvat seinät. Nämä itse painautuvat kiinnijoutuneeseen eläimeen. Häkissä se saa kirkkaan numeron kylkeensä. Sen jälkeen vapaaksi päästettyjä karhuja tarkkaillaan lentokoneesta.

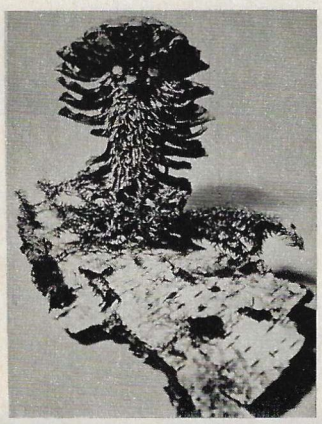

Tanja Karavanova ja Ira Padve, jotka ovat Kalininin kaupungin lastentarhan n:o 70 kasvatteja, ovat ristinneet tämän kävyistä, sammaleesta ja tuohesta tehdyn hauskan tekeleensä "Tattiukoksi". Pienokaiset valmistavat juurista, oksista, kukista ja jäkälästä kaikenlaisia leluja. Ne ovat niin mielenkiintoisia, että lastentarha on osallistunut menestyksellisesti kansainvälisiin lasten askartelunäyttelyihin.

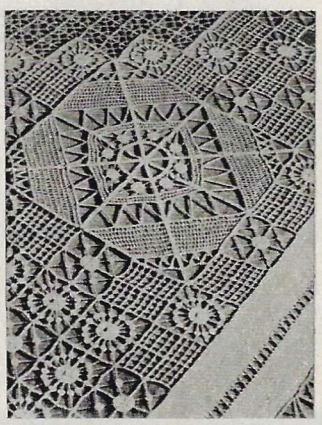

Krestsyn ommel on erinomainen Pohjois-Venäjän käsityökoriste, joka ommellaan karkealle palttinalle pellavalangoin. Tämä käsityöala syntyi Staroje Rahinon kylässä Novgorodin lähistöllä 1800-luvulla, ja sikäläisten mestareiden tuotteet olivat jo silloin kuuluja Euroopassa. Tämä käsityöala on säilynyt nykyäänkin. Krestsyn yhdyskunnassa tehdään käsityötaiteiden tehtaalla Krestsyn ompeleella koristeltuja vuode- ja tyynynpeitteitä, pöytäliinoja ja muistoesineitä. Näitä tuotteita on 30 eri nimikettä.

VÄHÄN KAIKKEA
VÄHÄN KAIKKEA

Kazahstanin arkeologit ovat löytäneet nämä kuvassa näkyvat erinomaiset valutaidon näytteet Alma-Atan lähistöltä. Löydot osoittavat, että kazahialaisten esivanhemmat käyttivät valaessaan taitavasti savesta, kivestä ja metallista tehtyjä muotteja, valoivat vahamallien mukaan, osasivat "valssata" lehtikultaa ja vetää kullasta ohutta lankaa. Nykypäivien kazahilaiset kultasepät jatkavat ensimmäisellä vuosituhannella syntyneen jalometallien työstötaidon perinteitä.

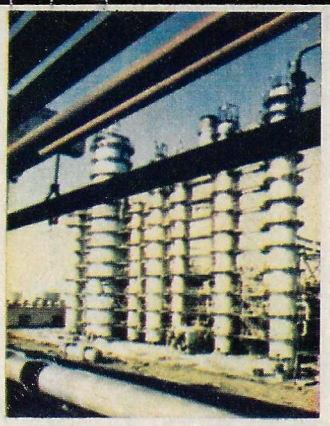

Valko-Venäjä kehittää kemianteollisuuttaan voimaperäisesti. Grodnossa rakennetaan typpitehdasta, Homelissa superfosfaattitehdasta, Soligorskissa kalitehdaskompleksia ja Novopolotskissa on pantu käyntiin suuri öljynjalostuslaitos. Erään sen laitteista, jonka krakkauskapasiteetti on useita miljoonia tonneja maaöljyä vuodessa, näemme kuvassa. Tehtaan valmistamia puolivalmisteita tulee käyttämään raaka-aineenaan viereen rakennettava kemiallinen kombinaatti.

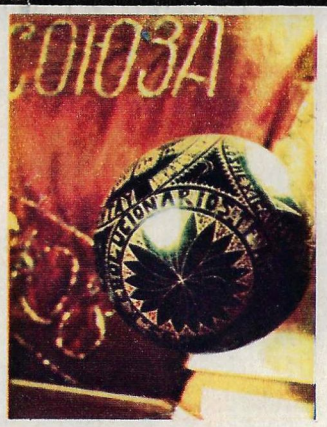

Vallankumousmuseossa Moskovassa on kookospähkinä, johon on kirjoitettu: "Venäjä elää Meksikomme sydämessä. Petturit vihaavat Sinua. Vallankumoukselliset ihailevat Sinua." Pähkinän lahjoittivat Neuvostoliiton työtätekeville Meksikon työläisten edustajat 1927 pidetyssä Neuvostoliiton ystävien maailmankongressissa. Lokakuun vallankumouksen 10. vuosipäivää juhlivat neuvostokansan kanssa 45 maan edustajat. 40-vuotispäivän juhlallisuuksissa oli vieraita puolta useammasta maasta.

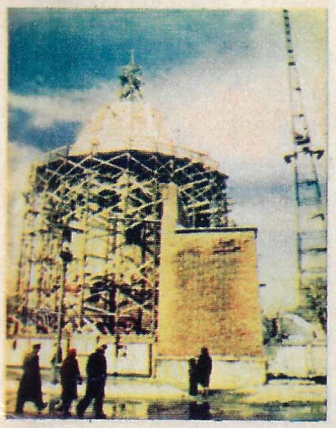

Radioaktiivisen jalokaasun, radonin, määrällisiä muutoksia kivennäisvedessä voitanee käyttää erikoislaatuisena maanjäristyksen ennustamisen välineenä. Tällaisen johtopäätöksen ovat tehneet uzbekkilaiset tiedemiehet. He havaitsivat, että maan uumenten vedessä Taškentin lähistöllä oli tätä kaasua maanjäristyksen edellä puolta enemmän kuin tavallisesti ja sen jälkeen kaasun määrä laski tavalliseen normiin. Sama ilmiö toistui uuden voimakkaan sysäyksen edellä maaliskuussa 1967. Radonin määrä on tällä hetkellä normaali.

Neuvostoliittolaisen "Sajany"-nimisen laivan miehistö on nähnyt mielenkiintoisen ilmiön Adenin lahdessa. Afrikan rannikolle oli 50 ja Arabian niemimaalle 160 peninkulmaa, kun merimiehet näkivät molemmat rannat alukseltaan paljaalla silmällä ilman kiikaria. Vuorten huiput, kasvillisuuden peittämät rinteet, yksityiset kalliot ja solat näkyivät selvästi. Odessalaiset tiedemiehet selittivät, että tällainen ilmiö syntyy joskus, kun lämpötilaero meren ja ilman välillä on suuri, jolloin valonsäteet vääristyvät. Ilmeisesti näin tapahtui myös Adenin lahdessa.

Neuvosto-Latviassa aloitettiin linja-, ambulanssi-, posti- ja turistiautojen tuotanto kuusi vuotta sitten. Sirot ja käytännölliset riikalaiset autot ovat löytäneet kuluttajia jo 20 maasta. Autojen tuotantoa tasavallassa lisätään vuoteen 1970 mennessä 5-kertaisesti. Latvialaiset ja moskovalaiset insinöörit ovat suunnitelleet yhdessä tehtaan uudet rakennukset. Näemme kuvassa miltä tehdas tulee näyttämään. Yllä RAF-merkkisiä ambulansseja.

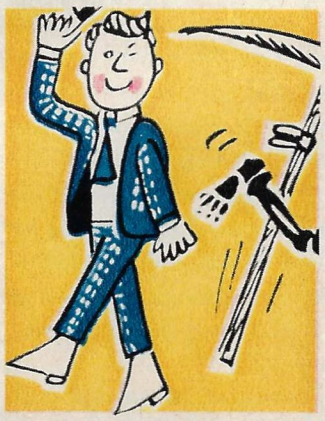

Pasvalysissa (Liettua) asuva työmies Jonas Ažuolas on ollut 36 kertaa kliinillisen kuoleman tilassa. Sydäninfarktin jälkeen sydän pysähtyi. Se alkoi jälleen supistua sähkösysäysten ja ulkonaisen hieronnan vaikutuksesta. Potilas pelastettiin Vilnan sairaalassa n:o 3. Kirurgien menestyksen vakiinnutti myöhemmin terveysvoimistelu. Jonas Ažuolas pääsi hiljattain sairaalasta terveenä.

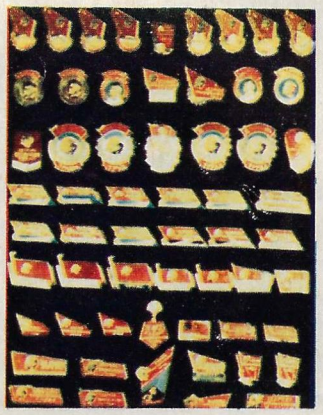

Leningradilainen insinööri Valentin Štšukin on kerännyt yli 17 000 rintamerkkiä. Hän on harrastanut keräilyä 37 vuotta ja on valinnut kokoelmiinsa V. I. Leninille ja muille suurmiehille, kaupunkien ja tehtaiden merkkipäiville, sekä neuvostoliittolaisten uudisrakennusten, armeijan ja laivaston sekä avaruuden valoittamisen historialle omistettuja merkkejä. Kokoelmassa ovat laajasti edustettuina merkit, jotka kertovat kommunistisesta suhteesta työhön. Näemme kuvassa osan Valentin Štšukinin kokoelmaan kuuluvista merkeistä.

Monilla Neuvostoliiton rautateillä liikennöivät nykyään romutettujen höyryveturien asemesta sähkö- ja moottoriveturit. Romuttamisen on välttänyt veturi E-1441. Sitä säilytetään muistona Turksibistä, ensimmäisestä radasta, joka rakennettiin 1929 Kazahstanin, Kirgisian ja Altain aluepiirin aavikkoseutujen ylitse. Se yhdisti Siperian Keski-Aasiaan (3 515 kilometriä). Veturi E-1441 kulki tuon matkan ensimmäisenä.

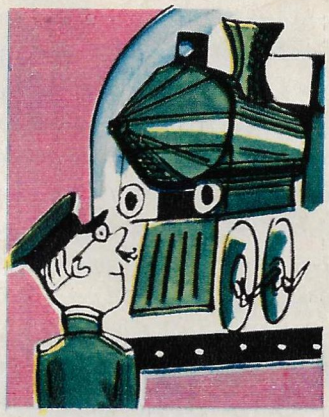

Neuvosto-Latvian asukkaat pukevat juhlina kirkkaat kansallispuvut. Riiassa on julkaistu taidetutkija Mirdza Slavan kirjoittama teos latvialaisten pukujen historiasta. Tämä on ensimmäinen laaja kansallispukututkielma. Kirjassa tarkasteltu kausi käsittää ajan feodalismin rappeutumisesta meidän päiviimme. Tutkielmaa täydentää onnistuneesti 38 kuvaliitettä.

Nämä Sähkömittauskojeiden tutkimuslaitoksen insinöörien suunnittelemat pienoismittarit pystyvät mittaamaan miljoonasosa-ampeerin virtoja. "Maljutkat" eivät menetä tarkkuuttaan lämpötilan vaihdellessa tai tavallista korkeammassa kosteudessa ja ovat sitä paitsi iskun kestäviä. Kokeilujen aikana niitä pudoteltiin useita kertoja betonilattiaan puolen metrin korkeudesta koneiston vahingoittumatta. Uusia mikroampeerimetrejä käytetään radioteollisuudessa.

Harkovin rautatieläisten ompelema lippu liehui kaupungin barrikaadeilla 1905. Työläisten esiintymiset tukahdutettiin. Lippu oli 12 vuotta muurattuna seinään. Vappuna 1918 Harkovin edustajat kantoivat sitä Moskovan Punaisella torilla. Ukrainassa riehuneen kansalaissodan aikana jouduttiin lippu piilottamaan jälleen: työmies Ivan Bulgakov ompeli sen takkinsa vuoriin. Arvokas muisto onnistuttiin varjelemaan myös fasisteilta. Lippu on nykyään Harkovin historiallisessa museossa.

Donetsin vedenalaisen uinnin harrastajat joutuivat hiljattain harjoittelemaan maan alla hiilikaivoksessa 505 metrin syvyydessä. Tämä johtui siitä, että porattaessa räjähdyspanosreikää vesi ryntäsi louhokseen ja alkoi täyttää kaivosta. Apuun riensivät heti paikalliset sammakkomiehet. He laskeutuivat louhokseen, missä vesi oli kohonnut 4 metrin korkeuteen, junttasivat ilmavasaroilla betonikerroksen ja kiinnittivät kestävän tulpan. Louhos pumpattiin kuivaksi. Kaivosmiehet jatkavat työtään.

VÄHÄN KAIKKEA
VÄHÄN KAIKKEA

Neuvostoliitto-lehden toimitus on Lokakuun vallankumouksen juhlavuoden merkeissä pyytänyt useita ulkomaisia kirjailijoita, lehtimiehiä ja julkisen elämän edustajia kertomaan Neuvostoliitossa saamiaan vaikutelmia, havaintojaan ja mietteitään. Aloitamme tässä numerossa saatujen kirjoitusten julkaisemisen. Ensimmäisinä lausuivat ajatuksiaan englantilainen kirjailija James Aldridge ja Martti Larni.

KULAUS TULEVAISUUTTA

JAMES ALDRIDGE

Näin Neuvostoliiton ensi kerran 1940. Päässäni oli silloin aikamoinen sekamelska. Ihminen myöntää tällaiset asiat helposti 27 vuoden kuluttua, vaikka silloin se olisi ollut mahdotonta. Tuo sekamelska ei ollut suinkaan poliittista laatua, mutta Eurooppa vuonna 1940 ei muistuttanut vähääkään sitä maailmaa, jossa olin viettänyt varhaisnuoruuteni. Autiot, villit, auringonpolttamat Australian lakeudet eivät muistuttaneet lainkaan Euroopan talonpoikain peltoja, ja australialainen pikku kaupunki, jossa olin kasvanut ja joka oli korkeintaan satavuotias, erosi hämmästyttävästi väsyneistä Euroopan kylistä, jotka olivat yhtä vanhoja kuin maa, ja talot ja jopa ihmisetkin niissä näyttivät olevan tehtyjä samasta ruskeasta aineesta. Siihen asti oli kaikki elämässäni ollut uutta. Melkein kaikki Euroopassa, ihmisetkin mukaanluettuna, oli hyvin vanhaa.

Vuonna 1940 olin 21-vuotias, mutta en ollut suinkaan naiivi ja olin nähnyt jo kaksi sotaa — Suomen sodan 1939 ja fasistien hyökkäyksen Norjaan 1940. Näin ollen käsitin erinomaisesti mitä maailmassa tapahtuu, olin tulvillani nuoruuden intoa ja vakaumusta, että minun puoleni on ehdottomasti oikeassa. Olin kylläkin usein itsepäinen ja suvaitsematon niitä kohtaan, jotka eivät ymmärtäneet sitä, mikä oli mielestäni aivan ilmeistä. Ilmeisintä siihen aikaan oli fasismi.

Vuonna 1939 Ruotsin poliisi piti minua ulkomaisena vakoojana siksi, että valokuvasin — hyvin epäonnistuneesti — isoa hissiä Tukholman sataman vieressä. Vuonna 1940 se jälleen päätteli, että olen venäläinen vakooja, koska Mannerheim oli karkoittanut minut Suomesta. Lentokone, jolla minun piti lentää Tukholmasta Moskovaan pidätettiin kahdeksi tuntia. Matkatavarani pengottiin ja paperini tarkastettiin huolella.

Sellainen oli nuori mies, joka vuoden 1940 alussa saapui Moskovaan puiden latvoja hipovalla kolmimoottorisella junkersilla. Teimme yhden välilaskun Velikije Lukiin ottaaksemme polttoainetta ja kolme tai neljä tuntia myöhemmin saavuimme Moskovaan.

Moskovassa viivyin hyvin lyhyen ajan, koska olin oikeastaan matkalla Balkanille, missä hitleriläiset muokkasivat sangen myöntyväisiä Unkarin ja Romanian hallituksia saadakseen varmuuden niiden tuesta suunnitellussa hyökkäyksessä Neuvostoliittoon. Näin ollen oikeastaan vain liidin Neuvostoliiton pinnalla. Olin tuskin ehtinyt saapua Moskovaan, kun nousin Odessan junaan. Mitä näki Neuvostoliitossa nuori mies, joka oli vain hieman aikaisemmin lähtenyt tuskin satavuotiaaksi päässeestä maasta ja joutunut Euroopan rajuun elämään? Mitä hän näki, kun otetaan huomioon hänen nuoruuden kypsymättömyytensä ja suvaitsemattomuutensa?

Myöhemmin kiteytynyt ensi vaikutelma on tietysti menettänyt raikkautensa. Mutta ensimmäisellä tutustumisellani sosialistiseen maailmaan on ollut elämässäni hyvin tärkeä merkitys. Muistan että Moskova hämmästytti minua tavattomasti. "Mutta sinäkin olet vanha!" ajattelin järkyttyneenä. Olin unohtanut kokonaan ilmeisen tosiasian, josta olin tietenkin teoreettisesti perillä, että Moskova on vanha kaupunki. "Olitko luullut toisin?" oikaisin itseäni hetken kuluttua. Mutta tuon hetken aikana ensi kerran tajusin sen, mitä olin lukenut Leninin ja muiden teoksista. Teoriasta tiesin kuinka vaikeaa on rakentaa vanhasta uutta. Tuolla hetkellä tunsin fyysisesti, että sosialismi ei ole syntynyt paljaalle paikalle, vaan on pitkällisen ja vaikean prosessin tuloksena ilmestynyt vanhasta elämästä, joka oli edelleenkin olemassa uuden rinnalla.

Siten havaitsin heti vanhan läsnäolon. Entä miten oli uuden laita? Pistikö sosialismi silmään tuossa sosialistisessa maassa?

Olivatpa vakaumukseni ja ennakkoluuloni mitkä hyvänsä näin Neuvostoliitossa heti jotain sellaista, millä se poikkesi kaikista aikaisemmin näkemistäni maista. Ne olivat ihmiset. On vaikea määritellä mitä on nuoruus, mutta kaikissa vilahdukselta Moskovassa näkemissäni kasvoissa oli jotain sellaista, mitä ei ollut missään muualla. Havaitsin niissä heti jotain, joka oli sukua omalle kiihkeälle innostukselleni. Tunsin että minua ympäröivät ihmiset, jotka ovat samalla tavalla Elämän mukaansa tempaamia kuin minäkin. Sain kulauksen tulevaisuutta, ja sen maku on jäänyt ainiaaksi minuun eikä ole turtunut nytkään.

Tuona ensi hetkenä käsitin vielä erään seikan. Käsitin kuinka suuria ovat ongelmanne ja kuinka vaikeita ne ovat, eikä sen vuoksi, että minut olisi vallannut ilmestys, vaan siksi että olin tästä kaikesta jo lukenut Reediltä ja Leniniltä, amerikkalaisilta Lincoln Steffensilta ja Vincent Sheeanilta. Nyt kaikki oli asettunut paikoilleen. Jokainen vanha talo ja jokainen uusi talo Moskovassa kertoi minulle kuinka kovassa sosialismi oli. Vanha huolestutti minua, mutta samalla se auttoi näkemään uutta, joka vuonna 1940 ei ollut lainkaan niin ilmeistä kuin vuonna 1967. Uusinta Venäjällä 1940 olivat ihmiset, ja havaitsin sen jokaisessa.

Sen jälkeen en enää kertaakaan tuntenut Venäjän vanhuutta. Mutta istuessani junassa, joka kiiti Venäjän ja Ukrainan aroilla vilahtaen kylien ja kaupunkien ohitse ja jyristen silloilla tunsin yhä syvemmin kuinka valtavia vaikeuksia oli tullut neuvostomaan osalle. Nuo vaikeudet, jonka vertaisia en ollut milloinkaan nähnyt, tuntuivat langenneen raskaana taakkana harteilleni istuessani junan ikkunan luona katsomassa maata ja ihmisiä, jotka olivat kokeneet niin paljon, kestäneet ja rakensivat nyt uutta tulevaisuutta.

Minua tietenkin vaivasi mielikuvituksen runsaus, mutta yksikään kaikkein pinnallisinkaan vaikutelma tuolta matkalta ei mennyt hukkaan. Jokainen maalaispoika, jokainen vanhus tai tyttö, jokainen puna-armeijalainen painui mieleeni — kenties siksi että olin tästä kaikesta lukenut jo niin paljon, olin tuntenut niin paljon ja ehkä tiesin liian paljon. Mutta oli toinenkin syy. Kaikella mitä näin Venäjällä 1940 oli vielä erikoinen merkitys, sillä vaistosin, että nuo vanhukset, pojat ja puna-armeijalaiset ja tuhannet kenties jopa miljoonat heidän kaltaisensa antavat henkensä suojatakseen paitsi oman tulevaisuutensa myös koko maailman tulevaisuuden. Kaikki lukemani ja kokemani auttoi minua käsittämään, että olen jo paljosta kiitollisuudenvelassa tälle maalle ja tulen olemaan vielä enemmästä. Kiitäessäni pölyisessä junassa Ukrainan kynnettyjen peltojen halki sanoin itselleni, että tämä on muistettava aina.

Nyt tämä tuntuu liioittelulta, mutta viimeisenä yönä minun oli sääli mennä nukkumaan. Makasin vuoteella kasvot painettuna lasiin ja yritin nähdä jotain pimeässä. Suuntasin katseeni kylien tuliin, jotka loistivat etäisyydessä kuin kynttilät syntymäpäiväkakussa. Yhtäkkiä eteeni ilmestyi pimeitä kaupunkeja, katselin ihmisiä ylikäytävillä ja öisten asemien laitureilla, tuijotin kylätiellä ajavan yksinäisen kuorma-auton perään. Ajaessani tuona yönä kylien, teiden ja jokien ohitse, joiden nimiä en saanut tietää, osallistuin mielessäni kaikkiin Venäjän vallankumouksen taisteluihin.

Ehkä tällainen käsitys asioista on ominainen vain kirjailijalle, sitä paitsi sellaiselle, jolla on romanttinen mielikuvitus, mutta en halua luopua siitä nytkään, sillä en halua menettää hiventäkään siitä, mitä oivalsin ja sain tietää tuon lyhyen matkan aikana, joka oli itse asiassa matka omaan itseeni. En nähnyt kaikkea enkä kaikkialla, vaikutelmani oli yhtä epätäydellinen kuin olin itsekin. Mutta sekä se vanha, joka oli minulle vastenmielistä, että se uusi, joka oli minulle niin kallista, sai minut vakuuttuneeksi, että voin olla rauhallinen. Elämällä on puolustajansa ja elämä on elämisen arvoinen. Astuessani junasta Romanian rajalla tiesin minne minun on mentävä ja mitä minun on tehtävä, ja tänään, 27 vuotta myöhemmin olen edelleenkin siitä kiitollinen Venäjälle.

MARTTI LARNI

Nostan hattua

Neuvostoliitto on 50-vuotisen olemassaolonsa aikana osoittanut maailmalle, että yksityisomistus ja niin sanottu "vapaa markkinatalous" voidaan korvata yhteisomistuksella ja suunnitelmallisella talousjärjestelmällä ja että yhteistoiminta ja yhteisetu eivät hävitä (niin kuin aikoinaan pelättiin) ihmisten itselöllisyyttä ja isänmaanrakkautta.

Neuvostoliitto on (ennen kaikkea toisen maailmansodan jälkeen) noussut tieteellis-teknillisessä kehityksessä maailman johtavien valtioiden kärkijoukkoon. Erittäin merkittävänä on pidettävä myös sitä roolia, jota Neuvostoliiton luova ja esittävä taide näyttelee maailman kulttuurinäyttämöllä — olkoon sitten kysymyksessä musiikki, kirjallisuus, elokuva tai teatteri.

Kansainvälisessä suhdetoiminnassa Neuvostoliitto ryhtyi jo vuosia sitten toteuttamaan niin sanottua rauhanomaista rinnakkaiseloa, jonka päämääränä ja ihanteellisena tavoitteena on kansojen välinen ystävyys ja keskinäinen ymmärrys.

Suomessa — niin kuin tiettävästi kaikkialla maapallolla — arvostetaan suuresti Neuvostoliiton huomattavia saavutuksia avaruuden kartoittamisessa sekä atomivoiman alistamisessa palvelemaan ihmiskunnan elinehtoja ja entistä paremman tulevaisuuden luomista.

Pitkälle kehittynyt opetustoiminta ja joukkotiedotusvälineiden tehokas käyttö kansansivistys ja -valistustyössä ovat niitä arvoja, joille kadehtivien naapureidenkin on pakko nostaa hattuaan. Tieto merkitsee valtaa, ja tässä tapauksessa se merkitsee kansanvaltaa, joka saa kaikkialla hyvän vastakaiun.

Monen suomalaisen henkilökohtaisten (olen yksi heidän joukossaan) havaintojen ja kokemusten perusteella on erityisesti tähdennettävä sitä suuriarvoista työtä, jota Neuvostoliitossa tehdään sairaanhoidon ja kansanterveyden hyväksi, ja joista jokainen kansalainen pääsee osalliseksi — riippumatta henkilön hiusten tai silmien väristä, koosta tai painosta, iästä tai sukupuolesta. Tässä varmasti pätee vanha helleenien määritelmä: terve kansa muodostaa elinvoimaisen valtion.

Käthe Kollwitz

1867—1967

Eräs merkittävimpiä uuden edustajia Käthe Kollwitz syntyi sata vuotta sitten, kesäkuun 8 päivänä 1867. Hän oli rakennusurakoitsijan tytär ja suoritti opintonsa Saksan taidekorkeakouluissa. Hänen tyttönimensä oli Saksassa yleinen nimi Schmidt ja jotta hänet voitaisiin erottaa samannimisistä opiskelijatovereista, häntä nimitettiin Münchenin Akatemiassa "Schmidt lahjakkaaksi". Vuonna 1891 hän meni naimisiin lääkäri Karl Kollwitzin kanssa ja asettui hänen kanssaan asumaan Berliinin työläiskortteliin, missä vietti melkein koko elämänsä.

Niinä vuosina, 1800-luvun lopulla Käthe Kollwitz ei luonut suoranaisesti vallankumouksellisia teoksia. Mutta hämmästyttävällä vakaumuksella ja eheydellä hän omisti taiteensa maansa työväestölle. Hän oli mainio mestari. Grafiikkalehtisarjat "Kankurien kapina" (1893—1897), "Talonpoikaissota" (1902—1908) tekivät hänet kuuluksi kaikkialla Euroopassa, muun muassa Venäjällä, missä jälkimmäinen sarja oli esillä eräässä Taideakatemian näyttelyssä. Molemmat sarjat ovat epätavallisia. Edellisessä on koruton, reaalisesti vakuuttava kertomus puutteesta, kapinasta ja sen voimattomuudesta. Jälkimmäinen on aito, pelottavaa voimaa henkivä kansan suuttumuksen eepos.

Ajoittain Käthe Kollwitzin kaiverrukset saavuttavat armottomalla ja inhimillisellä realismilla shakespearemaisen voiman. Ensimmäisen maailmansodan puhjettua Käthe Kollwitz ryhtyi tekemään uutta piirrossarjaa, joka oli omistettu taistelulle sotaa, pahuutta ja murhetta vastaan.

Kun Berliinissä vuoden 1919 alussa murhattiin Saksan proletariaatin johtajat Karl Liebknecht ja Rosa Luxemburg, Käthe Kollwitz omisti edellisen muistolle, jonka hautajaisissa hän oli läsnä, ihmeellisen voimakkaita gravyyreja. Tasavallaksi muodostunut Saksa kutsui taiteilijattaren opettamaan Akatemiaan (fasismin aikana hänet tietenkin erotettiin). Käthe Kollwitz työskenteli 1920-luvulla hyvin aktiivisesti julisteiden ja yksityisten kivipiirroslehtien valmistamiseksi. Ne olivat tarkoitettuja työväen, nälkäisten ja lasten avustamisen kansainvälisille järjestöille. Taiteilijatar löysi häntä askarruttavien suurten ja syvällisten mietteiden uuden ilmaisun myös kuvanveistossa. Hänen kädestään on lähtenyt sodan uhrien hautapatsaita, jotka jäävät suurenmoisiksi ja katkeriksi muistomerkeiksi koetusta.

Käthe Kollwitz oli vilpitön myötämielisyydessään Lokakuun suurelle sosialistiselle vallankumoukselle. Ensimmäisinä vallankumouksellisen rakennustyön ja nälän ankeina vuosina hän kehotti hyväntahdon ihmisiä auttamaan uutta Venäjää. Vuonna 1927 neuvostovallan 10-vuotispäivänä, Käthe Kollwitz oli neuvostohallituksen vieraana. Moskovaan ja Kasaniin oli järjestetty hänen gravyyrinäyttelynsä. Vielä laajempi näyttely pidettiin Neuvostoliitossa 1932. Hänen syntymänsä 100-vuotispäivän merkeissä on esillä näyttely Moskovan kuvaamataidemuseossa.

Taiteilijatar kuoli huhtikuun 22 pnä 1945 Moritzburgissa Dresdenin lähistöllä. Käthe Kollwitzin koko taide oli pyhitetty ihmisille. Ja ansaitusti ihmiset vastasivat ja vastaavat mainiolle taiteilijalle kunnioituksella, kiitollisella muistolla ja rakkaudella.

DDR:n pääkaupungissa Berliinissä on kadulle, jossa oli talo missä Käthe Kollwitz asui 50 vuotta, annettu hänen nimensä. Hänen nimeään kantavalle aukiolle on pystytetty Gustav Seitzin valmistama veistos. Taiteilijatar, jonka näiden rivien kirjoittaja tapasi Moskovassa 1927, oli olemukseltaan välitön, vaatimaton ja tavattoman inhimillinen. Juuri tämä sana — i n h i m i l l i s y y s — onkin ensimmäinen ja viimeinen minkä haluaisin kirjoittaa Käthe Kollwitzista.

A. SIDOROV,
Neuvostoliiton tiedeakatemian kirjeenvaihtajajäsen.

Mustan meren regatta

Valentina Abramova, nuori purjehtija Orenburgista Uralilta on saapunut Sevastopoliin "Lentävän hollantilaisen" kapteenina. Neuvostoliitossa on jo 20 vuotta pidetty Mustan meren purjehdusregattoja. Tänä vuonna kilpailu oli erikoinen: urheilijat, jotka joutuvat ottelemaan Mexicossa, suorittivat ensimmäistä pääsytenttiään olympiakisoihin. Regatassa kamppaili 160 alusta. Ensi kerran osallistuivat kilpailuun Neuvostoliiton "perinteellisesti kuivan maan" tasavallat ja alueet: Uzbekistan, Armenia ja Ural.

Kuvat A. MIRANSKI.

JUHLAMERKKEJÄ

ENSIMMÄINEN LENIN-AIHEINEN POSTIMERKKI PAINETTIIN YHDESSÄ YÖSSÄ JA ILMESTYI V. I. LENININ HAUTAJAISPÄIVÄNÄ, TAMMIKUUN 27 PNÄ 1924.

V. I. LENINILLE OMISTETTUJA POSTIMERKKEJÄ ON NEUVOSTOLIITOSSA SITTEMMIN LASKETTU LIIKKEELLE KYMMENIÄ KERTOJA.

NEUVOSTOLIITON YHTEYSLAITOKSEN MINISTERIÖ ON PÄÄTTÄNYT V. I. LENININ SYNTYMÄN 100-VUOTISPÄIVÄKSI 1970 LASKEA VUOSITTAIN LIIKKEELLE VIIDEN MINIATYYRIN SARJAN.

VUONNA 1970 ILMESTYY 10 JUHLAMERKKIÄ.

ENSIMMÄINEN SARJA — "V. I. LENININ OLEMUS NEUVOSTOLIITTOLAISTEN KUVANVEISTÄJIEN PARHAISSA TEOKSISSA" — ON JO JULKAISTU.

MERKEISSÄ ON KUVATTU (YLHÄÄLTÄ) V. TSIGALIN VEISTOS "LENIN LUKIOLAISENA", M. MANIZERIN VALMISTAMA V. I. LENININ MUISTOMERKKI ULJANOVSKISSA, G. JA J. NERODAN VEISTOSKUVA, N. ANDREJEVIN VEISTOS JA V. PINTŠUKIN TEOS "LENIN RAZLIVISSA".

SARJAN TEKIJÄ — S. POMANSKI.

SYVÄPAINO.

KEHÄHAMMASTUS.

MOSKOVA – TOKIO

VUONNA 1925 NEUVOSTOLIITON JA JAPANIN DIPLOMAATTISTEN SUHTEIDEN SOLMIMISEN KUNNIAKSI LÄHTIVÄT MOSKOVASTA JA TOKIOSTA LENTÄMÄÄN TOISIAAN VASTAAN KAKSI LENTÄJÄÄ: MIHAIL GROMOV JA ABE HIROSHI. PÄÄSTÄKSEEN MOSKOVAAN ABE OLI MATKALLA TOISTA KUUKAUTTA JA TEKI 14 VÄLILASKUA. KULUVAN VUODEN HUHTIKUUSSA ANSIOITUNUT JAPANILAINEN LENTÄJÄ LENSI JÄLLEEN MOSKOVAAN, MUTTA TÄLLÄ KERTAA NOPEAKULKUISELLA TU-114:LLA. TÄÄLLÄ HÄN TAPASI M. GROMOVIN, JONKA HÄN KOHTASI ILMASSA 42 VUOTTA SITTEN. KAKSI TÄHTILENTÄJÄÄ KOHOTTIVAT MALJAN KANSOJEMME YSTÄVYYDELLE.

Valok. A. STEŠANOV.

TOKIO – MOSKOVA

Välilaskuttomalla lennolla Moskovasta Tokioon alkaa sarastaa juuri keskiyöllä — Moskovan aikaa — ja noin kello yhdeltä kurkistaa koneen laseihin aurinko. Se tapahtuu tietenkin täysin luonnonlakien mukaan, mutta on hieman outoa. Sen jälkeen avautuu valtava pala maapalloa jylhine Siperian jokineen, jotka virtaavat tasaisesti metsien peittämää silminnähtävän kuperaa pintaa pitkin. Myönnettäköön, että vaikka olen nähnyt Siperian monet kerrat junan ikkunasta, niin sen avautuessa yhtäkkiä tällä tavoin eteen, hämmästyttävät sen, sanoisimmeko kosmiset mitat. Kun vielä kuvittelee mielessään, että siellä alhaalla on löydetty kokonaisia öljymeriä ja kasvaa nopeasti nykyaikainen teollisuus, niin se totisesti tekee vaikutuksen. Taivaan sinen lävitse näkyvät herätetyn titaanin piirteet ja kiven lävitse kasvavat kaupungit. Se on vakavaa mietiskelyn ruokaa sekä turistille että liikemiehelle.

Ei ole epäilystä, että täällä tulee olemaan molempia.

Moskovan ja Tokion välisen lentolinjan avaaminen liikenteelle on jo verraten kaukainen tapahtuma, koska avauslento oli huhtikuun lopulla. Silti sitä on sekä mieluista että hyödyllistä muistella. Lentolinjan avaustilaisuudessa lensi ensimmäisellä koneella vieraina Tokioon noin 100 henkeä, mm. Neuvostoliiton siviili-ilmailun ministeri J. F. Loginov. Kaksi päivää myöhemmin lensi Moskovaan samanlainen ryhmä japanilaisia. Täten Neuvostoliiton Aeroflot ja japanilainen lentoyhtiö osoittivat paitsi laajapiirteisyyttä myös ymmärrystä, että uuden lentolinjan merkitys ulottuu kauas kaupallisten puitteiden ulkopuolelle. Moskovan ja Tokion välisen linjan kannettavaksi tulee melkoinen ja monipuolinen kuormitus.

Tämä ei koske yksinomaan Neuvostoliiton ja Japanin sivistyksellisen, taloudellisen ja poliittisen kanssakäymisen kehitystä, joka on viime vuosina lisääntynyt hyvää vauhtia. Moskovan kautta kulkeva linja avaa koko Euroopalle suoran tien Japaniin ja vastakkaiseen suuntaan. Tämä linja on runsaasti puolta lyhyempi kuin Kööpenhaminasta pohjoista reittiä tai Aasian etelälaitaa pitkin, ja on suunnilleen samassa suhteessa halvempi. Tämä jo sinänsä on erinomainen peruste sen hyväksi. Mutta sen merkitys on vielä tähdellisempi Euroopan ja Aasian väliselle kanssakäymiselle. Nykymaailma kehittyy nopeasti, mutta taivaalla on muutakin kuin untuvapilviä. Rauhan asiaa voidaan nykyään verrata riippusiltaan — mitä enemmän terässäikeitä on kahta rantaa yhdistävissä köysissä, sitä kestävämpi on rakennelma.

Voidaan liioittelematta sanoa, että uusi lentolinja punoo vähitellen satoja ja tuhansia uusia yhdyssäikeitä Neuvostoliiton ja Japanin, Euroopan ja Aasian välille, sillä ei suinkaan sattumalta sanota, että on parempi kerran nähdä kuin sata kertaa kuulla.

Japanilaisten vieraiden lausunnoista päätellen he näkivät Neuvostoliitossa paljon kiinnostavaa ja saivat osakseen vilpitöntä vieraanvaraisuutta. Samaa voimme sanoa omasta puolestamme. Olin esimerkiksi lukenut paljon vanhasta ja uudesta Japanista — aina harakiria koskevista kertomuksista Sony-merkkisten transistorivastaanottimien tuotannon mainoksiin. Kirjoista saamissani käsityksissä Japanista oli koko lailla salaperäisyyttä — "salaperäinen slaavilainen sielu", "salaperäinen japanilainen sielu". Henkilökohtainen tutustuminen Japaniin joka oli välttämättömyyden pakosta lyhyt, hälvensi mystillisyyden ja loi käsityksen, joka on kenties vähemmän romanttinen, mutta sen sijaan elävä. Japanissa hämmästyttävät vastakohdat — nykyaikaiset rakennukset ja moottoritiet — ja toisaalta vanhat, hatarat talot liika-asuttujen tahi oikeammin tavattoman taajaan asuttujen kaupunkien keskuksessa ja laitaosissa; jättimäiset 200 000 tonnin säiliölaivat ja alkeelliset kalastusalukset; tavaton harppaus teollistamisessa ja työn tuottavuudessa, ensimmäinen sija maailmassa laivanrakennuksessa ja neljäs autojen tuotannossa, mutta hädin tuskin kahdeskymmenes sija kansantulossa asukasta kohti; runollisen kaunis luonto ja teollisuuden raaka-ainevarojen niukkuus, välttämättömyys hankkia kolme neljäsosaa ravintoa meren antimista. Tuntuu siltä kuin tehdessään tuota maata luoja olisi ollut liian innostunut lyriikkaan jokapäiväisen leivän kustannuksella.

Mutta maailmassa on toinen suuri luoja, työ, ja japanilaisten taito työskennellä herätti mitä suurinta kunnioitusta. Siellä valmistetaan tulitikkurasian kokoisia transistorivastaanottimia, täytetään kaupungin laajentamiseksi Tokion lahtea ja raivataan peltoja kallioisille rinteille. Ei ole epäilystä, että maa, jossa on niin paljon taitavia käsiä, pystyy järjestämään tulevaisuutensa rauhan raiteille. Lopuksi todettakoon, että toimme keralamme kiitollisen muiston japanilaisten vieraanvaraisuudesta, vaatimattomuudesta ja kunnioittavuudesta. Lentoemännän hymy voi olla koulutuksen tuote, mutta iäkkään kauppiaan valmius saattaa tuntemattomia ihmisiä linja-autoasemalle ja selittää kuljettajalle, missä nämä on jätettävä pois, on selitettävissä vain inhimillisyydellä ja inhimillisellä solidaarisuudella. Juuri tällaista koimme Kiotossa. Pikku tapausko? Kenties. Mutta suurimmatkin maalaukset koostuvat pikkuseikoista, yksityisistä piirteistä. Tällaisia esimerkkejä voisi mainita lukuisia.

Japanin maisemista pitäisi kirjoittaa runoja, ja se on asia erikseen. Mutta käytyään Japanissa ei voi olla mainitsematta Fudzijamaa. Vuori liittyy vertauskuvallisesti siinä määrin maan olemukseen, että yritin kuvitella sitä mielessäni jo silloin, kun lentokone ylitti Siperian lumisia harjanteita, jotka olivat jyrkkien portaiden rikkomia ikään kuin luonto olisi tehnyt ne alustavasti ja sitten lukuisten myiden töiden kiireessä unohtanut hioa. Sitä vastoin Fudzijama, jonka laitaa nousimme autolla tietä pitkin päästäksemme Enosimasta Atamiin muistutti säännöllisenä valkeahuippuisena kartiona pikemmin taideteosta kuin luonnon luomusta. Voisi luulla, että japanilaiset olivat tehneet sen omin käsin hienolla aineen ymmärtämyksellään ja sirouden vaistollaan. Sen huippu oli valitettavasti edestä sinertävän usvan peitossa ja tausta oli pilvipiimää. Sen vuoksi sen valokuvaaminen oli vaikeaa.

Lopuksi vielä eräs piirre, jonka me kaikki totesimme. Japanissa suorittavat lukuisat koululaiset kokonaisina luokkina lippuineen järjestyneitä retkiä historiallisille ja muistorikkaille paikoille. Olen matkustellut paljon eri maissa, mutta en ole missään nähnyt mitään laajuudessaan siihen verrattavaa. Sanotaan että maan tulevaisuus on sen lapsissa. Japani kasvattaa lapsiaan patriooteiksi, sillä mikä voisi olla parempaa tunteen kasvattamista kuin kansansa historian havainnollinen tiedostaminen sen kaikkine dramaattisine ja valoisine sivuineen? Patriotismia joudutaan tarvitsemaan vielä monasti — ristiriidat maan kehityksessä tulevat ilmeisesti vielä koettelemaan kansan yhtenäisyyden lujuutta.

Olen nähtävästi joutunut hieman sivuun pääasiasta — Moskovan ja Tokion välisen lentolinjan avaamisesta. Eräs japanilainen sanoi Osakassa järjestetyillä kutsuilla: "Naisilla on tällä hetkellä muodissa lyhyet hameet, ja se on varmaan miehistä mieluista. Muodit eivät kuitenkaan kestä kauan, mutta lentolinjallamme, joka ei kylläkään muodin vuoksi, tekee etäisyyden välillämme lyhyemmäksi kuin mitkään aikaisemmat linjat — on oltava pitkä ikä ja sellaisena sen tuleekin olla!" Osakassa, missä 1970 pidetään maailmannäyttely ja keskus on jo nyt sen johdosta kaivettu rakennuskuopille, tällaiset toiveet ovat enemmän kuin kohdallaan: on helppo kuvitella, kuinka paljon ihmisiä ryntää Euroopan mantereelta tätä lentolinjaa pitkin! Mutta se on tulevaisuutta, vaikka helposti ennustettavaa. Sitä vastoin tällä hetkellä lentoliput Moskovasta Tokioon ja Tokiosta Moskovaan on varattu etukäteen jo useiksi kuukausiksi. Näin ollen uusi linja on jo heti alusta alkanut toimia täydellä kuormituksella. Tuo kuormitus varmasti lisääntyy, kun lentoon lähtevät rakenteilla olevat uudet nopeakulkuiset suurkoneet.

Lopuksi jää enää toivotettavaksemme mieluista matkaa kaikille, jotka suorittavat tai aikovat suorittaa liike- tai turistihyppäyksen uutta reittiä pitkin Moskovasta Tokioon, Euroopasta Aasiaan Uralin harjanteen ja Siperian lakeuksien ylitse.

N. GRIBATŠEV.

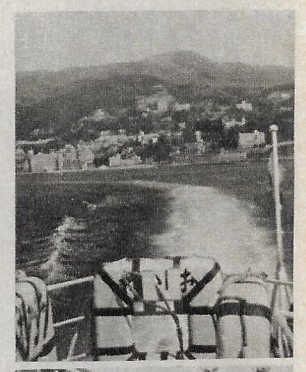

N. Gribatšev otti nämä kuvat Japanissa oleskelun aikana. Pagodit ja nykyaikaiset moottoritiet, liikekorttelit ja vilkasliikenteiset kadut antavat käsityksen maan nykyisestä olemuksesta.

Haastattelumme

ENSIMMÄISELLÄ VUOROKONEELLA SAAPUI TOKIOSTA MOSKOVAAN JAPANILAISEN "NIHONKOKU"-LENTOYHTIÖN KAUPPA- JA LIIKEMIESPIIRIEN EDUSTAJIA, TAITEILIJOITA JA LEHTIMIEHIÄ. NEUVOSTOLIITON SIVIILILMAILUMINISTERIN J. LOGINOVIN JÄRJESTÄMÄLLÄ VASTAANOTOLLA VALTUUSKUNNAN JOHTAJA. "SHOWA DENKO" -YHTIÖN PRESIDENTTI ANZAI LAUSUI, ETTÄ KAIKKI JAPANILAISEN VALTUUSKUNNAN JÄSENET OLIVAT PYYTÄNEET HÄNTÄ ESITTÄMÄÄN SYDÄMELLISET KIITOKSET ERITTÄIN YSTÄVÄLLISESTÄ VASTAANOTOSTA, JONKA JAPANILAISET VIERAAT OLIVAT SAANEET NEUVOSTOLIITOSSA OSAKSEEN.

NEUVOSTOLIITTO-LEHDEN KIRJEENVAIHTAJA PYYSI ERÄITÄ VIERAISTA KERTOMAAN VAIKUTELMIAAN.

MASAO ANZAI, "Showa Denko"-yhtiön presidentti, valtuuskunnan johtaja.

Olen varma, että suora lentolinja Moskovasta Tokioon tekee yhteytemme läheisemmiksi, laajentaa Japanin ja Neuvostoliiton kanssakäymistä ja edistää yhteisymmärrystä. Kävimme Leningradissa, joka toi mieleemme Kioton ja Osakan ja sitten Sotšissa, missä muistelimme Atamiamme. Meidät otettiin kaikkialla vastaan sydämellisesti ja vieraanvaraisesti. Japanissa ja Neuvostoliitossa on erilainen valtiojärjestelmä. Haluamme kuitenkin näyttää koko maailmalle esimerkkiä siitä, kuinka voimme olla yhteistyössä tieteen, talouden ja kulttuurin alalla. Tulemme hyvinä naapureina toimimaan maailman rauhan ja maittemme hyvinvoinnin parhaaksi.

KITAMURA TOKUTARO,
rannikkokaupan edistämisyhdistyksen presidentti.

Lensimme niin nopeasti, että minulta menivät päivämäärät sekaisin. Tavallisesti matkustaessa mietimme paljon. Niinpä haluaisin sanoa, että vertauskuvannollinen "etäisyyden lyheneminen" maittemme välillä merkitsee Japanin ja Neuvostoliiton kansojen tunteiden ja ystävyysmielen lähenemistä. Uskon että voimme nyt kehittää kauppasuhteitamme vielä enemmän. Se on Tokion — Moskovan linjan suuri tarkoitus.

YOSHIKO ISHII,
impressaari.

Olen kaksin verroin tyytyväinen Neuvostoliiton matkaan. Käynti Moskovassa, Leningradissa ja Sotšissa oli erittäin kiinnostavaa. Liikemiehenä käytin kuitenkin miellyttävän matkan hyödyksi ja niinpä vien nyt Moskovasta hyviä uutisia japanilaisille taiteen ystäville. Kävin täällä neuvotteluja Neuvostoarmeijan yhtyeen kutsumisesta Japaniin. Neuvottelut olivat menestykselliset ja voimme ensi vuonna odottaa yhtyettä vierailulle maahamme.

HIROSHI ABE,
lentäjä.

Vaikka ensimmäisestä lennostani Neuvostoliittoon on kulunut 42 vuotta, muistelen sitä aikaa usein. Sain silloin osakseni lämpimän vastaanoton ja totesin neuvostoihmisten ystävyyden Japanin kansaa kohtaan. Tämä lentoni ylitti kuitenkin kaikki odotukseni. Se on tavattoman nopea reitti isolla ja mukavalla koneella. Mielestäni nykyään ei ole ylipäänsä parempaa konetta. Haluaisin sanoa, että maanne on käynyt paljon kauniimmaksi ja vauraammaksi. Moskova on muuttunut kokonaan. Vain eräs seikka on jäänyt entiselleen: neuvostokansan ystävyyden tahto ja sydämellisyys. Näimme kuinka onnelliset ihmiset elävät.

PEANUTS-LAULAJA-SISARUKSET
vastaavat kysymyksiin yhdessä.

— Tiedättekö että neuvostoihmiset tuntevat teidät?

— Kyllä! Meille kerrottiin kaikkialla "Rakkauden loma" -nimisen laulun menestyksestä. Olemme iloisia siitä.

— Mikä teki teihin Neuvostoliitossa voimakkaimman vaikutuksen?

— Olimme Bolšoi-teatterissa katsomassa "Giselleä". Se on parasta, mitä olemme koskaan nähneet. Kahdeksan päivää kestäneen Neuvostoliitossa oleskelun aikana saimme tietää maastanne paljon. Matka oli erittäin onnistunut, ja jos tarjoutuu tilaisuus, käymme Neuvostoliitossa mielellämme toistekin.

Vuosisatoja seisoneen rakennelman ääriviivojen takaa näkyvät nykyisessä Armeniassa tutut rakennukset — ajanmukainen kaupunki Goris. Talojen uutuutta kehystää maan muinaisuus. Toinen kuva on Erivanin kemiallisilta tehtailta. Kolmannessa on maailmankuulu Bjurakanin observatorio.

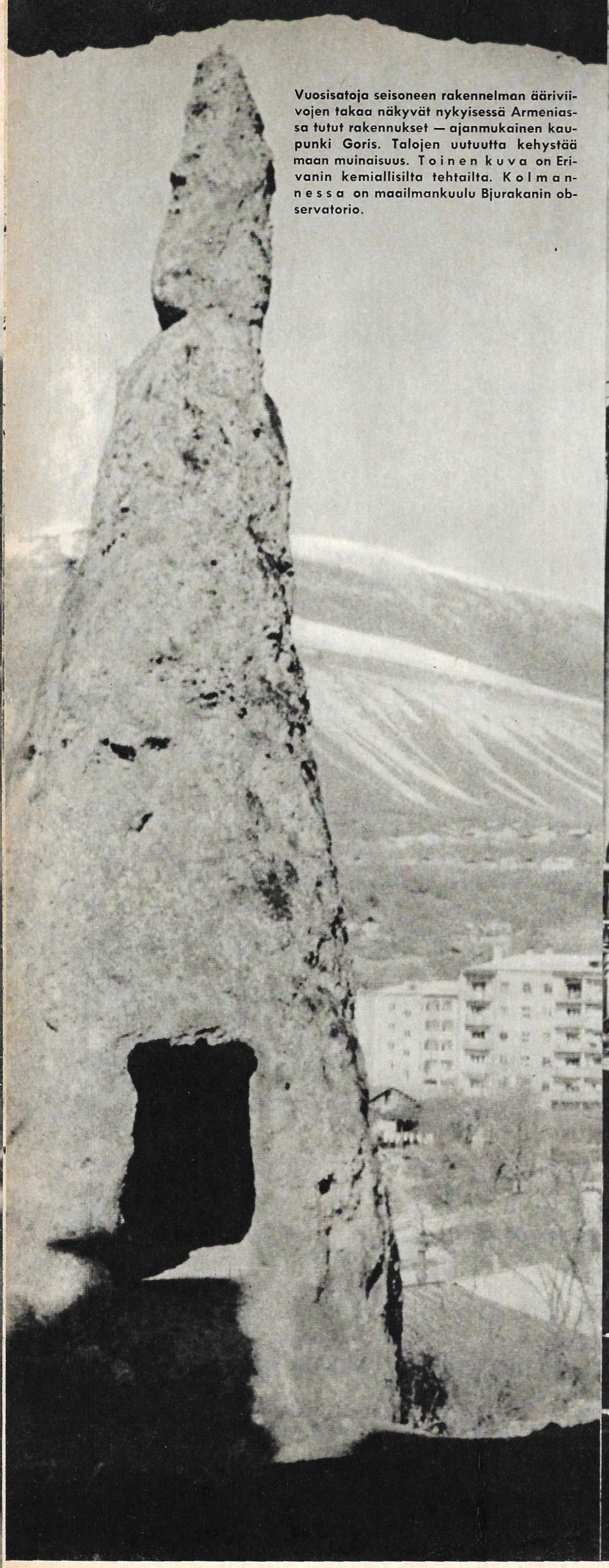

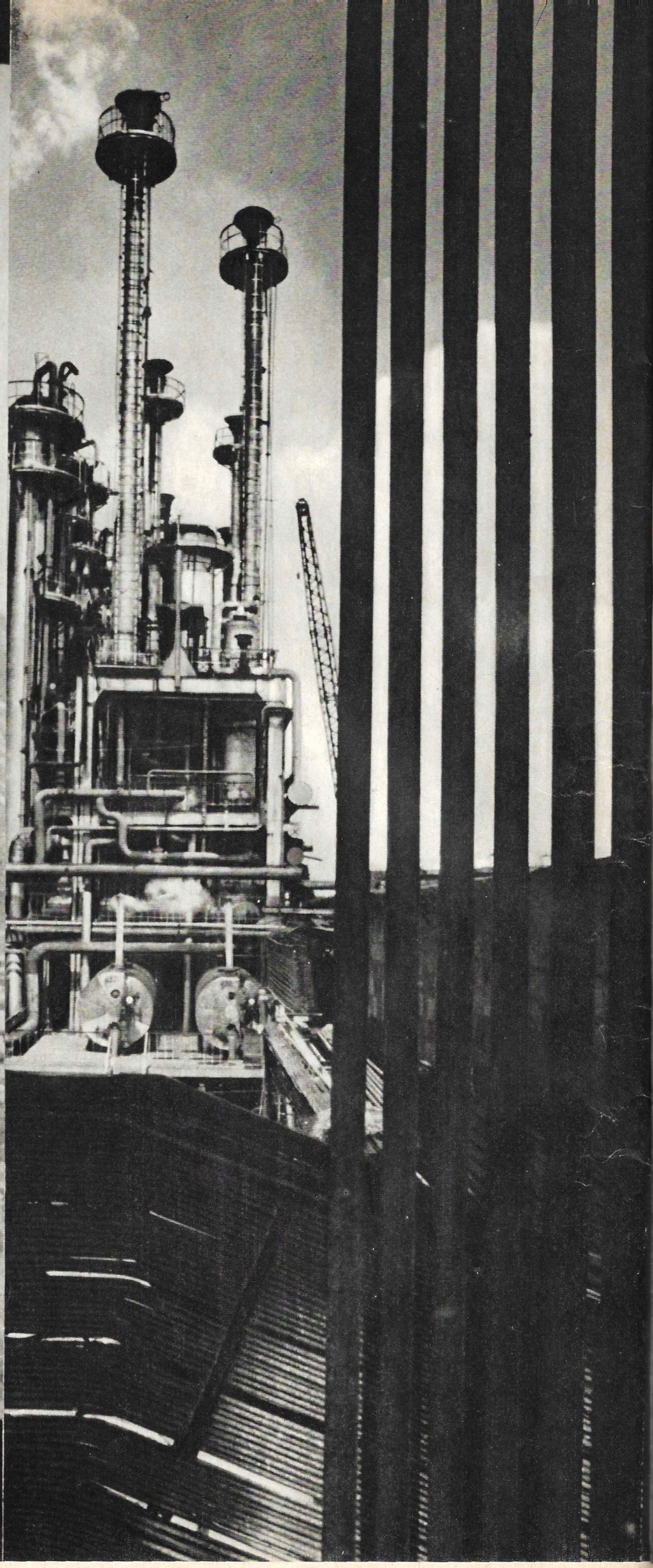

ARMENIA
Rivi uusinta historiaa

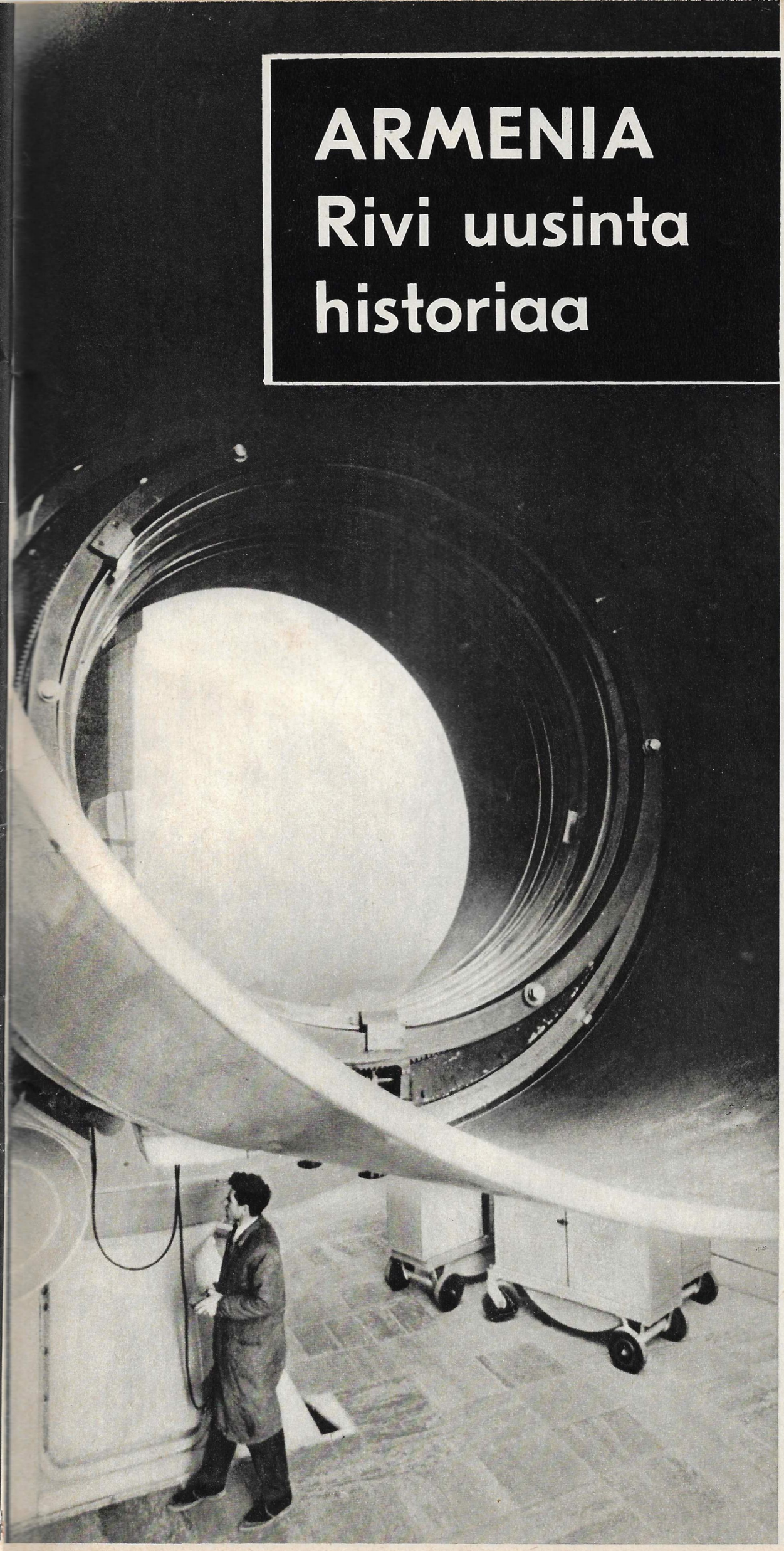

Valok V. REZNIKOV.

Kaukasiaa sanotaan siunatuksi maaksi. Mielikuvitus piirtää mainoksista tutun mereen laskeutuvien vuorten harjan, vehmaat mandariinilehdot ja kosteina kimmeltävät viinirypäletertut. Kaukasiaa sanotaan muinaiseksi maaksi. Muisti sanoo heti, että eräs muinaisimpia Neuvostoliiton alueella olleita valtioita, jonka nimi oli Urartu, sijaitsi siellä missä nykyään on Armenia. Kaukasian kauneus on niin ilmeistä ja sen sivistysten ikä niin kiistaton, että vastakohdat, joita luonto ja historia ovat kitsailematta antaneet tuolle taitavasti paratiisiksi koristellulle nurkkaukselle, jäävät toisinaan huomaamatta. Ehkä siksi että me itse ahkerasti hälvennämme noita vastakohtia.

Varjoa täällä oli silti ainakin yhtä paljon kuin valoa. Ikuisen nuoruuden mieleen tuovien hedelmällisten laaksojen rinnalla olivat kiviset maat, kuivat ja karheat kuin vanhuksen kämmen. Nykyäänkin matkailijoiden kunnioittavaa ihastusta herättävien muinaisrakennelmien raunioiden vieressä kyyröttivät asutukset ja kaupungit, joiden luonnonkauneuden kanssa kilpaili niiden köyhyys. Aurinko ei silloin lämmittänyt, vaan poltti.

Olette varmaan kuullut Jegiše Tšarentsin, Martiros Sarjanin, Viktor Ambartsumjanin — runoilijan, taiteilijan ja tiedemiehen nimet. Olette varmaan kuullut kauniista Erivanista. Luonnollisesti olette kuullut Armenian sosialistisesta neuvostotasavallasta. Tuo lahjakas, vieraanvarainen maa sijaitsee Kaukasusvuorten keskellä.

Meidän on vaikea kuvitella sitä surun ilme kasvoillaan, mutta vasta puoli vuosisataa sitten se karisti perinteellisen lisän — "koviakokenut" — nimestään. Kaksisataatuhatta sen kansalaista on näinä vuosikymmeninä palannut ulkomailta kotimaahan. Tuskin kukaan luulee, että he lähtivät vieraille maille matkustushalusta, ja että he ovat palanneet kotimaahansa vain koti-ikävän takia. Ihmiset palaavat elämään, ja elämä on paljon laajempi käsite kuin kotoiset vuoret ja aurinko. Elämään sisältyy myös koti, työ, koulusivistys, terveys. Armenian kansalaisilla on nämä kaikki.

Nämä eivät ilmestyneet heti, vaikka Armenian uusi historia onkin kirjoitettu paljon nopeammalla käsialalla kuin sen muinainen historia. Se on sosialismin käsiala.

Ennen vallankumousta Armeniassa oli pari-kolme tuhatta henkeä, joita voitiin sanoa työläisiksi. Tästä luvusta saa helposti käsityksen, millaista teollisuus oli. Työläisiä on nykyään 200 000. Armeniaan on luotu, kuten talousmiesten sanonta kuuluu, täydellinen teollisuuskompleksi. Toisin sanoen Armeniasta on tullut — sanan täydessä merkityksessä — teollisesti kehittynyt maa. Tämä luonnehtii erästä kansan elämän tekijää — työtä.

Toinen tekijä, jonka mainitsimme, on sivistys. Ennen neuvostovaltaa Armeniassa ei ollut korkeakouluja. Nykyään niitä on 11, ja niissä 43 000 opiskelijaa. Armeniassa opiskelee Syyriasta, Yhdistyneestä arabitasavallasta, Iranista, Kuubasta ja Afganistanista tulleita nuoria. Euroopan ja Amerikan yliopistot kutsuvat tiedemiehiä Armeniasta luennoimaan. Armenialaisia insinöörejä työskentelee Intian, Vietnamin demokraattisen tasavallan, Malin ja muiden maiden rakennustyömailla.

Lääkärit väittävät, että vuoristoilma edistää pitkäikäisyyttä. Asianlaita onkin varmaan niin, vaikka tuskin terveydelle riittää yksinomaan puhdas ilma. Armeniassa on kutakin 10 000 asukasta kohti puolta enemmän lääkäreitä kuin USA:ssa, 2,2 kertaa enemmän kuin Englannissa ja 9 kertaa enemmän kuin Turkissa.

Pelkät numerot ja esimerkit eivät tietenkään voi ilmaista kaikkea sitä, mikä muodostaa nykyisen Armenian todellisuuden. Emme pyrikään siihen. Todellisuus on liian monitahoista. Se on muovautunut vuosikymmeniä ja jokainen almanakassa vilahtanut päivä on kirjoittanut rivin muinaisen maan uusimpaan historiaan.

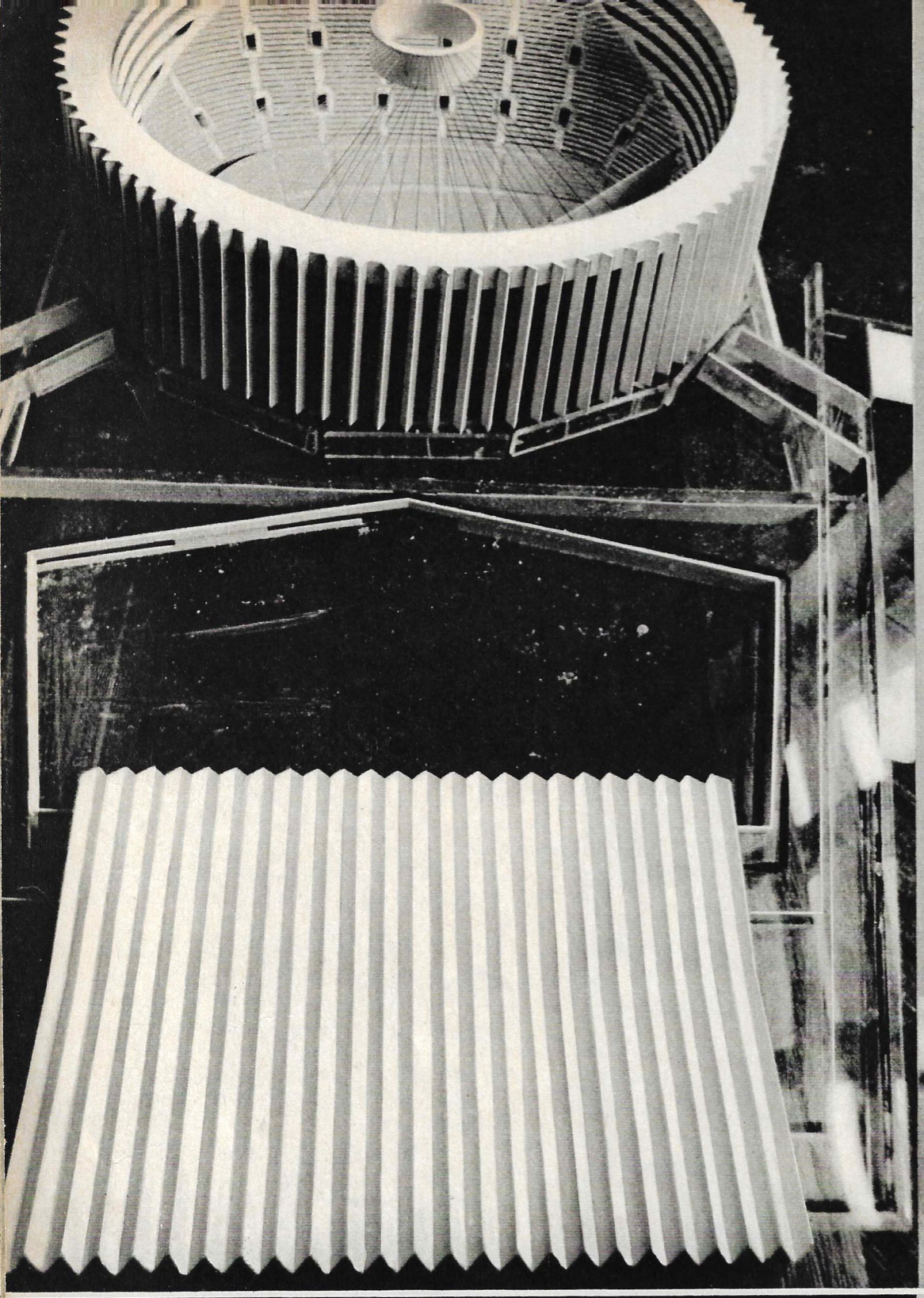

Nykypäivien Armenian rakennustaide on yhtä nuorta kuin nekin, jotka sitä luovat. Vilkaisimme piirustusta, joka askarruttaa erään huomispäivän rakennelman tekijää. Hän suunnittelee urheilukompleksia (Urheilupalatsin pienoismalli on vasemmalla). A l l a on eräästä toimivasta urheilusalista otettu kuva. Kiertäessään Armeniaa tulee toisinaan mieleen, että maisemassa ovat enää perinteellisiä vain vuoret, laaksot ja paimenten polut. Mutta silloinkin sanotaan: "Eihän toki! Ei ennen ollut tällaisia katraita..."

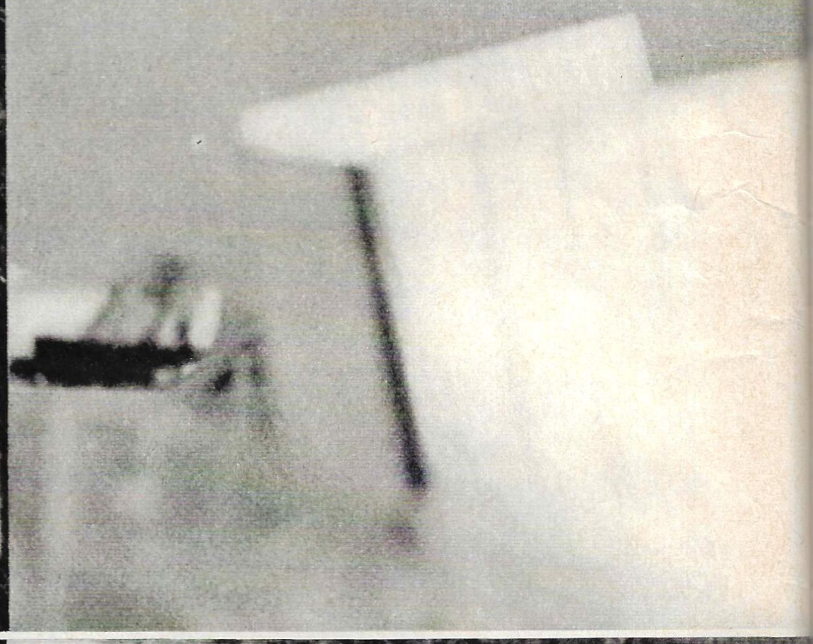

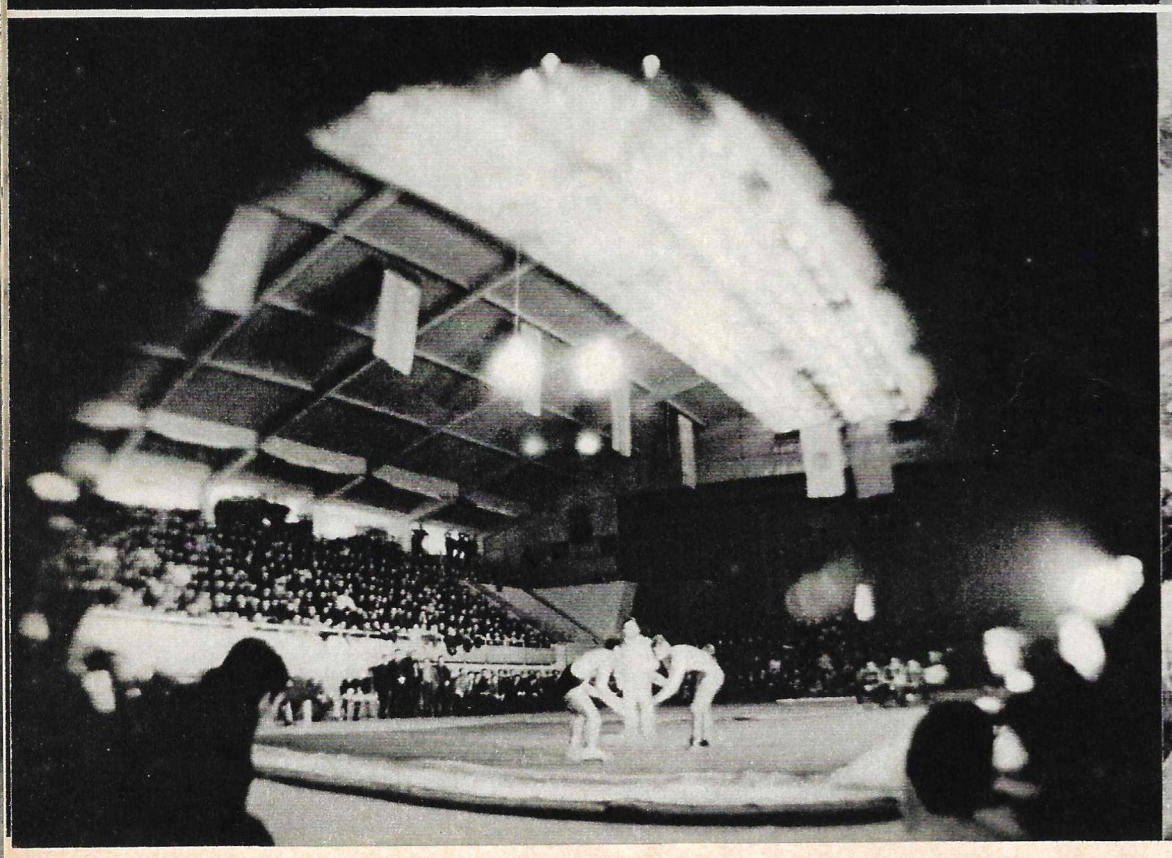

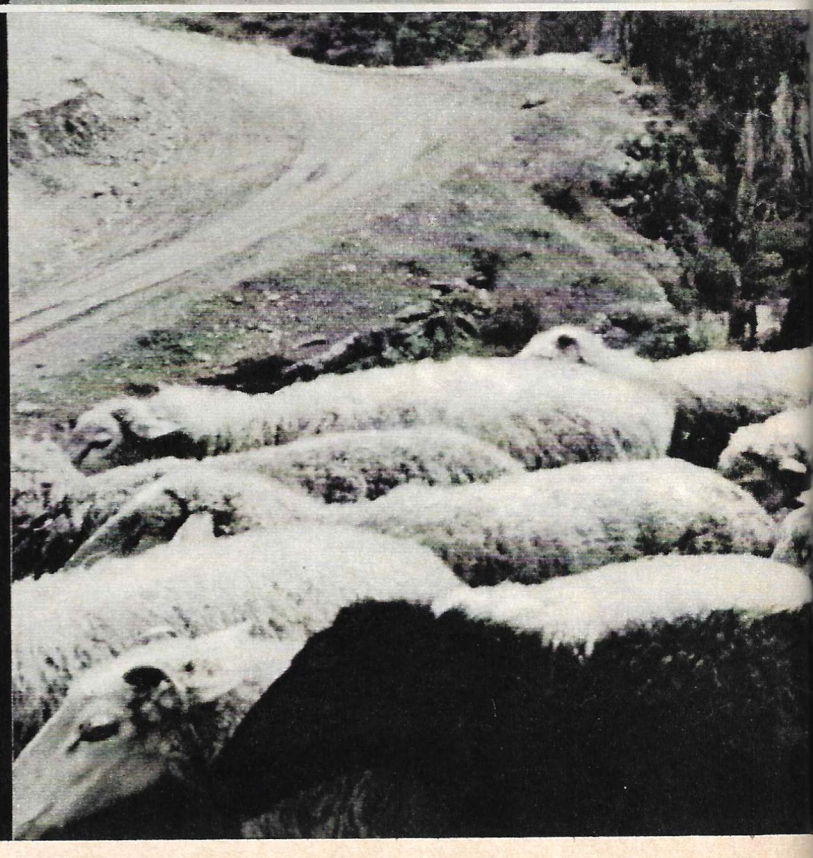

Kuvissa on muutamia Yleisliittolaisen muotitalon suunnittelemia kesämalleja.

1. Juhla-asu atlastyyppisestä painokuvioisesta silkkikankaasta. Hame on suora, jakku pidennetty, hiha ommeltu, pystykaulus ja alaspäin levenevä helma. Taiteilija N. Štšukina.

2. Ulkoiluasu. Sarafaani painokuvioisesta satiinista, pusero ja liina yksivärisestä puuvillapopliinista.

KESÄAIHEITA

Leveät hihat on koristeltu pykäreunaisella röyhelöllä ja aplikaatio-ompelein. Liina on koristeltu samalla tavalla. Aplikaatio on leikattu sarafaanikankaasta painokuvion mukaisesti. Mallissa on käytetty kansanpukimien aiheita. Värit vienoja kullanvihreitä sävyjä. Taiteilija V. Turovtseva.

3. Taiteilija L. Telegina on käyttänyt tässä mallissa yksivärisen ja pienikuvioisen kankaan yhdistelyä. Värikontrastia on voimistettu koristeen reunaan ommellulla kirkkaanvihreällä nauhalla. Tämä loma-asu on ommeltu yksivärisestä pellavakankaasta ja kuviollisesta karttuunista.

4. Loma-asu yksivärisestä valkeasta tahi kirkkaanvihreästä puuvillakankaasta, joka on koristeltu kahdella leveällä pykäreunaisella koristekaistalla. Helmassa painokuvioisesta kankaasta leikatut päällikeommellut ruusut. Taiteilija L. Telegina.

5. Urheiluyhdistelmä. Housut ja löysä miehenpaitaa muistuttava pusero painokuvioisesta puuvillapopliinista, vaaleat pastillivärit, kaksirivinen jakku ommeltu yksivärisestä popliinista. Puseron taskujen kannet ja vyö on tehty samasta kankaasta kuin jakku. Kaikkien osien reunoissa koristeommel. Taiteilija J. Ivanova.

6. Pellavainen kotiasu, jossa esiliina on valmistettu painokuvioidusta puuvillakankaasta. A. Trofimenko on luonut tämän mallin vjatkalaisten lelujen aiheita käyttäen, kirkkaine koristeellisuuksineen ja heleine väreineen, joka aikaansaadaan yhdistelemällä lämpimiä ja kylmiä värisävyjä. Päähine ja leningin ääriviivat noudattavat kansallislelujen henkeä. Asu on nykyaikainen, käytännöllinen ja sen voi helposti ommella itsekin.

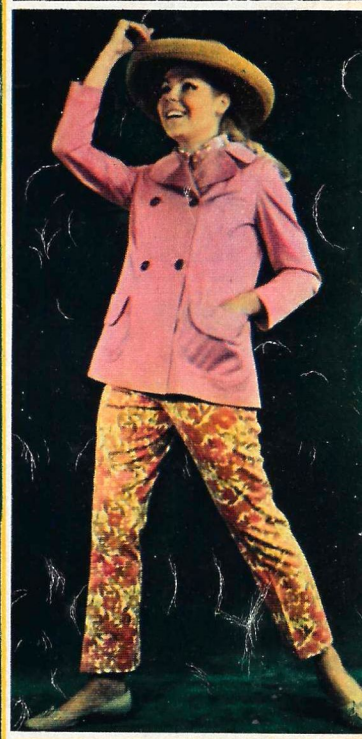

Kuvat E. KRASTOŠEVSKI.

GAZI SABIROV, KEKSIJÄ JA MINISTERI

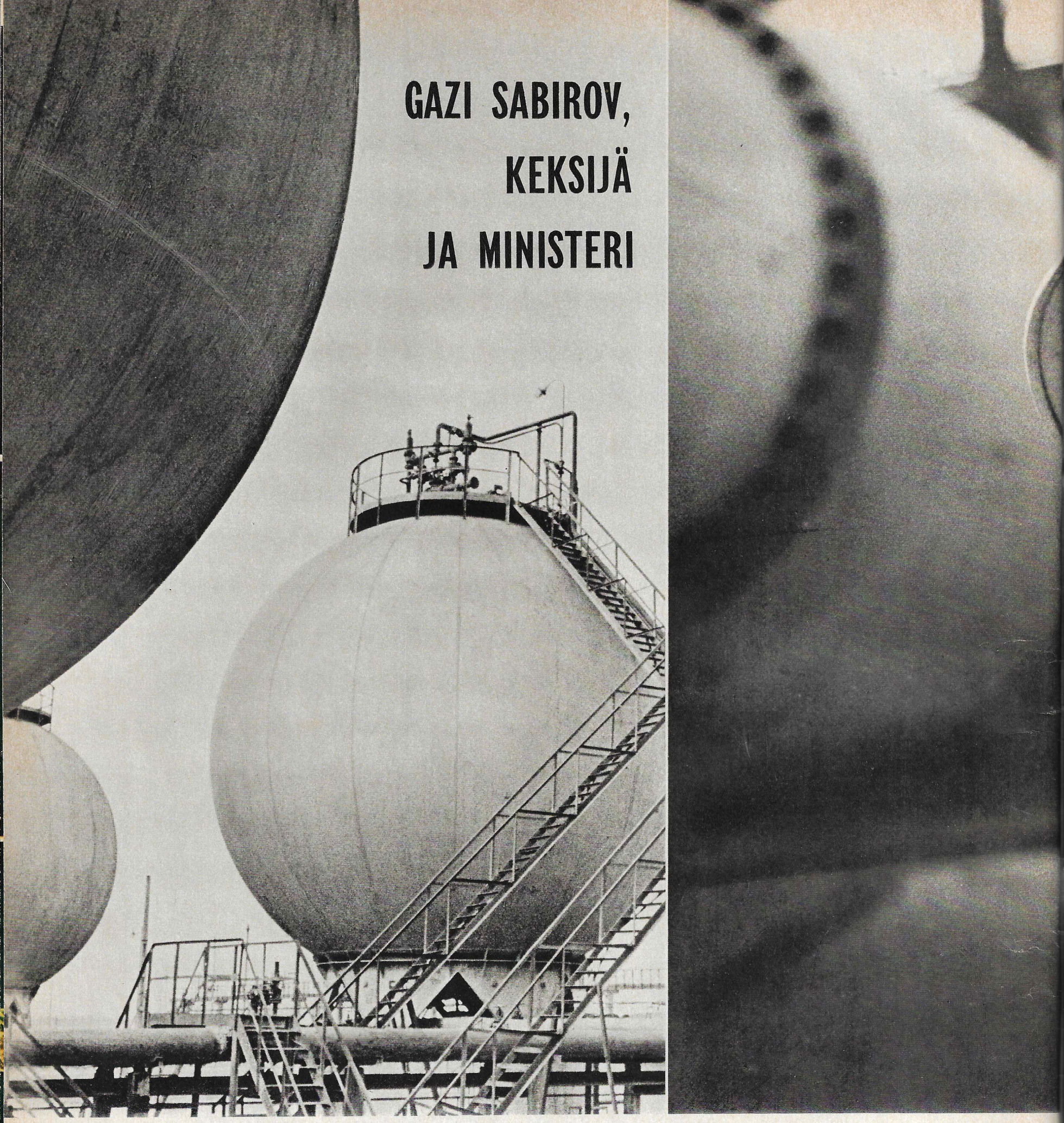

On olemassa useita selityksiä siitä, kuinka Gazi Sabirovista tuli keksijä.

Kun kymmeniä tuhansia lampaita käsittäviä katraita ajetaan Ferganan laakson keitaista vuoristolaitumille, on niiden tiellä paljon esteitä. Kenties kaikkein kavalimpia ovat joet ja purot. Ne virtaavat jäätiköiltä ja kun lampaat siirtyessään toiselle rannalle joutuivat tuohon jäätävän kylmään kylpyyn, monet kylmettyivät ja kuolivat. Kuolleiden määrä nousi tuhansiin.

Gazi Sabirov keksi kevyen ja yksinkertaisen sillan, joka voidaan panna kuilun ja kanavien ylitse (yksistään Ferganan kanavalla on kahdeksan "Sabirovin siltaa"). Paimenet ovat lakanneet pelkäämästä vuoristovirtoja. Menetykset, jotka olivat ennen kiertämättömiä, ovat vähentyneet olemattomiin.

On olemassa toinenkin selitys siitä, kuinka Sabirov alkoi keksiä. Hänen ensimmäisenä aikaansaannoksenaan olivat puuvillakuivurit. Puuvillan korjuun aikana raakapuuvillan kuivaus on eräs kapeimpia pullonkauloja. Puuvillaa kuivataan kaikkialla, missä se on mahdollista, eikä sittenkään aina ehditä ajoissa.

Sabirov keksi ilma- ja kaasukuivurin. Heti ensimmäisenä korjuukautena 430 tällaista kuivuria tuotti 150 000 ruplan säästön. Kolmannen selityksen on antanut Gazi Sabirov itse, ja se on varmaan lähimpänä totuutta: hän on keksinyt aina ja kaikkialla.

Keksijän kuuluisuus syntyi "Sabirovin pallojen" kera.

Nuo pallot ovat vierineet kirjaimellisesti kautta maailman.

"Tuon metallimiehen ura on ihmeellinen!" huudahti eräs Uzbekistanissa käynyt teollisuudenharjoittaja.

Ihmeellinenkö? Riippuu siitä, kenen mielestä. Neuvostoihmisten mielestä 30 vuoden taival viilaajasta ministeriksi ei ole niinkään harvinaista. Meillä löytyy, ja useinkin, vähintään yhtä vaikuttavia elämäkertoja. Työtätekevät ihmiset luonnollisesti itse johtavat valtiotaan.

Päätelkää itse: onko ihmeellistä, että hyvästä viilaajasta tuli mestari.

Täysin luonnollista on myös, että pystyvä mestari korotettiin työnjohtajaksi ja sitten lohkon päälliköksi.

Kokemus lisääntyi, tiedot karttuivat ja henkilö kohosi: tehtaan päämekaanikoksi, päätek-nologiksi ja asennushallinnon päälliköksi Ferganassa.

Juuri Ferganasta hänen pallonsa vierivät muihin maanosiin.

Mikä sitten on "Sabirovin pallo"?

Se on pallomainen säiliö. Enempää öljyntuottajat kuin kemistitkään eivät voi tulla toimeen ilman tällaisia säiliöitä. Pallojen valmistaminen oli hyvin työlästä, niiden asentaminen kesti kuukausia ja työt tulivat tavattoman kalliiksi.

Sabirov keksi omaperäisen keinon — kuten keksijätodistuk-

(Jatkuu siv. 42)

SYDÄN

SUONEMME, JOITA PITKIN SYDÄN PUMPPAA VERTA, KÄSITTÄVÄT n. 160 000 KILOMETRIÄ. ANATOMIAN OPPAAT TAVALLISESTI KUVAAVAT SYDÄMEN OLEVAN VOIMAKAS PAKSUSEINÄMÄINEN LIHAS, JOSSA SIELLÄ TÄÄLLÄ HAARAUTUVAT SUONET. TÄTÄ TAVALLISTA VUOSISATOJEN KULUESSA MUODOSTUNUTTA KÄSITYSTÄ JOUDUTTANEEN NÄHTÄVÄSTI HIEMAN TARKISTAMAAN LÄÄKÄREIDEN LENINGRADIN LISÄVALMENNUSKORKEAKOULUN TYÖNTEKIJÄN, KIRURGI SERAFIMA SAMOILOVAN TUTKIMUSTEN POHJALLA.

S. Samoilova on kymmenen vuotta tutkinut sydänsuonten anatomiaa käyttäen tutkimuksissaan omaperäisiä menetelmiä. Hän on tutkinut eri ihmisten — nuorten ja vanhojen, sairaiden ja terveiden sydänsuonten muotoa, sijaintia ja erikoisuuksia ja rakentanut kokonaisen gallerian havainnollisia sydänmalleja, joista jokainen muistuttaa, kuten kuvista näkyy, mutkikasta värillistä pitsiä. S. Samoilo-

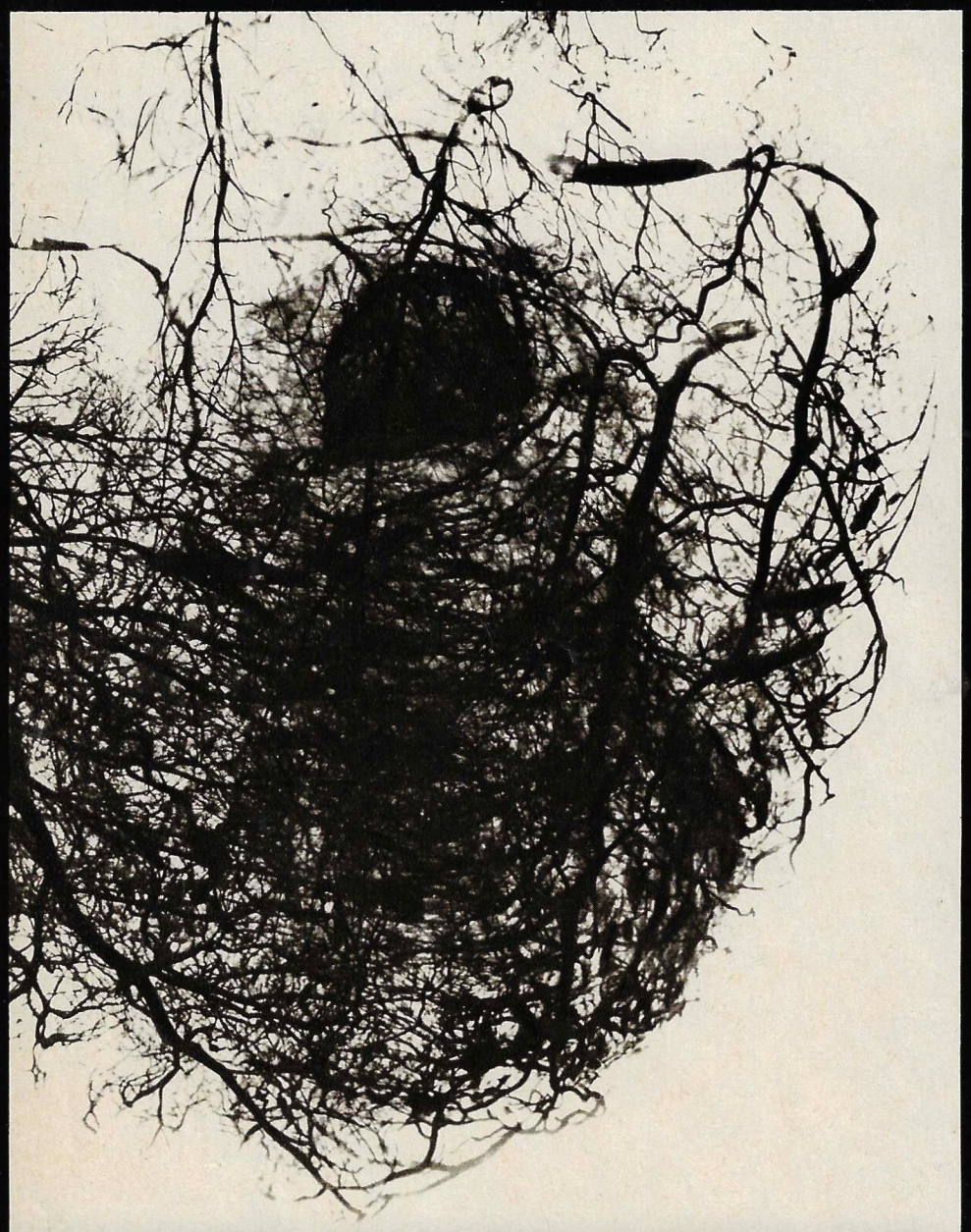

GAZI SABIROV, KEKSIJÄ JA MINISTERI

(Loppu. Alku siv. 40)

sessa sanotaan — kaksoiskaarevien lehtien valmistamiseksi pallomaisia säiliöitä varten.

Jos otetaan kaksi samanlaista jättiläispalloa — toisen, jonka on valmistanut tunnettu länsisaksalainen yhtiö "Phoenix-Rheinrohr", ja Sabirovin säiliön, niin jälkimmäinen on kolme kertaa halvempi. Sitä paitsi sen voi asentaa 12 päivässä, kun taas länsisaksalaisen asentamiseen menee kaksi ja puoli kuukautta.

— Siis se on hieman edullisempi, sanoo Sabirov vaatimattomasti.

Tämä "hieman" on tuottanut maalle jo kymmenien miljoonien säästön.

Sabirovin keksimä pallojen valmistamisen menetelmä on patentoitu jo Ranskassa, Englannissa, Japanissa ja monissa muissa maissa.

("Gazi Sabirov patentoi "ohimennen" pallomaisten säiliöiden kanssa vielä useita keksintöjä. Niiden joukossa on manipulaattori, jota käytetään pallomaisten säiliöiden täysautomaattisessa hitsauksessa. Manipulaattori on jo käytössä monissa maissa.)

Kun ansioitunut keksijä Gazi Sabirov nimitettiin 1965 Uzbekistanin ministerineuvostoon, se ei ihmetyttänyt ketään.

Uuden ministerin järjestelykyky joutui kohta kovaan kokeeseen: Taškentia kohtasi onnettomuus. Toinen toistaan seurasivat maanalaiset sysäykset. Asennus- ja erikoisten rakennustöiden ministeriö, jota Sabirov johti, joutui lisäämään työmääräänsä moninkertaisesti. Se oli luonteen lujuuden koetus, kaik-

va päätyi johtopäätökseen, että ON PALJON TARKEMPAA, KUN KUVITTELEE SYDÄNTÄ SIENENÄ, JONKA TÄYTTÄÄ KAUTTAALTAAN KESKENÄÄN YHTEYDESSÄ OLEVIEN KANAVIEN ERITTÄIN SEKAVA LABYRINTTI, KUIN TIIVIINÄ LIHAKSENA.

Nämä suoniyhteydet ovat kuvioltaan, tiheydeltään ja luonteeltaan yksilöllisiä. On vuolasverisiä ja huokoisia sydämiä ja toisaalta vähäverisiä sydämiä, joissa on niukalti suonia. Sydämen supistuessa sen suonten tilavuus muuttuu jatkuvasti: ne milloin laajenevat, milloin supistuvat — tapahtuu se, mitä lääkärit nimittävät herkeämättömäksi "vasomoottoreiden leikiksi" ja sen vuoksi suonianatomian omalaatuisuus määrittelee suuresti meidän kunkin "sydämen yksilöllisyyden", taipuvaisuuden erinäisiin sydänsairauksiin.

Tiedetään että "hypertonian ja skleroosin" vuosisadalla tavataan sydänsuonten viallisuutta hyvin usein. Samoilova väittää, että sydänlääkäreiden, terapeuttien ja sitä suuremmalla syyllä kirurgien tulee perehtyessään kunkin potilaan sydämen yksilöllisyyteen ottaa huomioon suonianatomian vivahteet. Tämä on tärkeää varsinkin sydänleikkauksissa.

Suoritettuaan 10 vuotta kestäneen retken "sydänsuonten sokkeloihin" Samoilova on laatinut yhteenvetona "Sydänsuonten kuvaston", joka kohdakkoin ilmestyy painosta ja on jo saanut johtavien sydänspesialistien hyvät arvostelut. "Tähän oppaaseen kootut tiedot ovat äärimmäisen tarpeellisia kaikille, jotka tutkivat kardiologiaa, ja tulevat epäilemättä vaikuttamaan huomattavasti sydänkirurgian vastaiseen kehitykseen", sanoo "Kuvaston" alkulauseessa tunnettu kirurgi, Neuvostoliiton terveydenhoitoministeri akateemikko B. Petrovski.

J. ŠIŠINA.

K u v i a kustannusliike Meditsinan painoon valmistelemasta "Sydänsuonten kuvastosta".

kien ominaisuuksien ja kykyjen tarkastus.

Kuinka Gazi Sabirov työskenteli? Uzbekistanin SNT:n kunniarakentajan kunnianimi puhuu itse puolestaan.

. . .Kun Sabirovista tuli ministeri, monet hänen ystävänsä olivat huolissaan: kunhan hallinnollinen työ ei häiritsisi keksimistä?

Elämä on jo vastannut kaikkiin noihin epäilyksiin. Ammattimiehet pitävät suurimerkityksisenä Sabirovin uutta keksintöä, joka on jo valmistumisvaiheessa ja joka heidän laskelmiensa mukaan tietää suurta edistystä tuotannossa.

. . .Napoleon toisti aikoinaan mielellään, että jokaisella hänen sotilaallaan on marsalkan sauva laukussaan.

Muuntaen kuuluisan korsikalaisen sanoja voimme sanoa: jokaisen työläisen on varauduttava siihen, että hänen kädessään voi joskus olla ministerin salkku.

. . .Keski-Aasiassa, missä miespolvi, johon kuului Sabirovin isä, sai vielä kokea kaikki emiirin ja kaanin vallanalaisuuden "ilot" ja missä harvinaisuutensa vuoksi työläisiä pidettiin toisesta maailmasta tulleina ihmeolentoina, ovat "teolliset elämäkerrat" jo muodostuneet tyypillisiksi.

Ministeri Sabirovilla, joka itse aloitti työtaipaleensa asentajana, ovat poika sekä vävy asentajia.

Näin syntyvät Uzbekistanissa nykyään työläisdynastiat.

Näin niiden edustajista tulee ministereitä.

Boris PRIVALOV

Valok. A. MALKIN.

LABORATORIOISSA, KLINIKOISSA, APTEEKEISSA

Regeneraatiokyky eli menetetyn elimen uudistumiskyky on korkeimmilla eliöillä huomattavasti suurempaa kuin tiedemiehet ovat tähän asti olettaneet. Siitä on kertonut Kokeellisen biologian instituutin kasvu- ja kehityslaboratorion johtaja professori L. Leozner. Laitoksessa on hoidettu vaikeaa sairautta — hiirien ja rottien maksakirroosia. Kirurgit poistivat eläimiltä osan maksaa, vähensivät täten sairaalloisen kudoksen määrää ja aiheuttivat sitten vioittuneen lohkon uudistumisen. Leikkauksen onnistumisessa on olennaista hoitojärjestys, ruokailu ja useat lääkkeet, jotka edistävät regenerointia. Tutkijat etsivät mahdollisuuksia uusien tietojen käyttämiseksi lääketieteessä.

A voimista vesistöistä — tasoitusaltaista, joista ja järvistä — otettava juomavesi voidaan puhdistaa radioaktiivisista alkuaineista johtamalla se erikoisten kemiallisten niin sanottujen poniittisuodattimien lävitse. Voidaanko tähän tarkoitukseen käyttää kemiallisten aineiden asemesta yksinkertaisia luontaisia aineita? Viimeisimmät tutkimukset osoittavat, että hieta, savensekainen hiekka ja savi ovat sangen tehokkaita puhdistajia.

Neuvostoliiton lääketieteellisen akatemian ruokailuinstituutissa on luotu uudentyyppisiä liha-, kala- ja vihannessäilykkeitä ateroskleroosia poteville henkilöille. Elintarvikkeet, joista säilykkeet valmistetaan, on puhdistettu niin sanotuista puriinipitoisista aineista, makuominaisuuksien parantamiseksi on lisätty natriumglytaminaattia ja eläinrasvat on korvattu kasvisöljyllä.

Neuvostoliiton tiedeakatemian sytologian laitoksessa suoritetaan elävän solun tutkimuksia sekä maanpäällisissä että kosmisissa oloissa. Tarkoitusta varten on rakennettu "Fotostat-1" -merkkinen koje. Pieneliöt ja selkärangattomat eläimet sijoitetaan kammioon, jossa voidaan aikaansaada erilaisia lämpötiloja ja mikä hyvänsä aurinkosäteilyn intensiteetti.

Neuvostoliittolaiset tiedemiehet ovat valmistaneet tauremysinnimisen lääkeaineen, joka on keskushermoston kiihotin sekä kardiotoninen aine. Lääke parantaa sydäntautisten vointia ja mielialaa. Haluttomuus, päänsärky, huimaus ja kipu sydänalassa heikkenee. Tauremysinillä on kyky normalisoida verenpaine.

Potilaan sisäelimiä voidaan tutkia yksityiskohtaisemmin kuin ennen käyttämällä "Giprozdrav"-tutkimuslaitoksessa suunniteltua röntgenograafista telinettä. Tämän laitteen avulla voidaan ottaa tomogrammeja (kerroksittaiskuvia) sekä kolmiulotteisia röntgenkuvia.

Lähitulevaisuudessa ryhdytään hoitamaan haavoja vienosti tuoksuvilla hauteilla sekä parantamaan ihotauteja miellyttävän hajuisilla antibiooteilla. Biologit ovat löytäneet hajukasveista fytonsidejä. Jos ne uutetaan eetteriöljyjen kanssa kasveista niin hajuvedellä ja kölninvedellä tulee olemaan myös parantavia ominaisuuksia. Tällaista kölninvettä eli lääkettä erinäisiin ihotauteihin ryhtyy tuottamaan Leningradin "Severnoje sijanie" parfyymitehdas.

On todettu että virtsa-ainetta, joka tunnetaan lääketieteessä hyvin, voidaan käyttää aivopöhöttymän ehkäisemiseen ja lieventämiseen. Se alentaa myös silmäpainetta, mikä on tärkeää pahoissa viherkaihikohtauksissa sekä tätä sairautta potevien henkilöiden valmistamisessa leikkaukseen. Virtsa-ainelääkettä näihin tarkoituksiin on ryhtynyt tuottamaan Dnepropetrovskin lääketehdas.

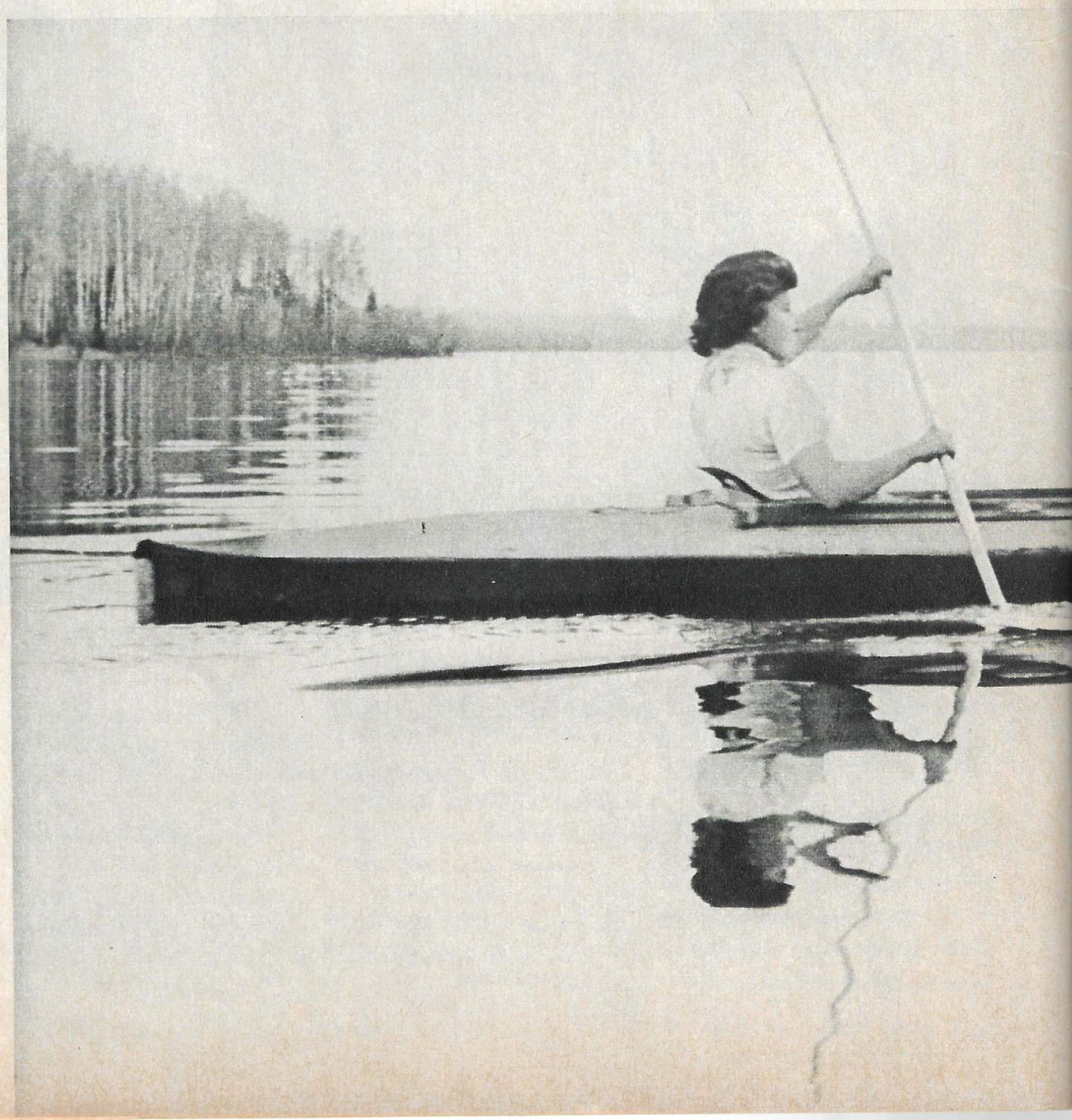

KUKA MISTÄKIN PITÄÄ

Ylimmäiset valokuvat on otettu Tallinnan jatsifestivaalissa. Alimmainen... On varmaan vaikea sanoa tarkasti, missä toinen on otettu. Kevät oli maan keskiosissa tänä vuonna siksi varhainen ja kuuma, että jäät olivat tuskin lähteneet, kun teki mieli päästä veden ääreen. Tämä ilmeisesti koskee myös valokuvaajiamme, koska lehtemme numeron valmistuessa havaitsimme yhtäkkiä sen palstoilla useita valokuvia, jotka oli otettu merten, jokien ja järvien rannoilla.

Mutta palatkaamme ylimmäisiin valokuviin.

Jatsifestivaali ei ole Eestissä uutuus, vaan tämä oli jo neljästoista. Sinne kerääntyi useita kymmeniä yhtyeitä ja useita tuhansia kuuntelijoita. Kerrotaan, että yksistään Leningradista ja Riiasta oli saapunut Tallinnaan tuhansia jatsimusiikin suosioita. Festivaalilla oli myös ulkomaisia yhtyeitä.

Keskeiseksi tapahtumapaikaksi muodostui Kalevin urheilusali. Tämä on kuitenkin ehkä hieman epätarkkaa, sillä festivaali, jos se onnistuu — ja tämä epäilemättä onnistui — ei jää mielellään neljän seinän suojiin. Jatsi virtasi kaduille, väittelyt ja tutustuminen jatkui kahviloissa ja hotelleissa.

Tahallamme vältämme arvioimasta soittajien taituruutta katsoen, että festivaalin suurinta menestystä eivät ilmaise jonkin yhtyeen tai jonkun solistin saamat suosionosoitukset. Festivaalin menestys on siinä, että se on pystynyt muodostumaan perinteelliseksi toisin sanoen yhdistämään esittäjien ja kuuntelijoiden innostuksen.

Valok L. BERGOLTSEV
ja V. RUIKOVITŠ.

Moskovalainen kustannusliike "Malyš" on julkaissut pienimpiä lukijoita varten venäläisen kansansadun "Karhu ja tyttö". Kuvittanut taiteilija T. Koljušev.

Olipa kerran mies ja vaimo. Heillä oli tyttönen Maša. Mašan ystävättäret lähtivät kerran marjaan ja kutsuivat häntä mukaansa. Isä ja äiti päästivät Mašan, mutta käskivät hänen pysyä tyttöystävien mukana. Kun tyttöset olivat päässeet metsään, he rupesivat poimimaan marjoja.

Satu nokkelasta Maša-tytöstä ja tyhmästä karhusta

Maša alkoi miettiä: kuinka pääsisi karhulta pakoon? Hän mietti miettimistään ja lopulta keksi.

— Karhu, vie isälle ja äidille kylään tuliaisia, hän sanoi.

Maša paistoi piirakoita, otti tavattoman ison korin ja virkkoi karhulle:

— Panen tähän koriin piirakoita, vie se kylään. Muista, ettet saa syödä yhtään piirakkaa! Nousen katolle ja seuraan sinua.

Heti kun karhu oli mennyt kuistille Maša kiipesi koriin ja pani päälle piirakoita. Karhu palasi, näki täysinäisen korin, nosti sen harteilleen ja lähti kylää kohti.

Se käveli ja käveli, lopulta väsyi ja virkkoi:

— Istunpa kannon päähän, syön piirakan!

Maša meni pensaiden taakse ja jäi tytöistä jälkeen.

Maša kulki metsässä kulkemistaan, oli aivan eksyksissä, kun hän näki metsässä mökin. Maša koputti, kukaan ei vastannut. Hän työnsi ovea, se avautui.

Maša meni mökkiin, istui penkille. Mökissä asui karhu. Karhu palasi illalla, näki tytön ja ilostui.

— Nyt en päästä sinua pois, se sanoi. — Rupeat asumaan luonani!

Maša itki, mutta mitäpä hän mahtoi. Hän jäi karhun luo asumaan.

Karhu lähti metsään koko päiväksi ja kielsi Mašaa menemästä mihinkään ilman lupaa.

— Jos karkaat, saan sinut kuitenkin kiinni ja silloin varmasti syön! karhu sanoi.

Mutta Maša huusi korista — näen, näen! Älä istu kannon päähän, älä syö piirakkaa!

Karhu vilkaisi ympärilleen ja tuumi:

— Kylläpä on ovela. Istuu korkealla, näkee kauas!

Karhu nosti korin harteilleen ja jatkoi matkaa. Jonkin ajan kuluttua se tuumi:

— Istunpa kannon päähän, syön piirakan.

Mutta Maša huusi korista jälleen:

— Näen, näen, Älä istu kannon päähän. Älä syö piirakkaa.

Karhu pelästyi:

— Kylläpä on ovela! Istuu korkealla, näkee kauas!

Näin sanottuaan se lähti juoksemaan nopeammin.

Se juoksi kylään, löysi talon, missä Mašan isä ja äiti asuivat ja koputti portille:

— Tuk, tuk, tuk! Avatkaa, toin tyttäreltänne tuliaisia!

Mutta koirat vainusivat karhun ja hyökkäsivät sen kimppuun. Karhu pelästyi, laski korin portin pieleen ja itse kimpaisi metsään.

Mies ja vaimo menivät portille, nostivat korin. Korissa istui Maša ja nauroi.

ATERIOIMME VENÄLÄISITTÄIN

MOSKOVALAINEN RASSOLNIK

Valmistetaan kana- tai lihaliemi. Käristetään voissa juurekset ja sipuli. Liemeen pannaan kurkkuviipaleet ja persilja, keitetään 15—20 minuuttia. Sen jälkeen lisätään (kirpeyttä varten) suolakurkuista siivilöity suolavesi, silpottu suolaheinä, pinaattia, keitetään vielä 5—10 minuuttia minkä jälkeen lisätään käristetyt juurekset ja kiehautetaan.

Nyt on otettava muna, erotettava keltuainen valkuaisesta. Keltuainen kaadetaan pieneen kattilaan ja lisätään vähitellen kuumaa kermaa. Pidetään tulella siksi, kunnes seos saostuu, mutta sen ei saa kiehua. Sen jälkeen ehdottomasti siivilöidään.

Seos kaadetaan keittoon ja rassolnik on valmis tarjottavaksi pöytään.

240 g persiljaa, 160 g pasternakkaa, 80 g selleriä, 80 g sipulia, 160 g purjosipulia, 100 g tuoretta suolaheinää, 100 g tuoretta pinaattia, 200 g suolakurkkuja, 40 g voita, 20 g tilliä ja ruohosipulia.

STROGANOFFIN PIHVI JA PUŠKININ PERUNOITA

Naudanfilee hakataan, silvotaan suikaleiksi, suolataan, maustetaan pippurilla ja paistetaan voissa kuumassa pannussa 3—5 minuuttia. Lisätään kullankeltaiseksi käristettyä sipulia, smetanakastiketta sekä jotain kirpeämpää kastiketta ja tämä kaikki kiehautetaan.

Keitetyt perunat leikataan kauniiksi lohkareiksi ja paistetaan kuumassa pannussa. Valmis pihvi ja perunat tarjotaan pöytään erikseen. Pihvin päälle sirotellaan persiljaa, perunoiden päälle hienoksi leikattua tilliä tai jotain muuta vihantaa mausteeksi.

800 g naudanfileetä, 60 g voita, 25 g vehnäjauhoja, 200 g smetanaa (hapankermaa), 20 g maustekastiketta, 200 g sipulia.

KARPALOKIISSELI VAAHTOKERMAN KERA

Karpalot survotaan kattilassa ja päälle kaadetaan kylmää keitettyä vettä 1 l yhtä marjakiloa kohti. Sen jälkeen erotetaan mehu ja marjat.

Marjojen päälle kaadetaan kuumaa vettä suhteessa 1:5 ja keitetään 5 minuuttia. Sen jälkeen siivilöidään, lisätään sokeri ja annetaan kiehahtaa koko ajan sekottaen. Sitten kaadetaan kylmään keitettyyn veteen liuotetut perunajauhot, viimeksi karpalomehu. Tämä kaikki sekoitetaan ja jäähdytetään.

Jäähdytetty kiisseli tarjotaan kylmän vaahtokerman kera.

160 g karpaloita, 160 g kidesokeria, 60 g perunajauhoja, 250 g kermaa.

RAJALLA

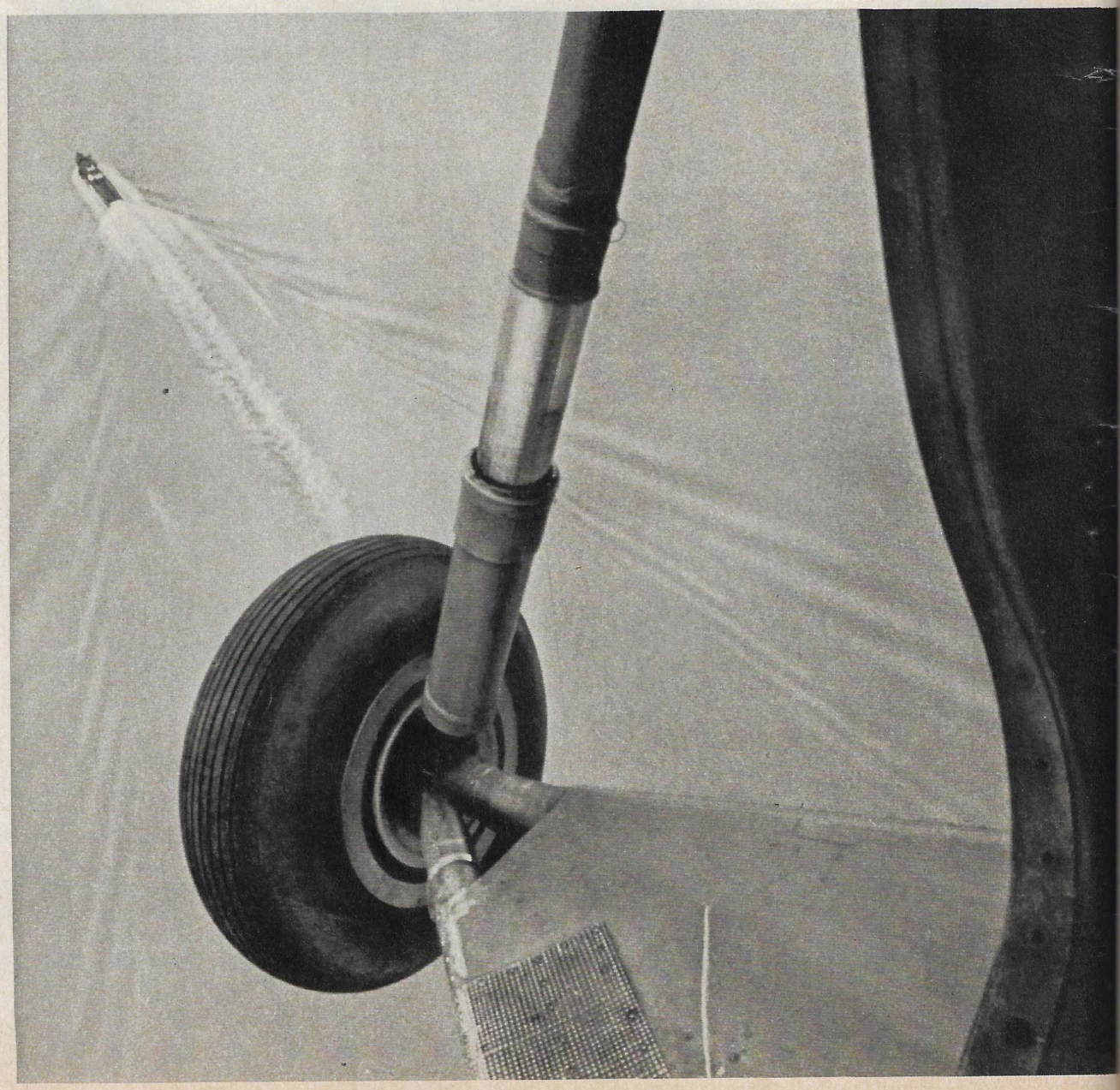

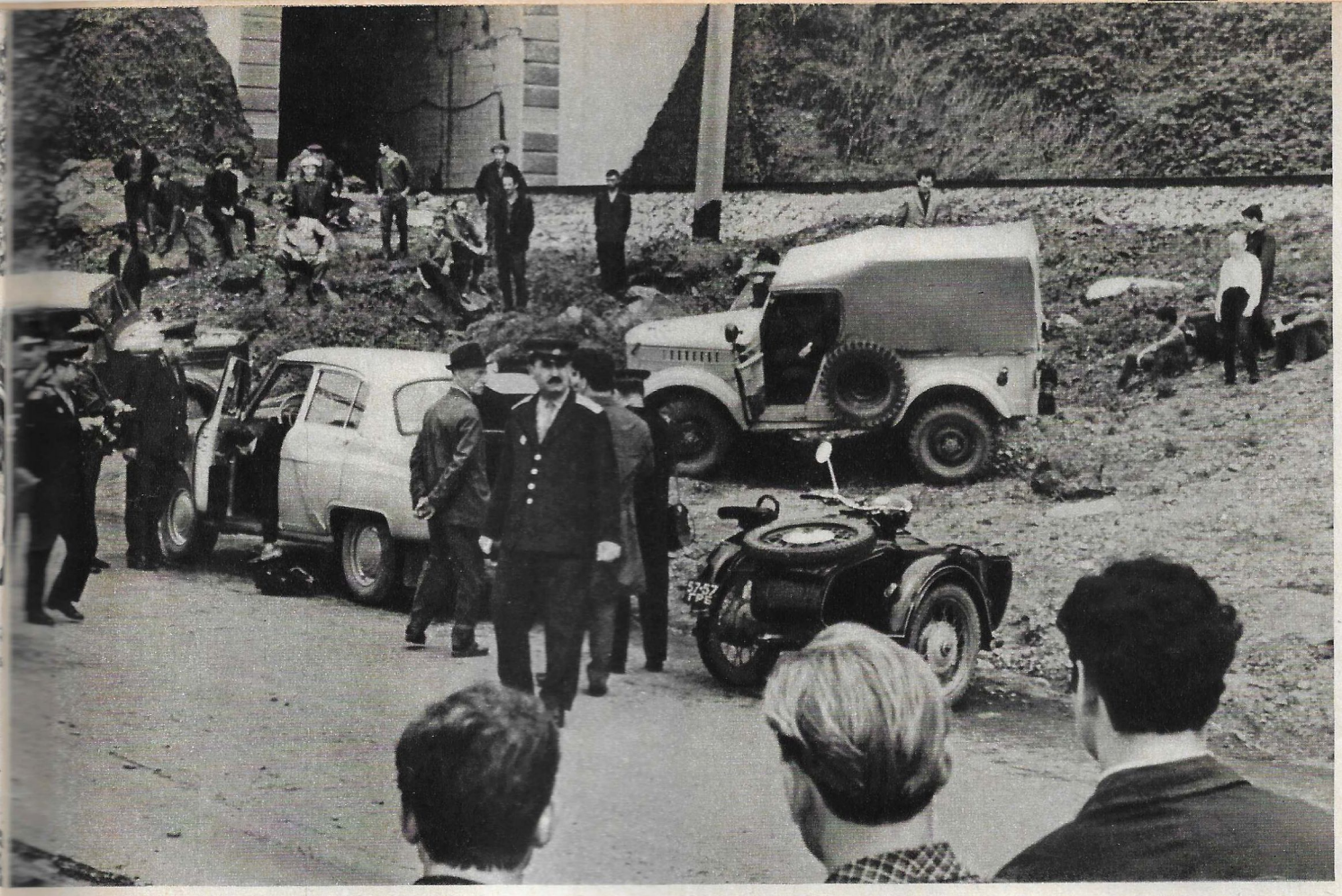

KUINKA TENGIZ ABAŠIDZE PALKITTIIN MITALILLA

M. NATŠINKIN.

Ulkomaisten lukijoittemme kirjeissään esittämien kysymysten joukossa on myös tällaisia: tapahtuuko teillä vakavia rikoksia ja kuinka ne paljastetaan.

Otimme yhteyden henkilöihin, jotka virkansa puolesta kamppailevat rikollisuutta vastaan.

— Ei liene kovin helppoa valmistella reportaasia vastaukseksi noihin lukijoiden pyyntöihin, he vastasivat. — Tämä johtuu siitä, että meillä tapahtuu nykyään verraten vähän vakavia rikoksia. Luullaksemme tämä ei harmita teitä.

Reportterillemme M. Natšinkinille, joka työskenteli silloin Batumissa, annettiin ohjeet: odottakaa. Jos sattuu sellaista, mikä kiinnostaa meitä, viranomaiset antavat hänelle viipymättä tiedon. Kaupungin valitsimme itse. Myönnämme, että valinnassa esittivät osaansa vanhat käsitykset: huomattu Mustan meren satama, lähellä rajaa. Arvelimme että tällaisissa paikoissa saattaa varmimmin sattua jotain sellaista.

Niinpä M. Natšinkin odotti tietoa 32 päivää. Hän oli jo lakannut toivomasta, kun hänen hotellinsa eteen ajoi varhain aamulla virka-auto.

Valtatiellä, 5 kilometrin päässä Batumista oli löydetty vuokra-auto ja siitä kuljettajan ruumis. Alkoi valokuvakatsauksen valmistelu.

M. Natšinkin aikoi näyttää lukijoille ne nykyaikaiset monimutkaiset tekniset välineet, joita tutkijoilla on käytettävissään. Hän aikoi näyttää kuulustelijoiden pitkän ja tunnontarkan työn.

Mutta rikollinen pidätettiin 52 tunnin kuluttua murhasta. Yhtäkkiä näyttämölle ilmestyi 8. luokan oppilas Tengiz Abašidze (vasemmanpuoleinen kuva). Hän pani kaikki reportterin suunnitelmat sekaisin, ja aivan yllättäen, mutta ansaitusti muodostui kuvauksen päähenkilöksi.

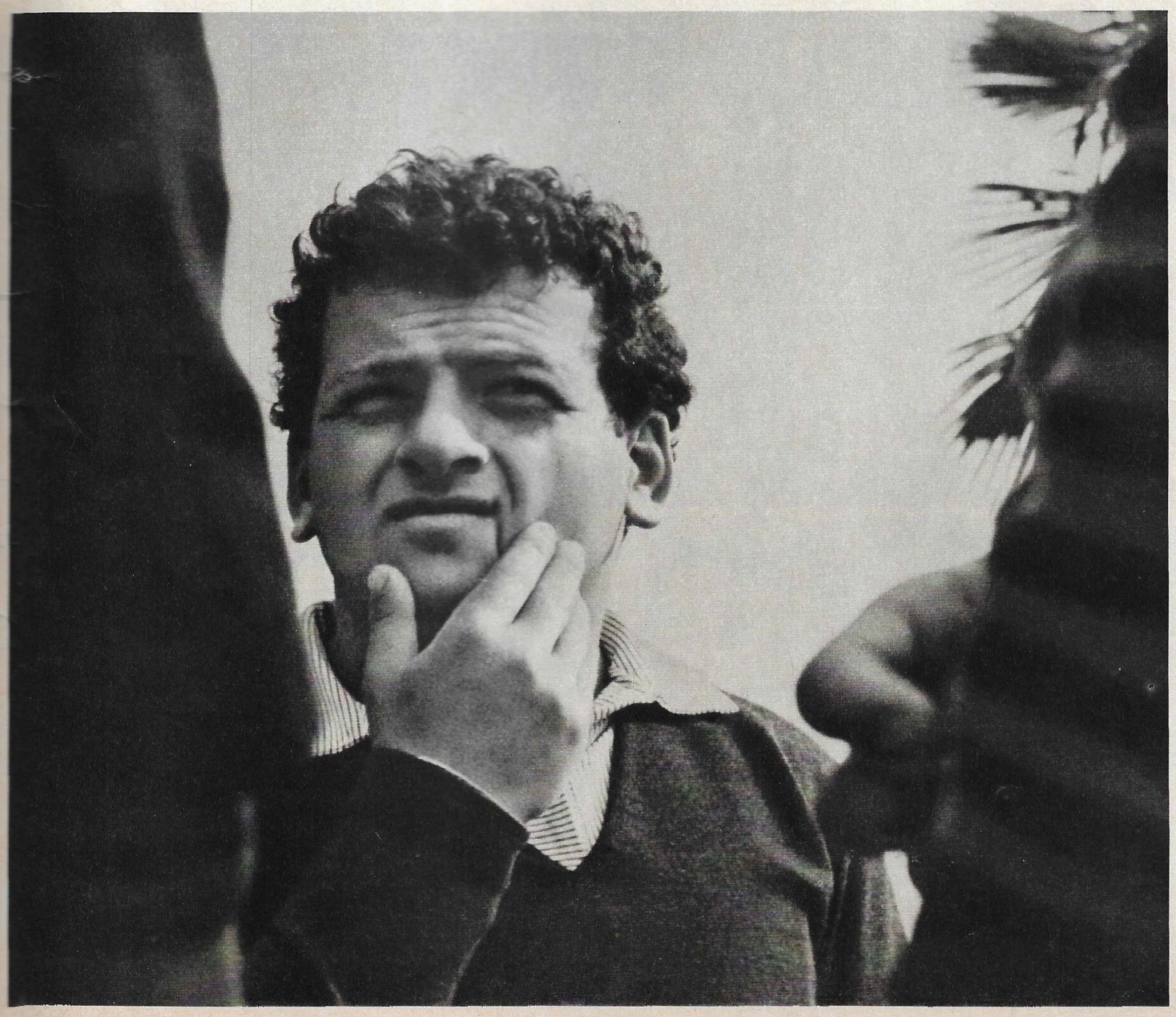

Etsivät ja asiantuntijat eivät olleet vielä saaneet työtään valtatiellä valmiiksi, kun rajavartijoiden moottorivene lähti kiireesti merelle. Oli saatu tietoja, että siellä oli löydetty palaneen veneen jäännökset. Olisiko se jotenkin yhteydessä murhaan?

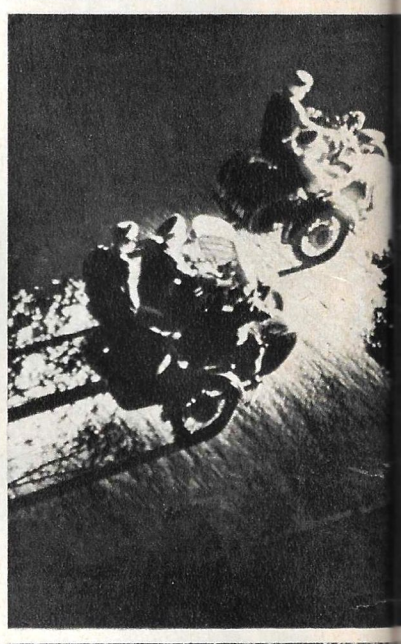

• Rikospaikalta löydettiin luoti. Asiantuntijat totesivat: laukaus oli ammuttu 23 cm etäisyydestä katkaistusta 16 kaliiperin haulikosta.

Mutta miksi kuljettaja oli murhattu? Mistä olisi etsittävä rikollista?

Etsivien luo juoksi hengästyneenä 16-vuotias koululainen Tengiz Abašidze. Hän kertoi, että oli aikonut aamulla mennä käymään noin kilometrin päässä asuvan ystävänsä luona. Ylittäessään puita ja pensaita kasvavia kukkuloita hän näki, että pienessä luolassa makasi mies. Se hämmästytti nuorukaista. Hän käsitti myös, mitä se saattoi tarkoittaa, koska lähellä on valtakunnan raja.

Tengiz piiloutui pensaisiin ja rupesi seuraamaan. Hän oli väijyksissä kaksi ja puoli tuntia. Hän näki kuinka tuntematon heräsi katsellen levottomasti ympärilleen, meni peseytymään purolle ja lähti sen jälkeen jonnekin piilotettuaan luolan viereen matkalaukun.

Tengiz opasti etsivät luolan luo. Matkalaukusta löytyi venäläis-englantilainen sanakirja ja tulkkikirja sekä rajaseudun karttа. Matkalaukusta löytyi myös 16 kaliiperin haulikonpanoksia sekä verinen paita.

• Syntyi olettamus: luolassa oli nukkunut kuljettajan murhaaja, joka kenties valmistautuu pakenemaan ulkomaille. Ryhdyttiin heti toimenpiteisiin rajan vartioinnin vahvistamiseksi. Kysymyksessä on ympäröiville vaarallinen mies. Sen vuoksi valtatielle ja Batumin kaduille ilmestyi partioita.

Nuorukaisen kuvauksen pohjalla asiantuntijat laativat rikollisesta niin sanotun "suullisen valokuvan". Kuva oli tietysti varsin ehdollinen, mutta Tengiz ei ollut unohtanut yhtään tunnusomaista piirrettä tuntemattoman olemuksesta.

Kuvaukseen tutustutettiin rajavartijoiden ohella myös väestö: jos huomataan tämän näköinen henkilö, pyydetään ilmoittamaan viipymättä viranomaisille.

• Luola oli edelleenkin tyhjä. Salaperäinen asukas ei ilmestynyt. Täällä häntä odotti tietenkin väijytys. Mutta ehkä hän ei palaakaan? Ehkä hän jo pyrkii rajalle? Näin kului vuorokausi, alkoi toinen. Tutkimuksia suorittavat henkilöt tarkastivat vielä yhden johtolangan. Eräässä matkalaukusta löydetyssä kirjassa oli Leningradin lähistöllä sijaitsevan Lugan kaupungin kirjaston leima. Lähetettiin kiireellinen kysely: kuka oli lainannut kirjastosta kirjan? Vastaus tuli nopeasti, muttei ilahduttanut: kirja oli varastettu kirjastosta.

Selvisi myös mistä palaneen veneen jätteet olivat ilmestyneet: se oli tavallinen sattuma.

• Kolmantena päivänä murhasta (tasan 52 tunnin kuluttua) luolan luona väijytyksessä olevat rajavartijat kuulivat jonkun nousevan mäelle raskaasti hengittäen.

Puiden lomassa nähtiin tuntematon mies. Kun hänelle huudettiin, hän yritti lähteä pakoon. Samassa päästettiin irti koira. Tuntematon heitti jotain pensaikkoon. Sen jälkeen, kun hänet oli pidätetty, koira löysi ja toi katkaistun haulikon. Pidätetyltä löydettiin taskusta panoksia ja avoin veitsi.

Tutkimuksissa todistettiin, että luolan asukas oli kuljettajan murhaaja. Rikollinen oli syyllistynyt lukuisiin varkauksiin ja ryöstöihin, pelkäsi rangaistusta ja oli sen vuoksi päättänyt ylittää rajan. Hän oli murhannut kuljettajan, koska tämä oli alkanut epäillä ja aikonut toimittaa miehen miliisin käsiin. Rikollinen itse kertoi tämän kuulusteluissa.

Kohta tämän jälkeen saatiin tietää että Tengiz Abašidze oli palkittu mitalilla "Kunnostautumisesta SNTL:n valtakunnan rajan suojelussa".

Julkaistun johdosta

KILPAILUN VAUHTI

Lehden viime numerossa julkaistiin Neuvostoliiton ministerineuvoston tilastollisen keskushallinnon apulaispäällikön professori L. Volodarskin kirjoitus "Neuvostomaa rakentaa". Siinä tekijä puhuu sosialismin talouden luomisesta ja koskettelee muun muassa kahden talousjärjestelmän — sosialismin ja kapitalismin — välistä kilpailua. Tuosta kilpailusta päätellään usein vertaamalla Neuvostoliiton ja USA:n talouselämää. Viime aikana on saatu uutta aineistoa. Julkaisemme näiden maiden talouselämän kasvun vauhtia kuvaavan taulukon vuosilta 1951—1966 (prosenteissa v. 1950 verrattuna).

		Yhteensä	Asukasta kohti
Kansantulo	SNTL	391	302
	USA	177	136
Pääomasijoitukset	SNTL	474	367
	USA	160	124
Teollisuustuotanto	SNTL	497	384
	USA	209	161
Maataloustuotanto	SNTL	201	155
	USA	135	104
Tavarakuljetukset	SNTL	409	316
	USA	149	115

Neuvostoliiton teollisuustuotannon volyymi lisääntyy kuluvana viisivuotiskautena noin puolitoistakertaiseksi. USA:n virallisten tilastotietojen mukaan Amerikan talouselämä on päässyt tällaiseen kasvuun suotuisimpanakin aikanaan vain puolta pitemmässä ajassa (1955—1965).

Teoksissaan porvarilliset asiantuntijat väittävät, että tuotannon kasvu sodanjälkeisenä aikana on Itä-Euroopassa tapahtunut nopeasti, muttei kuitenkaan nopeammin kuin Länsi-Euroopassa, ja viime vuosina jopa hitaammin ja että väestön elintason kasvu on Euroopan sosialistisissa maissa ollut paljon vähäisempää kuin Länsi-Euroopassa.

Entä mitä sanovat objektiiviset tarkkailijat — tilastotiedot?

Tässä on asetelma kansantulon ja teollisuustuotannon kasvun vauhdista SEV:in jäsenmaissa ja yhteismarkkinamaissa (prosenteissa).

	SEV:in jäsenmaat	Yhteismarkkinamaat
Kansantulon keskimääräinen vuotuinen kasvu 15 vuoden ajalta (1951—1965)	8,4	5,5
Teollisuustuotannon keskimääräinen vuotuinen kasvu		
16 vuoden ajalta (1951—1966)	10,4	6,9
9:nä vuonna (1958—1966)	9,1	5,9
5:nä vuonna (1962—1966)	8,1	5,4
Eräiden teollisuustuotteiden tuotannon keskimääräinen vuotuinen kasvu 15 vuonna (1951—1965)		
sähkövoima	11,3	8,3
teräs	8,4	6,9
väkilannoitteet (normaaliyksiköissä)	10,4	6,9
sementti	12,2	7,8

Tilastotiedot osoittavat vaa'an kallistuvan yhä enemmän uuden yhteiskuntajärjestelmän hyväksi.

EPÄTAVALLISTA

PÄÄSYLIPUN ASEMESTA KYYNELET

Kun neuvostoliittolaisen sirkuksen näyttelijät olivat vierailulla Australiassa eräs paikallinen sanomalehti julkaisi kuvan itkevästä tyttösestä, mihin oli liitetty selitys: "Hän itkee siksi, että hänellä ei ole lippua neuvostoliittolaisen sirkuksen esitykseen." Tyttöä päätettiin auttaa: näyttelijät jättivät lehteen ilmoituksen, jossa tyttöä kutsuttiin esitykseen. Esityksen alkuun mennessä oli impressaarin luo ilmoittautunut 14 tyttöstä. Selvisi että he olivat kaikki itkeneet tuona päivänä ja jokainen oli päätellyt kutsun koskevan häntä. Jouduttiin etsimään salista paikat kaikille neljälletoista.

SUSI GEOLOGINA

Mugodžarissa, Ural-vuorten eteläisimmässä osassa on löydetty Uralin kolmanneksi suurin asbestiesiintymä. Viimeisen pisteen etsiskelyissä auttoi susi. Vaeltaessaan vuorilla geologit kiinnittivät huomiota vähäiseen syventymään, jota ympäröi valkea reunus. Vajoama osoittautui sudenpesäksi, ja pöyheä reunus oli erinomaista haponkestävää asbestia. Seudulla suoritetut tutkimukset osoittivat, että kartalle voidaan merkitä arvokkaan kivennäisen uusi esiintymä.

ARPAONNEN PILOJA

Arpajaiset tutustuttivat viisi samannimistä leningradilaista naisasukasta, joilla oli sama nimi Ivanova: kaikki olivat voittaneet moottoripyörän. Onnetar oli jakanut palkinnot iän mukaan: nuorin, 19-vuotias Ljudmila sai vaatimattomimman 465 ruplan arvoisen moottoripyörän, ja vanhin 55-vuotias Tatjana kalleimman, 1 250 ruplan arvoisen. Selvisi että kaikkien viiden miehet ovat moottoripyöräilijöitä.

HOPEA-AALTO

Wrangelin saaren rannoilla riehui useita päiviä myrsky. Kun myrsky tyyntyi, kalastajat lähtivät pyyntiin. Eräässä poukamassa he näkivät lukuisia lokkeja, jotka huutaen kiertelivät kapean särkän ympärillä. Tultuaan lähemmäksi kalastajat ällistyivät. Noin puolen sadan metrin päähän vedestä oli hyytynyt omalaatuinen hopealohkare — kalavalli. Myrsky oli heittänyt sen maihin ja pakkanen oli jäädyttänyt sen. Kalastajat palasivat kerällaan runsas "saalis".

ONNETTOMUUS TILAUKSESTA

Tiedetään että palokuntalaiset järjestävät joskus koepaloja voidakseen kokeilla uusia sammutusvälineitä. Riikalaiset vaunujen suunnittelijat puolestaan järjestävät "rautatieonnettomuuksia". Miksi? Riiassa on hiljattain ylinopeita sähköjunia varten valmistettu alumiinilejeeringistä kevennetty vaunukori. Aluksi koria puristettiin erikoistelineellä ja sitten kokeiluradalla. Keinotekoiset törmäykset muita vaunuja vasten eri nopeuksilla osoittavat insinööreille vaunun lujuusrajat.

SFINKSI ASETTAA KYSYMYKSIÄ

Kuten mytologiasta tiedetään, sfinksit olivat arvoitusten mestareita. Karakalpakiassa (Länsi-Uzbekistan) hiljattain löydetty marmorinen sfinksi on itse arvoitus. Metrin korkuisen veistoksen löysivät sähkölinjaa rakentavat työläiset 120 cm syvyydestä. Nyt arkeologeilta odotetaan vastausta kysymyksiin: kuinka sfinksi on ilmestynyt Karakalkian vuoristoon? Kuka on veistänyt sen? Mistä se on peräisin: Amu-Darjan vaiko Niilin rantamilta?

EPÄTAVALLISTA

LÄÄKÄRIN NEUVOJA

SYDÄMEN KOURISTUSTAUTI

Sydämen kouristustaudin eli stenokardian (angina pectoris) pääoire on rintalastan takana tuntuva kipu, joka säteilee käsivarteen, niskaan ja selkään. Kreikkalaisista sanoista "stenos" — kapea, ahdas ja "kardia" — sydän, johtuva nimitys on epätarkka. Todellisuudessa ei kouristu sydän, vaan sen verenkierrosta huolehtivat valtimot. Useimmiten tällainen sairaus johtuu sepelvaltimoissa tapahtuneista sairaalloisista muutoksista. Hermojännitys, tupakanpoltto ja kylmyys vaikuttavat niihin voimakkaammin kuin terveisiin suoniin.

Tässä taudissa on tärkeää, että kanssaihmiset loisivat potilaalle rauhalliset olosuhteet ja mahdollisuuksien mukaan varjelisivat häntä tarpeettomalta liikutukselta. Jotta kouristuskohtaukset eivät koittaisi tai koittaisivat harvemmin lääkärit määräävät potilaille verisuonten kouristustiloja lieventäviä ja laukaisevia lääkkeitä: nitropentonia, eriniittia tai korotiinia, eräille auttaa daukarini, cloracesin, pastinasin. Kohtauksen ehkäisemiseksi käytetään myös papaveriinivalmisteita. Lääkkeitä nautitaan kahden-kolmen viikon ajan.

Kouristavan kivun ilmestyessä sydänalaan on erittäin tärkeää osata oikein ja — mikä on olennaisinta — ajoissa auttaa itseään. Useimmat potilaat nauttivat tällaisissa tapauksissa validolia (mentolin eetteriliuos). Jos kipu ei lakkaa 10—15 minuutin kuluttua, vaikka validolia olisi nautittu toistamiseen, siitä on luovuttava. Tehokkaammin, jo 3—5 minuutin kuluttua, vaikuttaa nitroglyseroli, varsinkin liuoksena. Eräät potilaat eivät kuitenkaan siedä tätä lääkettä, koska se aiheuttaa heille pitkällisen päänsäryn. Tällaisille potilaille voidaan suositella votšalin tippoja, joissa nitroglyseroli on laimennettu valeriaanalla tahi mentolilla. Lääkärit määräävät 3—10 tippaa, ja potilas voi kokeilemalla itse valita näistä puitteista sopivimman annoksen, joka nopeimmin lieventää kivun sydänalassa.

Saaden jotakuinkin usein kohtauksia, eräät potilaat odottavat kivun katoamista itsestään ilman lääkettä. Sitä ei saa tehdä! Jos kipu sydämessä on ilmaantunut hetkellä, jolloin henkilö ei ole suorittanut ruumiillisia ponnistuksia (levon stenokardia) validolia tahi nitroglyserolia on nautittava heti, kun tuntuu kipua, odottamatta sen voimistumista. Kun kipu alkaa ruumiillisen ponnistuksen, esimerkiksi kävelyn aikana (jännityksen stenokardia) on pysähdyttävä, toisin sanoen poistettava ruumiillinen jännitys sekä nautittava validolia tahi nitroglyserolia. Jos ne eivät auta, on lääkäriä odotettaessa laitettava sydänalaan sinappilappuja.

Verisuonten kouristus voimistuu tavallisesti kylmässä. Talvella ja keväällä on pukeuduttava lämpimästi, kun taas kesällä ei saa kuumeta auringossa, vaan mieluummin on otettava ilmakylpyjä varjossa: aamulla ennen kello 10 ja illalla kello 17 jälkeen. Sairauden pahentumisen aikana on uinti ankarasti kiellettyä.

Erittäin suositeltavaa on lepo veden luona, mutta ei kuumimpina kuukausina. Veden loiske tehoaa suotuisasti hermostoon. Kalastus myöskin rauhoittaa. Missä olisi mieluimmin vietettävä loma? Lepääminen on suotavaa omalla, elimistölle tutulla ilmastollisella vyöhykkeellä.

Stenokardiaa potevien on vältettävä lihomista. Kaihdettakoon rasvaisia ruokia. Suotavia ovat maitoruoat, hedelmät ja vihannekset. Nesteiden määrä ruokavaliossa on rajoitettava 5—6 lasilliseen päivässä.

Lepääminen pitkällään päivällisen edellä on hyödyllisempää kuin päivällisen jälkeen: täysinäinen vatsa saattaa maatessa aiheuttaa epämiellyttävän tunteen sydämessä. Vältettäköön rasittavia keskusteluja ja pitkiä televisiolähetyksiä. Ei kehoteta lukemaan nukkumaan menon edellä. Huone on tuuletettava hyvin ja usein. Stenokardiapotilaille ovat tupakointi ja alkoholi jyrkästi kiellettyjä.

Lääkäreillä on nykyään käytössään runsas valikoima keinoja stenokardian ehkäisemiseksi ja laukaisemiseksi. Lääkäreiden kokemus osoittaa, että sepelvaltimoiden kouristustilat voidaan ehkäistä, jos potilas noudattaa oikeaa elämänjärjestystä ja täyttää kaikki lääkärin ohjeet.

Professori I. ŠNITSER.

Neuvostoliitossa pidetyt bulgarialaisen kulttuurin päivät muodostuivat veljesmaan luovien voimien juhlaksi. Tuon suuren taidefestivaalin puitteissa neuvostoliittolainen yleisö tutustui uusiin elokuviin, bulgarialaisiin tanssiyhtyeisiin ja solisteihin ja Bulgarian taiteilijoiden tuotteisiin. Vasemmanpuoleisessa kuvassa näemme välähdyksen Bulgarian kansanarmeijan laulu- ja tanssiyhtyeen esityksestä. Alla Bulgarian kansantaiteilijan Tsanko Lavrenovin näyttelyn avajaistilaisuus Neuvostoliiton taiteilijainliiton salongissa; Bulgarian kevyen teollisuuden näyttelyssä.

Neuvostoliitossa ovat konsertoineet hyvällä menestyksellä italialainen kapellimestari Carlo Cecchi ja Romanian sosialistisen tasavallan ansioitunut taiteilija, violisti Stefan Ruha.

"Paulinin tulkinnassa jokainen laulu on kertomus, se on pikku novelli, balladi, paraabeli, joka on koruttomalla totuudellisuudella kerrottu ihmisille niin, että he ehdottomasti ymmärtävät, vaikka eivät osaisikaan kieltä. Näin kertoi "Sovetskaja kultura" -lehti kanadalaisen laulajattaren P. Julienin vierailusta (kuvassa oikealla).

Kun tunnettua neuvostoliittolaista säveltäjää Nikita Bogoslovskia pyydettiin kommentoimaan pariisilaisen music-hallin "Olympian" esiintymistä Moskovassa, hän sanoi: "Kuinka kokki laittaa ruoan? Panee yhtä, toista, kolmatta, ripottelee, valelee jollain. . . Kokki ei unohda mitään. Hänen piirakassaan on kaikki, jopa perinteellinen loppusilauskin. . ." Yläkuvassa: "Jazz Avenue" Olympiabaletin esittämänä. Vasemmanpuoleinen kuva on Moskovan kesäsirkuksesta, missä ovat vierailleet unkarilaiset taiteilijat. Norjan draamateatterin esityksillä on ollut Neuvostoliitossa hyvä yleisömenestys. Alla vasemmanpuoleisessa kuvassa kohtaus Ibsenin draamasta "Nora". Oikealla espanjalaisen Maria Rosan baletin esitys.

VIERAITA • TAPAAMISIA • TAIDETTA • VIERAITA • TAPAAMISIA • TAIDETTA • VIERAITA • TAPAAMISIA • TAIDETTA •

ITÄMERI— RAUHAN MERI

Kirj. ja valok. J. HALIP.

Kylmä, tuulinen, aito Itämeren sää muuttui Itämerenmaiden rauhanpuolustajain konferenssin avauspäivänä kauniiksi ja aurinkoiseksi. Älkäämme etsikö tästä suoranaista rinnastusta sen kanssa, mitä Tallinnassa tapahtui. Silti kirkas aurinko ja ihmisten hymyjen lämpö olivat ihmeellisesti sopusoinnussa, ja Eestin pääkaupungissa vallitsi todella juhlava mieliala.

Eri kansakuntia, poliittisia vakaumuksia, uskontunnustuksia ja ikäluokkia edustavien ihmisten yhtyminen sodanvaaran voittamisen vuoksi tarjoaa innoittavan ja ylevän näkymän. Tällaiset kokoukset ovat kiertämättä juhlavia olivatpa ne luonteeltaan kuinka asiallisia hyvänsä ja ilmaisivatpa niiden osanottajat millaisia tunnelmia tahansa — aina vihaan ja halveksuntaan niitä kohtaan, jotka leikkivät sotasoihdulla.

Pohtiessaan kuinka voisi varmistaa rauhan Itämeren rannoilla monet konferenssin osanottajat toivat julki syvän huolestumisensa muissa maanosissa vallitsevan tilanteen johdosta, sillä ellei halua nähdä sotaa omalla kynnyksellään, sille on pantava sulku syttyipä se missä hyvänsä. Tämä sai ilmauksensa tilaisuudessa tehdyissä päätöksissä.

Kokouksen osanottajat vastaanottivat sydämellisesti Etelä-Vietnamin kansallisen vapausrintaman edustajan, Nguyen Van Dongin, joka kehotti kaikkia rauhantaistelijoita toimimaan vielä aktiivisemmin USA:n imperialistien Vietnamiin suorittamaa hyökkäystä vastaan.

Itämeren rauhan ja ystävyyden päivät, kuten Tallinnassa pidettyä tilaisuutta nimitettiin, osoittivat vielä kerran rauhanpuolustajain liikkeen laajuuden ja voiman.

Valokuvissa, joihin on ikuistettu tilaisuuden eri hetkiä, näemme Nguyen Van Dongin ojentamassa konferenssin puheenjohtajalle E. Puuseppälle taistelevan Vietnamin lipun, konferenssiin osallistuvien rakentajien käymässä ammattiryhmien tapaamisen aikana Tallinnan rakennustarvetehtaalla, jumalanpalveluksen pyhän Kaarlon kirkossa, missä oli läsnä eräitä ulkomaisia vieraita, rauhanviestin saapumisen Helsingistä Tallinnaan matkallaan Rostokiin ja eräitä muita vaikuttavia hetkiä.

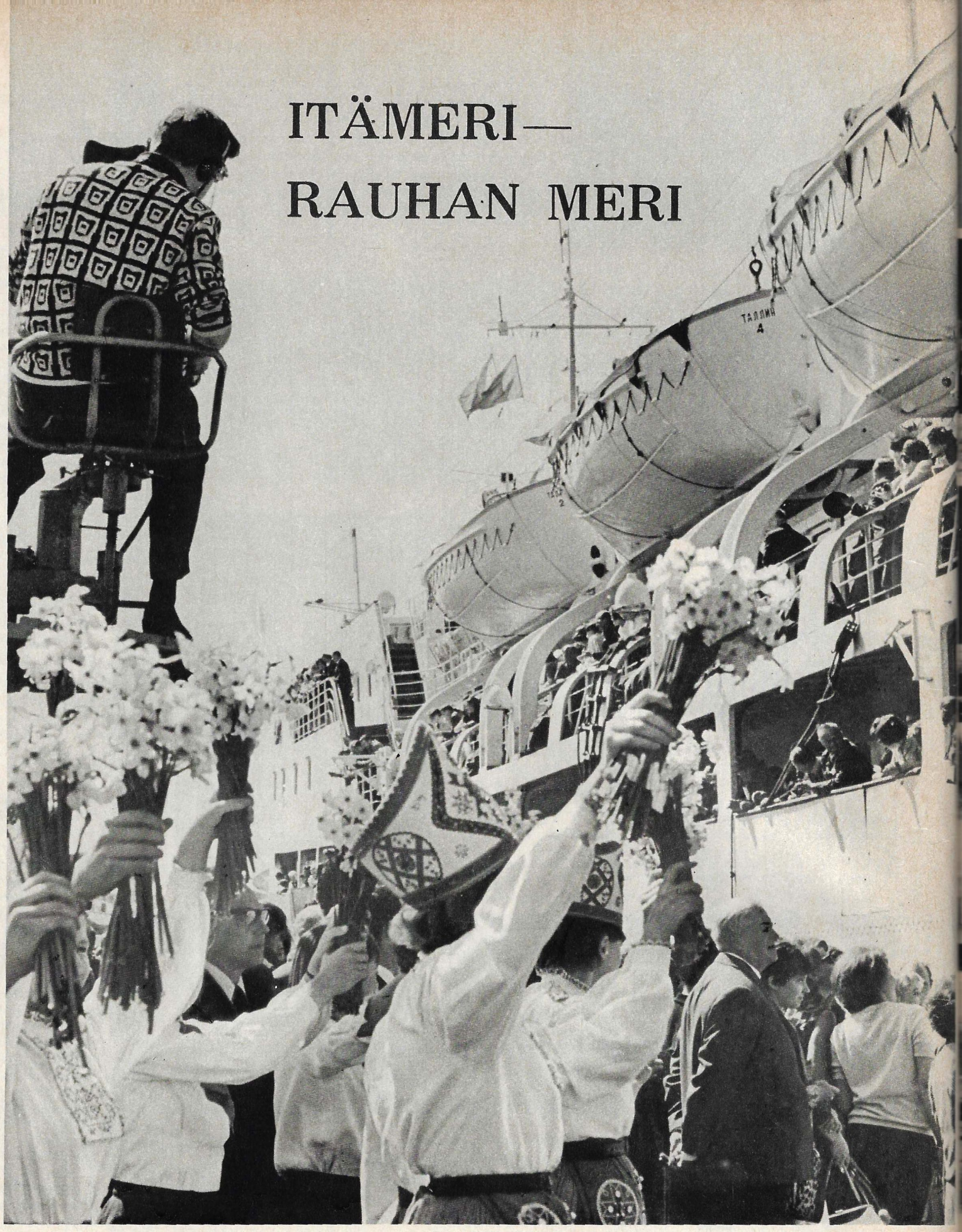

E. PUUSEPP (Eestin SNT), tasavallan rauhanpuolustuskomitean puheenjohtaja.

Pohjois-Euroopan rauha voidaan mielestäni säilyttää hävittämällä täydellisesti sotatukikohdat kaikilta vierailta alueilta, solmimalla mitä läheisimmät suhteet Pohjois-Euroopan kansojen ja valtioiden kesken.

Z. SKIBNIEWSKI (Puola), Varsovan polyteknillisen korkeakoulun professori.

Puola, joka yli 20 vuotta sitten lähti sosialistisen rakennustyön tielle, näkee tässä tulevaisuutensa. Suhteemme Neuvostoliittoon perustuvat liittoon ja ystävyyteen: "Mitä voimakkaampi on Neuvostoliitto, sitä parempi Puolalle, mitä voimakkaampi on kansandemokraattinen Puola, sitä parempi Neuvostoliitolle."

V. SVINHUFVUD, Suomen Rauhanpuolustajatjärjestön puheenjohtaja.

Kannatan Suomen tasavallan presidentin Urho Kekkosen ehdotusta Norjan—Suomen—Neuvostoliiton rajan muuttamisesta rauhan rajaksi samoin kuin ajatusta ydinaseettoman vyöhykkeen muodostamisesta kaikkialle Pohjois-Eurooppaan.

W. EGGERATH (DDR), kirjailija.

Rauhan perusteiden säilyttämiseksi Pohjois-Euroopassa on tarmokkaasti selitettävä ihmisille, että mitkään sosialistiset valtiot eivät ole kiinnostuneita sodasta. On selitettävä syyt, jotka aiheuttavat sodan.

Kreivi von WESTFALLEN (Saksan liittotasavalta), Saksan Rauhanliittopuolueen johtajiston jäsen.

Olen varma, että maallani on tulevaisuus, jos se tekee kaikkensa päästäkseen yhteisymmärrykseen Neuvostoliiton kanssa. Saksan liittotasavallan on osallistuttava toimeliaasti Euroopan turvallisuuden lujittamiseen. Minuun on tehnyt voimakkaan vaikutuksen neuvostoihmisten rauhantahto.

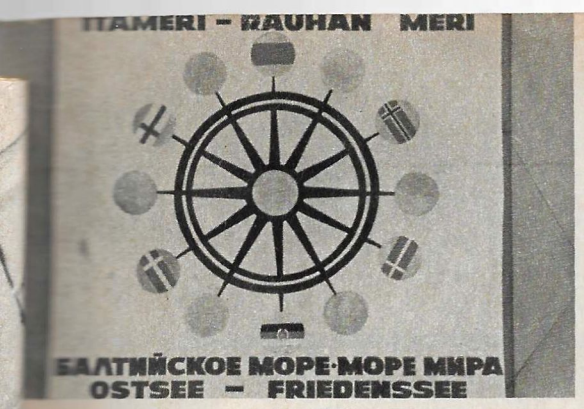

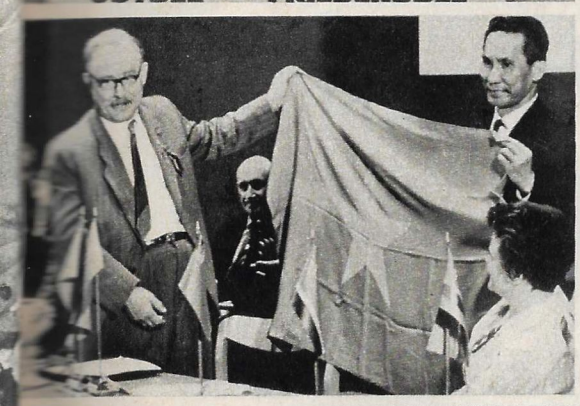

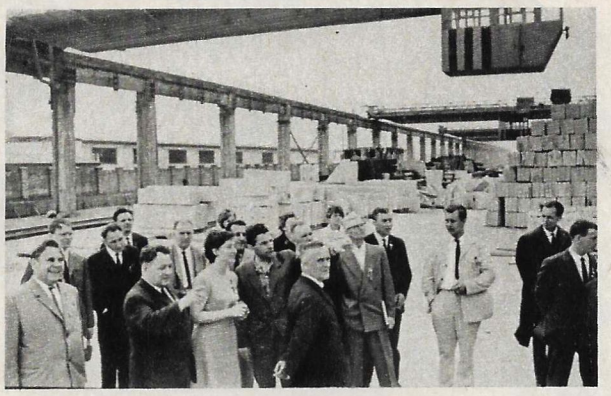

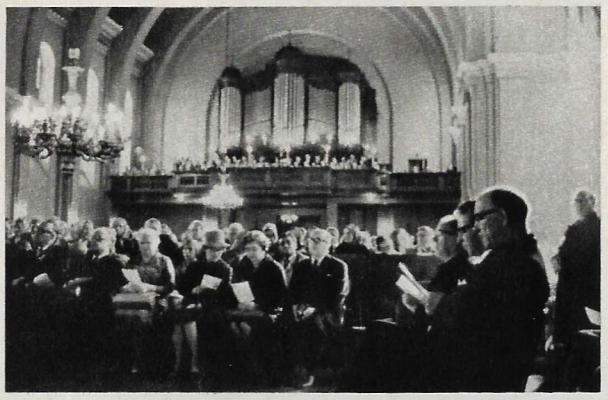

M. KOTOV,
Neuvostoliiton Rauhanpuolustuskomitean pääsihteeri.

Neuvostoliiton rauhantaistelijat eivät sääli voimiaan ja tulevat tekemään kaiken voitavansa pannakseen sulun uudelle sodalle, tehdäkseen lopun USA:n päällekarkauksesta Vietnamissa ja turvatakseen pysyvän rauhan vanhassa maanosassamme, Euroopassa.

C. SCHARNBERG
(Tanska),
kirjailija.

Suuremman luottamuksen aikaansaamiseksi kansojen kesken tarvitaan enemmän kanssakäymistä, on useimmin tavattava toisiaan, keskusteltava tai pelkästään vietettävä hauskasti aikaa yhdessä. Yhteydet Tanskan ja Neuvostoliiton kesken lujittuvat yhä enemmän. Uskon, että tulevaisuudessa syntyy todellinen ystävyysliitto.

A. JANSON
(Ruotsi),
kansanedustaja.

On ruvettava vakavasti käsittelemään kysymystä atomiaseettomien vyöhykkeiden muodostamisesta. Vain luomalla Eurooppaan pysyvä rauha voidaan odottaa tulevaisuutta, jossa ei ole epätoivoa ja pelkoa. Tässä yhteydessä on ilahduttavaa rauhantahtoisten voimien kasvu Länsi-Saksassa, vaikka ne joutuvatkin käymään taistelua ääretömän vaikeissa oloissa.

Urheilu

VOITOLLA OMA AIKANSA

Urheilussa käy yhä välttämättömämmäksi astua yhtä jalkaa tämän päivän kanssa ja osata raottaa ovea huomiseen. Juuri tästä näkökulmasta haluaisinkin tarkastella eräitä viime tapahtumia.

Edellisissä nyrkkeilyn EM-kilpailuissa 1965 Neuvostoliiton joukkue saavutti ennennäkemättömän tuloksen: 10 nyrkkeilijästä 8 voitti maanosan mestaruuden. Tänä kesänä tiedot Roomaan kehästä osoittautuivat lohduttomiksi: vain 3 mestaria ja häviö joukkuemestaruudessa.

Sen sijaan jokin aika sitten saapui Montevideosta tieto, että Neuvostoliiton miesjoukkueesta oli ensi kerran tullut koripalloilun maailmanmestari. Joukkueemme oli aina ollut vahvimpien joukossa, mutta enempää olympiakisoissa kuin maailmanmestaruuskilpailuissakaan se ei ollut koskaan sijoittunut ensimmäiseksi.

Näillä ensi näkemältään erilaisilla ja suorastaan vastakkaisilla tapahtumilla on kuitenkin yhteinen tarkoitus. Nyrkkeilyvalmentajain oli hyvin vaikea luopua korkeita titteleitä kantavista miehistä, jotka olivat aivan hiljan tuoneet joukkueelle mainetta. Niinpä Roomaan matkustivat mestarit. Useimmat palasivat sieltä entisinä mestareina. Sitä vastoin koripallo-maajoukkue matkusti meren taakse sanoisimmeko, kepeällä, ei-ehdottomalla mielellä: monet pelaajista olivat sekä vähän tunnettuja että nuoria.

Niinpä saimme todisteen, kuinka tärkeää on urheilussa pysyä ajassa mukana: nyrkkeilijät uskoivat eilispäivään ja hävisivät, koripalloilijat suunnistautuivat huomiseen ja voittivat.

Havainollistaaksemme vielä kerran, kuinka nopeasti ja jyrkästi ajat muuttuvat urheilussa, haluaisimme kiinnittää huomiota kahteen tapahtumaan. Pidettiin Neuvostoliiton ja Saksan demokraattisen tasavallan yleisurheilumaaottelu. Otteluun osallistuivat sekä miehet että naiset. Neuvostoliiton maajoukkue peri yleisvoiton. Mutta tapahtui yllätys: miehet voittivat, kun taas naiset hävisivät. Tähän asti oli aina ollut päinvastoin. Tässä seikassa on tietenkin sekä valo- että varjopuolensa. Mutta kysymyksessä eivät ole vain tunnelmat. Ei voi olla miettimättä niitä muutoksia, joita tapahtuu yleisurheilijoiden voimasuhteissa.

Toinen tapaus, joka näyttää suorastaan ihmeelliseltä. Davisin maljan turnauksessa verkkopalloilijamme voittivat peräkkäin Saksan liittotasavallan, Tanskan ja Chilen joukkueet ja siten Euroopan A-vyöhykkeen ottelut. Mutta menestystä oli valmisteltu monia vuosia. Verkkopalloilijamme olivat melkeinpä kaikkein säännöllisimpiä osanottajia sekä kotona että ulkomailla pidetyissä kansainvälisissä turnauksissa. Alussa he hävisivät roimasti, sitten vähemmän ja pikku hiljaa, huomaamatta tavallisten häviötietojen asemesta alkoi tulla tietoja voitoista, jotka tuntuivat satunnaisilta. Tämä kaikki on nyt päättynyt uuden varteenotettavan verkkopallojoukkueen yllättävään ilmestymiseen Euroopan taivaanrannalle.

Kenties vaikeimmin muuttuu maine sellaisessa vakavassa pelissä kuin jalkapalloilussa. Vaikka Neuvostoliiton maajoukkue tunnetaan kansainvälisillä pelikentillä vasta noin 15 vuotta, se on ehtinyt hankkia mainetta joukkueesta, jolla on maalivahti Lev Jašinin johtama erittäin kestävä puolustus, ja hyökkäys, joka ei kunnostaudu suinkaan joka kerta, vaan ainoastaan silloin tällöin. Tänä vuonna maajoukkueen johtoon tuli uusi valmentaja Mihail Jakušin, Moskovan Dynamon entinen hyökkääjä, joka myöhemmin valmentajana kuusi kertaa toi oman joukkueensa voittoon maan mestaruussarjassa. Tapahtui mielenkiintoista: maajoukkue alkoi muuttua silmissä, se alkoi ampua maaleja. Mainittakoon vaikkapa voitot Ranskan maajoukkueesta 4:2 ja Itävallan maajoukkueesta 4:3. Nelosten rinnalla on kylläkin toiset vähemmän miellyttävät numerot. Sanoisimmepa, että näiden kahden ottelun maaliluvuissa on hieman rikottu klassillisen jalkapalloilun keskinäissuhdetta. Mutta meidän aikanamme, kun kaikkialla uhrataan niin paljon voimia kiihkottoman nollan säilyttämiseen, eräät liiallisuudet ovat anteeksiannettavia.

Kaukokirjoittimet tuovat joka päivä maapallon kaikilta ääriltä tietoja urheilutapahtumista. Meidän on vain yksinkertaisesti osattava löytää niistä joitain yhteisiä piirteitä. Siksipä halusimmekin kiinnittää huomiotanne siihen, kuinka nopeasti kaikki nykyään muuttuu ja kuinka tärkeää on urheilussa olla "nykyaikainen", koska nykyään voittaa se, joka osaa arvata etukäteen ajan vaatimukset.

L. FILATOV.

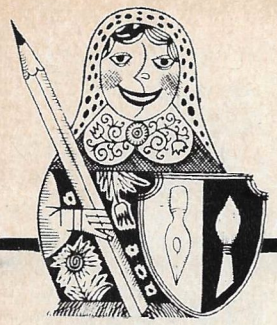

NUORTEN HUMORISTIEN KERHO

Kerhomme näyttää kuolleen. Kesäksi. Kaikki ovat matkustaneet, kuka minnekin. Valjastettuaan selkäänsä monien kymmenien kilojen painoiset reput eräät astelevat vuorilla ja laaksoissa, toiset ovat nostaneet purret, kuvitellen olevansa Chichestereitä, kolmannet ovat ryhtyneet lauttojen kapteeneiksi ja matruuseiksi ja laskettelevat taigajokien koskia, neljännet. . .

Sanalla sanoen kerhossa on autiota. Kaikki ovat matkoilla, ja pöydille kertyvät kirjeet.

Jesùs Orozco Meksikosta kirjoittaa: "Kun olin lukenut lehtenne toisen numeron, päätin kirjoittaa teille. Ehkä autatte minua humoristisen piirrosteni julkaisemisessa. Sitä paitsi haluaisin tietää onko Nuorten humoristien kerho todella olemassa ja mitä voisin tehdä tai mitä pitäisi tehdä päästäkseni kerhon jäseneksi, koska haluaisin saada ystäviä sieltä teidän kaukaisesta ja mainiosta maastanne."

P. Gupta Kalkuttasta: "Olen pilapiirtäjä, ja piirroksiani on julkaistu Intian eri aikakauslehdissä. Olisin onnellinen nähdessäni kerhonne ja haluaisin olla sen jäsenenä."

Lehden ylitaiteilija, ja samalla kerhomme puheenjohtaja, Aleksandr Žitomirski pyysi meitä ilmoittamaan ulkomaisille lukijoille: Olemme iloisia, että kerhomme kiinnostaa teitä. Pidämme teitä kerhomme jäsenenä. Tämä velvoittaa teidät lähettämään meille piirroksenne. Niiden on oltava hauskoja ja kaikille ymmärrettäviä, koska lehtemme ilmestyy 17 kielellä ja leviää yli 100 maahan.

Näillä palstoilla julkaisemme lomaansa viettävien kerhomme vakinaisten jäsenten piirrettyjä kirjeitä.

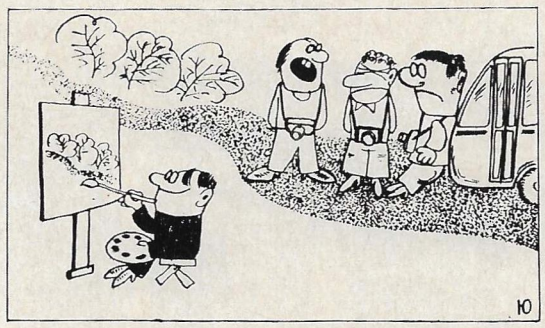

Taas pysähdys! Kuka ihmeessä otti taiteilijan mukaan. Piirt. V. Južnyi.

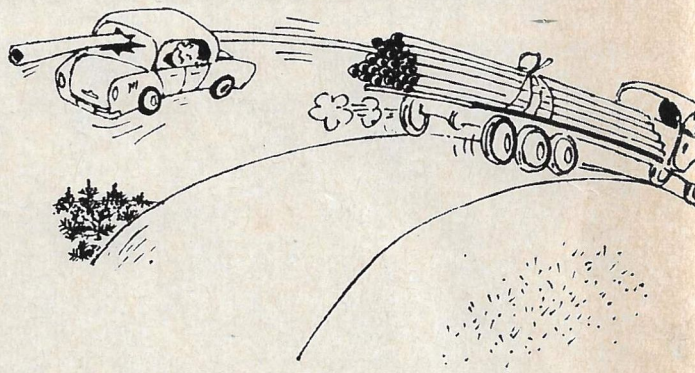

Toivokaamme että näin tapahtuu vain V. Tilmanin piirroksissa

— Emmeköhän keskustele kanssanne liian usein?
— Ei se mitään, kunhan sulhaseni ei saisi tietää. . .

Piirt. J. Šabelnik ja N. Stanilovski.

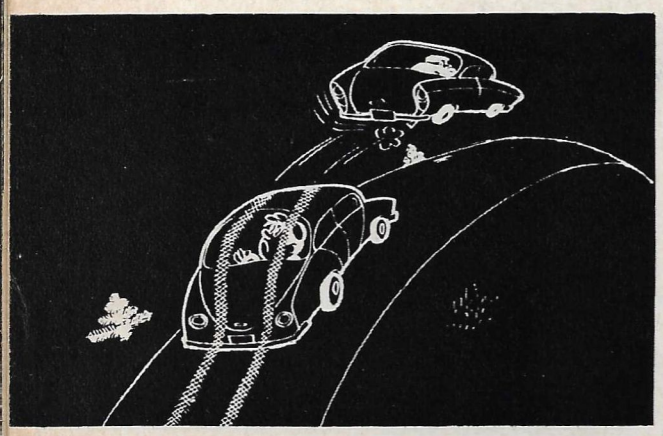

. . . . . Piirt. V. Tilman.

Mistähän nyt saisi laskuvarjon? Piirt. V. Južnyi.

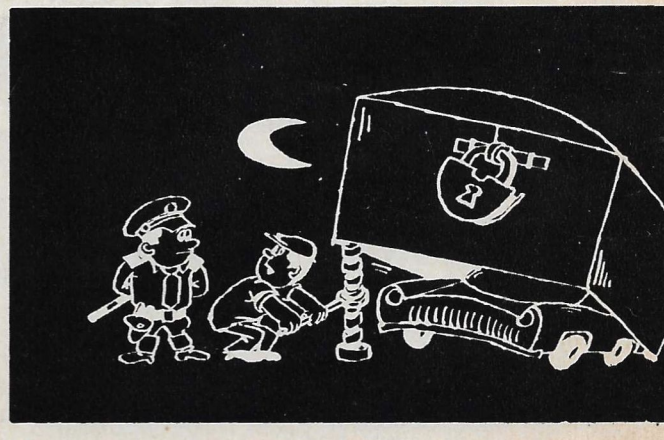

Ihan totta, olen vain hukannut tallin avaimen. Piirt. V. Tilman.

Päätoimittaja N. GRIBATŠEV.
Kuvituspuolen johtaja A. ŽITOMIRSKI.

Kuvien jäljentäminen Neuvostoliitto-lehdestä sallittu lähdeviittauksin.
Toimituksen osoite: Moskova, K-31, Moskvinin katu 8.
Painettu Pravdan kirjapainossa, Moskova, Pravdankatu 24.

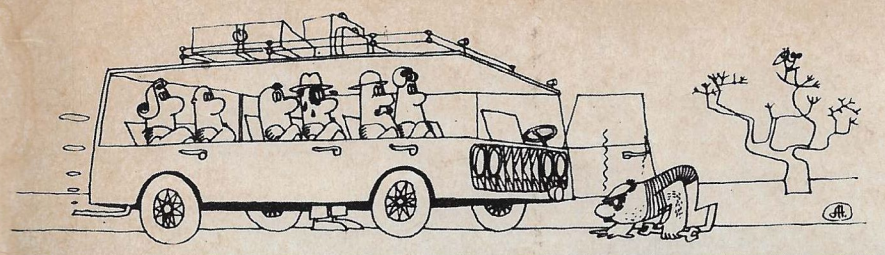

Piirt. A. Nekrasov.

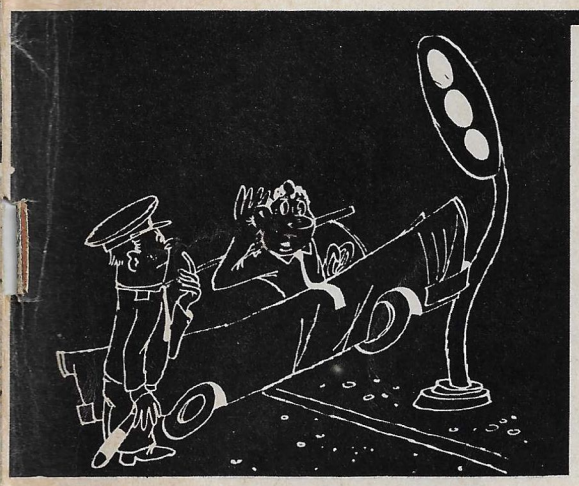

— Ettekö näe?
— Puhukaa kovemmin, olen huonokuuloinen...
Piirt. N. Stanilovski ja J. Šabelnik.

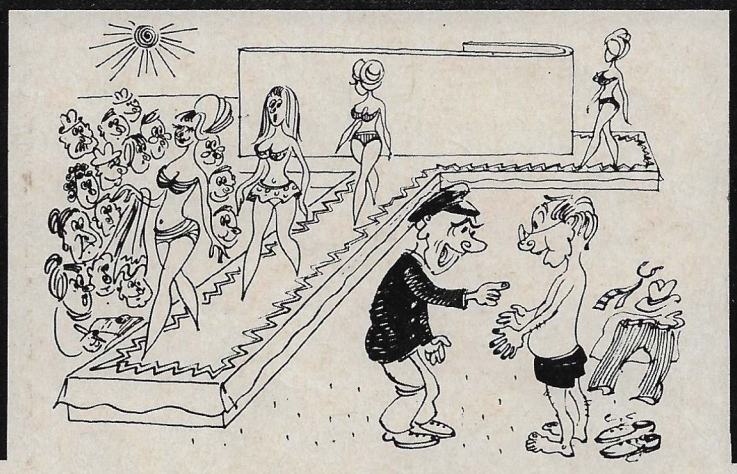

Anteeksi, en ole paikkakuntalainen, luulin tätä uimarannaksi.
Piirt. O. Markovitš.

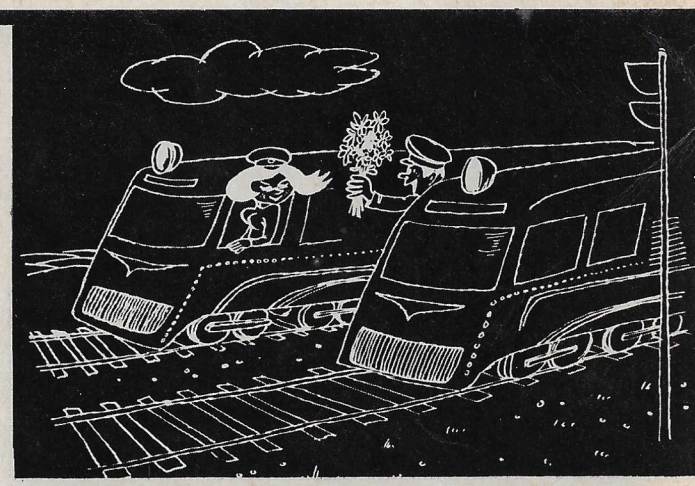

No, ellet halua mennä elokuviin Vladivostokissa, voimme mennä Moskovassa teatteriin...
Piirt. N. Stanilovski ja J. Šabelnik.

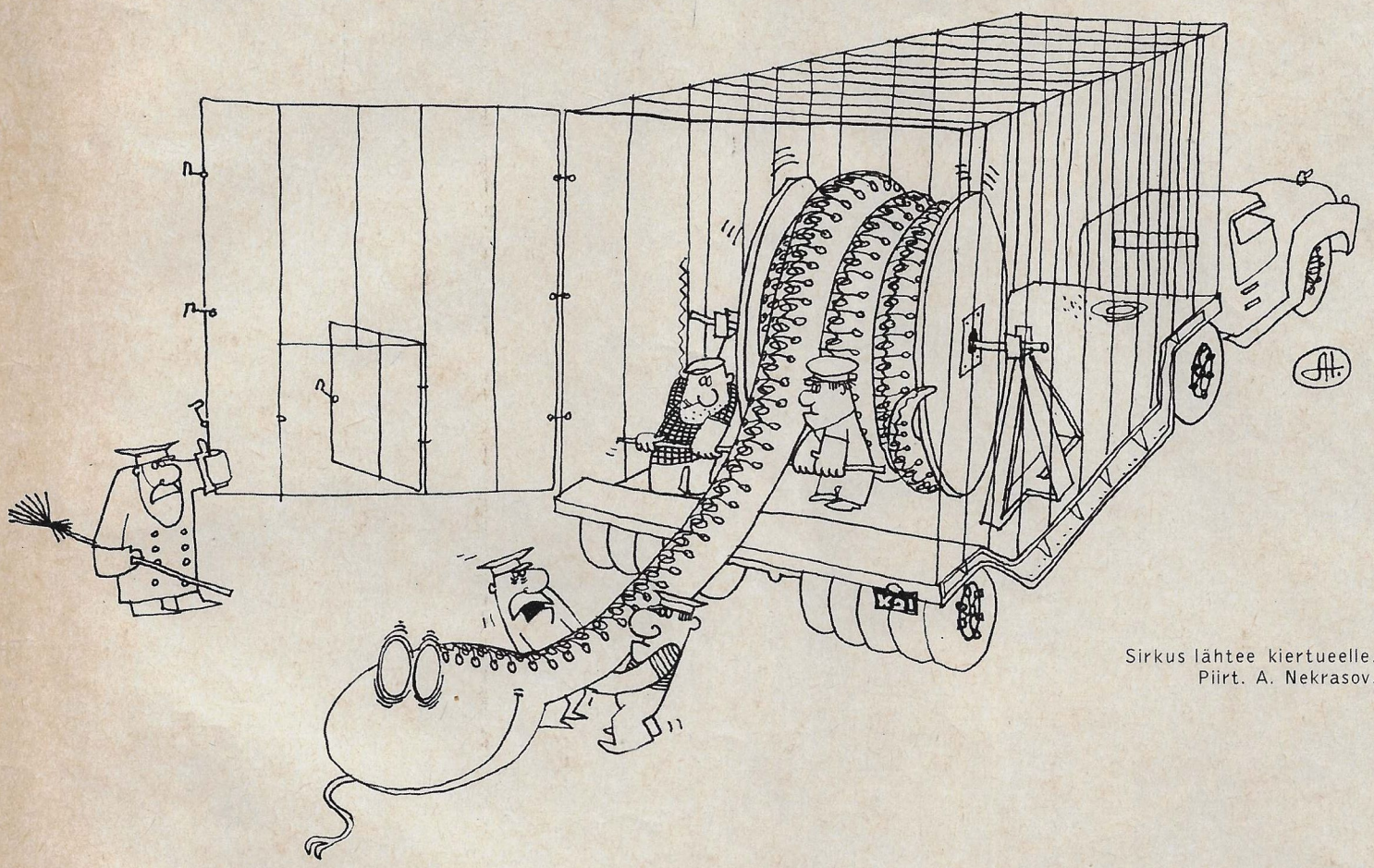

Sirkus lähtee kiertueelle.
Piirt. A. Nekrasov.

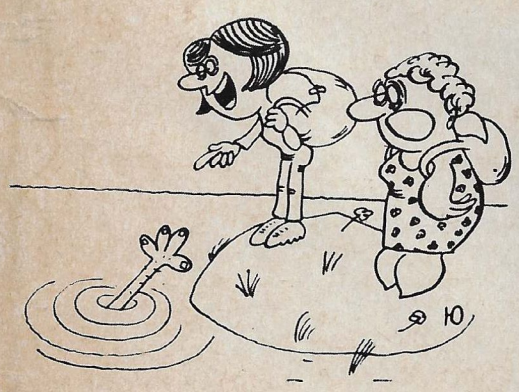

— Äiti, hän pyytää kättäni! Piirt. V. Južnyi.

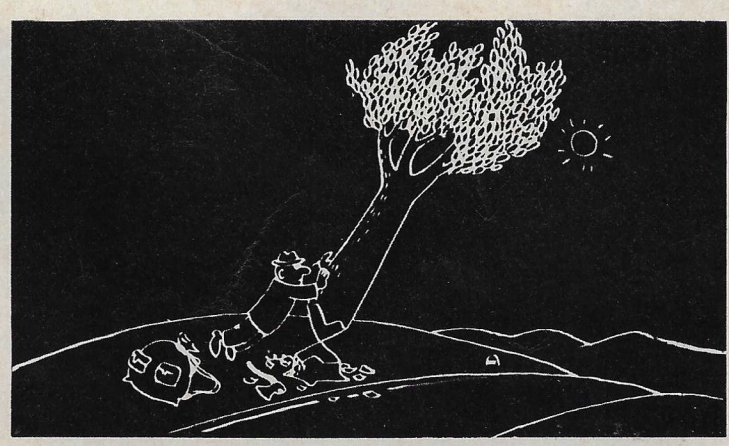

Automaattijarrujen puuttuessa. Piirt. V. Safonov.

Perhe retkellä. Piirt. V. Južnyi.

NEUVOSTOLIITTO

N:o 127
1967
Indeksi
70859